

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY
—
WYDZIAŁ
LEKARSKI

PRZEWODNIK DYDAKTYCZNY

DLA STUDENTÓW IV ROKU KIERUNKU LEKARSKIEGO

(STUDIA STACJONARNE)

Rok akademicki 2026/2027

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusów, przysługują WUM. Sylabusy mogą być wykorzystywane dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusów w innych celach wymaga zgody WUM.”

SPIS TREŚCI

1.	WŁADZE WARSZAWSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO	3
2.	SKŁAD SAMORZĄDU STUDENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO	4
3.	PODZIAŁ ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027	5
4.	PLAN STUDIÓW NA ROK AKADEMICKI 2026/2027	6
5.	DERMATOLOGIA Z WENEROLOGIA	9
6.	CHOROBY ZAKAŻNE	17
7.	UROLOGIA	24
8.	LARYNGOLOGIA	31
9.	RADIOLOGIA	39
10.	MEDYCYNA NUKLEARNA	44
11.	CHIRURGIA	50
12.	CHIRURGIA DZIECIĘCA	60
13.	CHOROBY WEWNĘTRZNE – KARDIOLOGIA 1	65
14.	CHOROBY WEWNĘTRZNE – ANGIOLOGIA	70
15.	CHOROBY WEWNĘTRZNE – PNEUMONOLOGIA I ALERGOLOGIA	77
16.	MEDYCYNA RODZINNA	84
17.	IMMUNOLOGIA KLINICZNA	89
18.	PEDIATRIA - ENDOKRYNOLOGIA	95
19.	PEDIATRIA - GASTROENTEROLOGIA	101
20.	PEDIATRIA – PULMONOLOGIA I ALERGOLOGIA	106
21.	PSYCHIATRIA	112
22.	PSYCHIATRIA DZIECIĘCA	119
23.	ONKOLOGIA	125
24.	PRAKTYKI ZAWODOWE	130

WŁADZE WARSZAWSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego - prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke

Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia - prof. dr hab. n. med. Marek Kuch

Prorektor ds. Nauki i Transferu Technologii - prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Marcin Sobczak

Prorektorka ds. Klinicznych i Inwestycji - prof. dr hab. n. med. Agnieszka Cudnoch-Jędrzejewska

Prorektorka ds. Personalnych i Organizacyjnych - prof. dr hab. n. med. Dorota Olczak-Kowalczyk

Prorektor ds. Umiędzynarodowienia, Promocji i Rozwoju - prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Michał Grąt

WŁADZE WYDZIAŁU LEKARSKIEGO

Dziekan Wydziału Lekarskiego - prof. dr hab. n. med. Paweł Włodarski

Prodziekan ds. Studenckich I-II roku – prof. dr hab. n. med. Renata Głowczyńska

Prodziekan ds. Studenckich III-IV roku - prof. dr hab. n. med. Aleksandra Banaszkiewicz

Prodziekan ds. Studenckich V-VI roku - prof. dr hab. n. med. Tadeusz Grochowiecki

Prodziekan ds. Programów i Jakości Kształcenia - prof. dr hab. n. med. Aneta Nitsch-Osuch

Prodziekan ds. Studenckich English Division - dr hab. n. med. Jacek Sieńko

DZIEKANAT WYDZIAŁU LEKARSKIEGO

ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa

Kierownik Dziekanatu - mgr Ilona Bojemska

Zastępca Kierownika Dziekanatu - Magdalena Rojek

Opiekun IV roku - dr hab. n. med. Katarzyna Grzela

Sprawy studentów IV roku — mgr Marta Cybulska

Budynek Rektoratu, VI piętro, pokój 612, tel. (22) 57 20 212

Sprawy studenckie załatwiane są w następujących dniach i godzinach:

Poniedziałek	09.00-15.00
Wtorek	NIECZYNNE
Środa	09.00-15.00
Czwartek	09.00-15.00
Piątek	09.00-15.00

Samorząd Studentów Wydziału Lekarskiego

PODZIAŁ ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

SEMESTR ZIMOWY

01.10.2026	20.12.2026	zajęcia dydaktyczne	11 tygodni
21.12.2026	03.01.2027	przerwa świąteczna	
04.01.2027	31.01.2027	zajęcia dydaktyczne	4 tygodnie
01.02.2027	07.02.2027	sesja egzaminacyjna zimowa	
08.02.2027	14.02.2027	przerwa semestralna	
15.02.2027	21.02.2027	sesja poprawkowa	

SEMESTR LETNI

22.02.2027	24.03.2027	zajęcia dydaktyczne	4,5 tygodnia
25.03.2027	31.03.2027	przerwa świąteczna	
01.04.2027	13.06.2027	zajęcia dydaktyczne	10,5 tygodnia
14.06.2027	20.06.2027	przerwa na przygotowanie do sesji	
21.06.2027	11.07.2027	sesja egzaminacyjna letnia	
12.07.2027	30.09.2027	przerwa wakacyjna w tym:	
30.08.2027	19.09.2027	sesja poprawkowa	

Plan studiów na rok akademicki 2026/2027
Wydział Lekarski, kierunek lekarski, studia 6 letnie stacjonarne - IV rok

Przedmiot (1 - semestr zimowy, 2 - semestr letni)	forma zaliczenia	ECTS	ilość godzin	wykłady	Seminaria	ćwiczenia	praktyki	Jednostki nauczające	
Dermatologia z wenerologią (1 i 2)	egzamin	5	90		35	55		1M4	Katedra i Klinika Dermatologiczna
Choroby zakaźne (1 i 2)	egzamin	5	95	10	15	70		1M22	Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii
								1M24	Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych
								2M5	Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego
								2M4	Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych
								1WPZ	Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych
Urologia (1 i 2)	egzamin	2	35	10	5	20		1M7	Katedra i Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej
Laryngologia (1 i 2)	egzamin	3	65		19	31		1WF	Katedra i Klinika Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi
					6	9		WLS16	Klinika Otolaryngologii Dziecięcej
Radiologia (1)	egzamin	2	50	8	5	23		1W11	I Zakład radiologii Klinicznej
								1W12	II Zakład Radiologii Klinicznej
				2	1	11		WLS18	Zakład Radiologii Pediatrycznej
Medycyna nuklearna (1 i 2)	zaliczenie	1	30		15	15		1W13	Zakład Medycyny Nuklearnej
Chirurgia (1 i 2)	zaliczenie	8	110	10	30	70		1W8	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej
								1WB1	Klinika Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby
								1W23	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej

Chirurgia dziecięca (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		1W7	Klinika Chirurgii Dziecięcej
Choroby wewnętrzne - Pneumonologia i Alergologia (1 i 2)	zaliczenie	4	60		20	40		1WU	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych., Pneumonologii i Alergologii
Choroby wewnętrzne – Angiologia (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		1WS	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii
Choroby wewnętrzne - Kardiologia 1 (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		2W6	Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych
Immunologia kliniczna (1 i 2)	zaliczenie	1	20		5	15		1MG	Zakład Immunologii Klinicznej
Medycyna rodzinna (1 i 2)	zaliczenie	2	35	10	15	10		1MH	Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
Pediatrica – Endokrynologia (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		1WH	Klinika Pediatrii i Endokrynologii
Pediatrica – Gastroenterologia (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		1W33	Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci
Pediatrica - Pulmonologia i Alergologia (1 i 2)	zaliczenie	2	30		10	20		1W34	Klinika Pneumonologii i Alergologii Wiek Dziecięcego
Psychiatria (1 i 2)	zaliczenie	3	60	10	20	30		1WJ	Katedra i Klinika Psychiatryczna
								2WC	II Klinika Psychiatryczna
Psychiatria dziecięca (1 i 2)	zaliczenie	1	20	2	6	12		2M7	Klinika Psychiatrii Wiek Rozwojowego
Onkologia (2)	zaliczenie	2	22	22				2W11	Klinika Onkologii
Praktyki zawodowe	zaliczenie	4	120				120		
Przedmiot do wyboru	zaliczenie	6	90		90				
		61	1082	84	347	531	120		

- Na zajęciach klinicznych należy bezwzględnie przestrzegać zasad ograniczających transmisję zakażeń wewnątrzszpitalnych w czasie pracy w oddziale i kontaktu z pacjentami.

Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami. Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitali. W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną muszą być one zapięte. Długie włosy muszą być spięte. Konieczna jest zmiana obuwia na obuwie robocze zgodnie z przepisami BHP. Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci. Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”. W przypadku zastosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i /lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

- Konsultacje dydaktyczne dla studentów realizowane są przez nauczycieli z poszczególnych jednostek nauczających.
- Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. O sposobie odrobienia usprawiedliwionych nieobecności decyduje Jednostka nauczająca.
- Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich
- Regulaminy egzaminów:

[zarządzenie-rektora-nr-99-z-dnia-30-lipca-2019-r.-załącznik-nr-1-do-procedury-oceny-studentow-.pdf](#)

[zarządzenie-rektora-nr-99-z-dnia-30-lipca-2019-r.-załącznik-nr-2-do-procedury-oceny-studentow-.pdf](#)

[zarządzenie-rektora-nr-99-z-dnia-30-lipca-2019-r.-załącznik-nr-3-do-procedury-oceny-studentow-.pdf](#)

[zarządzenie-rektora-nr-99-z-dnia-30-lipca-2019-r.-załącznik-nr-4-do-procedury-oceny-studentow-.pdf](#)

[zarządzenie-rektora-nr-99-z-dnia-30-lipca-2019-r.-załącznik-nr-5-do-procedury-oceny-studentow-.pdf](#)

DERMATOLOGIA I WENEROLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Dermatologiczna 1M4, Nowogrodzka 59, 02-006 Warszawa Tel. 22 502 1324 (sekretariat) dermatologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Lidia Rudnicka lidia.rudnicka@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Marta Kurzeja (marta.kurzeja@wum.edu.pl) Lek. Aleksandra Kuchnicka (aleksandra.kuchnicka@wum.edu.pl) Dr n. med. Anna Winiarska (anna.winiarska@wum.edu.pl) (koordynator zajęć z wenerologii)
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Lek. Aleksandra Kuchnicka aleksandra.kuchnicka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Lidia Rudnicka Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Olszewska Prof. dr hab. n. med. Adriana Rakowska Dr hab. n. med. Joanna Czuwara Dr hab. n. med. Agnieszka Kalińska-Bienias Dr hab. n. med. Beata Młynarczyk-Bonikowska Dr hab. n. med. i n. o zdr. Anna Waśkiel-Burnat Dr n. med. Marta Kurzeja Dr n. med. Marta Sar-Pomian Dr n. med. Olga Warszawik-Hendzel Dr n. med. Anna Winiarska Dr n. med. Joanna Misiewicz-Wroniak Dr n. med. Anna Niemczyk Dr n. med. Dorota Nowicka Dr n. med. Tomasz Pniewski

	Dr n. med. Leszek Blicharz Dr n. med. Magdalena Maciejewska Lek. Danuta Fedorczyk Lek. Małgorzata Maj Lek. Magdalena Jasińska Lek. Alicja Kryst Lek. Paulina Adrian Lek. Aleksandra Bętkowska Lek. Paulina Chmieleńska Lek. Natalia Dąbrowska Lek. Aneta Durmaj Lek. Paulina Głowacka Lek. Alina Graczyk Lek. Olga Jakubik Lek. Urszula Fałkowska Lek. Milena Król Lek. Aleksandra Kuchnicka Lek. Agata Kuczara Lek. Paulina Laskus-Paziewska Lek. Milena Marzęcka Lek. Agnieszka Michalczyk Lek. Justyna Milewska Lek. Karolina Nowak Lek. Małgorzata Papierzewska Lek. Katarzyna Pisarz Lek. Magdalena Radziszewska Lek. Iwona Skorulska Lek. Aleksandra Soplińska Lek. Justyna Stelmaszek Lek. Olga Śpiołek Mgr Michał Zaremba
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS
			5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	35	1,4	
ćwiczenia (C)	55	2,2	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			

Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	35	1,4
-----------------------------------	----	-----

3. CELE KSZTAŁCENIA		
C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi chorób skóry, chorób przenoszonych drogą płciową, ich epidemiologii, kliniki, metod diagnostycznych, różnicowania, leczenia oraz profilaktyki.	

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E. W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E. W7 pkt 7, 8	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań (7) chorób reumatycznych, w tym chorób układowych tkanki łącznej, układowych zapaleń naczyń, zapaleń stawów z zajęciem kręgosłupa, chorób metabolicznych kości, w szczególności osteoporozy i choroby zwyrodnieniowej stawów, dny moczanowej, (8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
E. W23	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów człowieka
E. W25	Możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądanych
E. W26	zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach
E. W32	podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
E. W33	zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej
E. W34	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych
E. W35	podstawowe cechy, uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób skóry
E. W36	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
E. W37	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E. U1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym

E. U3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E. U12	przeprowadza diagnostykę różnicową chorób oraz planuje badania diagnostyczne
E. U13	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta
E. U16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E. U18	proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E. U24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E. U32	planuje konsultacje specjalistyczne
E. U38	prowadzi dokumentację medyczną pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K. S1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K. S2	kierowania się dobrem pacjenta
K. S3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K. S4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętności stałe
K. S5	uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego
K. S6	współpracuje z przedstawicielami innych zawodów w zakresie opieki nad pacjentami
K. S7	samodzielnie rozszerza swoją wiedzę i planuje doskonalenie umiejętności
K. S8	ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	Dermatologia i wenerologia: S1 Czerniak – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie – prof. dr hab. Lidia Rudnicka (zastępstwo dr med. Olga Warszawik-Hendzel) S2 Twardzina układowa i choroby twardzinopodobne – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie twardziny układowej – prof. dr hab. Lidia Rudnicka (zastępstwo dr hab. Agnieszka Kalińska-Bienias) S3 Autoimmunologiczne choroby pęcherzowe – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny i leczenie pęcherzycy oraz podnaskórkowych chorób pęcherzowych – prof. dr hab. Małgorzata Olszewska (zastępstwo dr med. Marta Kurzeja) S4 Toczeń rumieniowaty i zapalenie skórno-mięśniowe – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie toczenia i zapalenia skórno-mięśniowego – dr hab. Agnieszka Kalińska-Bienias (zastępstwo prof. dr hab. Lidia Rudnicka) S5 Liszaj płaski, rumień wielopostaciowy i toksyczna nekroliza naskórka – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie liszaja płaskiego, rumienia wielopostaciowego i toksycznej nekrolizy naskórka – prof. dr hab. Małgorzata Olszewska (zastępstwo dr Danuta Fedorczyk) S6 Atopowe zapalenie skóry. Wyprysk. – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie atopowego zapalenia skóry i wyprysku – dr Małgorzata Maj (zastępstwo dr med. Leszek Blicharz) S7 Pokrzywka. Obrzęk naczynioruchowy. – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny i leczenie pokrzywek oraz chorób alergicznych zagrażających życiu – dr med. Leszek Blicharz (zastępstwo dr Małgorzata Maj) S8 Choroby dermatologiczne indukowane lekami – treść kształcenia: obraz kliniczny i diagnostyka osutek polekowych, uogólnionej osutki krostkowej, zespołu DRESS oraz trwałych wykwitów polekowych – prof. dr hab. Małgorzata Olszewska (zastępstwo dr med. Marta Kurzeja) S9 Łuszczyca. Łuszczycowe zapalenie stawów – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie – prof. dr hab. Adriana Rakowska (zastępstwo prof. dr hab. Lidia Rudnicka) S10 Chłoniaki skóry – treść kształcenia: klasyfikacja, diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie chłoniaków – dr hab. Joanna Czuwara (zastępstwo dr hab. Agnieszka Kalińska-Bienias) S11 Zmiany dermatologiczne w przebiegu chorób narządów wewnętrznych. Rewelatory nowotworów. – treść kształcenia: choroby skóry mogące być manifestacją kliniczną chorób nowotworowych narządów wewnętrznych i rozrostów limforetikularnych – dr med. Marta Kurzeja (zastępstwo prof. dr hab. Małgorzata Olszewska) S12 Choroby przebiegające z łysieniem – treść kształcenia: obraz kliniczny, diagnostyka i leczenie łysienia plackowatego, androgenowego, bliznowaciejącego, trichotillomanii oraz łysienia w przebiegu chorób ogólnoustrojowych – prof. dr hab. Lidia Rudnicka (zastępstwo prof. dr hab. Adriana Rakowska)	E.W1, E.W7, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37, E.U1, E.U3, E.U12, E.U13, E.U16, E.U18, E.U24, E.U32, E.U38, K.S1-K.S8

	S13 Stany przedrakowe. Rak podstawnomórkowy. Rak kolczystokomórkowy. Rak z komórek Merkla. – treść kształcenia: diagnostyka, obraz kliniczny, leczenie raków skóry, zastosowanie – dr med. Olga Warszawik-Hendzel (zastępstwo prof. dr hab. Adriana Rakowska) S14 Dermatologia pediatria – treść kształcenia: obraz kliniczny, diagnostyka i leczenie chorób dermatologicznych wieku dziecięcego – dr med. Marta Kurzeja (zastępstwo dr med. Leszek Blicharz) S15 – Fotodermatozy. Fotoprotekcja – treść kształcenia: zasady fotoprotekcji, fotodermatozy – dr Danuta Fedorcuk (zastępstwo prof. dr hab. Małgorzata Olszewska) S16. Choroby aparatu paznokciowego. Treść kształcenia choroby aparatu paznokciowego, obraz kliniczny, diagnostyka, leczenie. – dr med. Marta Sar Pomian, dr med. Olga Śpiołek S17 Choroby wirusowe. – treść kształcenia: choroby wirusowe, skóry i błony śluzowej jamy ustnej oraz narządów płciowych, obraz kliniczny, , diagnostyka, leczenie – dr Aneta Durmaj, dr Magdalena Radziszewska, dr Zuzanna Dryżałowska-Kościan S18 Choroby bakteryjne. – treść kształcenia: obraz kliniczny, diagnostyka i leczenie bakteryjnych chorób skóry – dr Agata Kuczara, dr Karolina Nowak S19 Trądzik, Trądzik różowaty. Łojotokowe zapalenie skóry – treść kształcenia: obraz kliniczny, diagnostyka i leczenie chorób łojotokowych skóry. dr Aleksandra Kuchnicka, dr Aleksandra Bętkowska, dr Milena Marzęcka S20 Nieinwazyjne metody obrazowania skóry. – treść kształcenia: zastosowanie dermoskopii w diagnostyce dermatologicznej, podstawy refleksyjnej mikroskopii konfokalnej, ultrasonografii oraz LC-OCT – dr Aleksandra Anderson, dr Paulina Laskus-Paziewska S21 Nowoczesne metody farmakoterapii w dermatologii. Zastosowanie leczenia zewnętrznego w dermatologii – treść kształcenia: leki biologiczne i nowe leki drobnocząsteczkowe w dermatologii; zasady i bezpieczeństwo stosowania leków zewnętrznych w chorobach skóry – dr Małgorzata Papierzewska, dr Urszula Fałkowska S22 Grzybice skóry gładkiej, skóry owłosionej głowy, paznokci i błon śluzowych – dr Maria Zasadińska, dr Iwona Skorulska S23 Dermatochirurgia i laseroterapia dermatologiczna – dr med. Justyna Stelmaszek, dr Milena Król, dr Katarzyna Pisarz S24 Kiła - przebieg kliniczny – dr med. Tomasz Pniewski, dr Olga Jakubik S25 Kiła - diagnostyka, leczenie i profilaktyka. dr med. Tomasz Pniewski, dr Olga Jakubik S26 Nierzeżączkowe zapalenia cewki moczowej i narządu rodno - treść kształcenia: nierzeżączkowe zapalenia cewki moczowej -objawy, diagnostyka i terapia – dr med. Anna Winiarska, dr Natalia Dąbrowska S27 Rzeżączka – treść kształcenia: obraz kliniczny, diagnostyka i leczenie – dr med. Anna Winiarska, dr Natalia Dąbrowska S28 Zakażenia genitalnymi typami HPV – treść kształcenia: objawy, leczenie i profilaktyka zakażeń genitalnymi typami HPV – dr med. Tomasz Pniewski, dr Joanna Nowiszewska	
--	--	--

	S29 Zakażenie HIV i AIDS. Epidemiologia, etiopatogeneza i objawy – treść kształcenia: epidemiologia, etiopatogeneza i objawy zakażeń HIV. – dr hab. Beata Młynarczyk-Bonikowska, dr Agnieszka Michalczyk, Maria Zasadzińska S30 Zakażenie HIV i AIDS. Diagnostyka, profilaktyka i leczenie. – treść kształcenia: objawy zakażenia HIV/AIDS, diagnostyka, profilaktyka i leczenie zakażenia HIV – dr hab. Beata Młynarczyk-Bonikowska, dr Katarzyna Smolarczyk, dr Paulina Adrian, Dr Aneta Durmaj	
Ćwiczenia	Dermatologia: C1 - metody stosowane w diagnostyce dermatologicznej: badanie histopatologiczne, mikologiczne, immunofluorescencja pośrednia i bezpośrednia C2 - zajęcia z pacjentem w ambulatorium i w oddziale C3 - podstawy szycia chirurgicznego stosowanego w dermatologii C4 - podstawy dermoskopii C5 - podstawy trichoskopii C6 - typowe i nietypowe przypadki kliniczne Wenerologia: C1 - omówienie metod diagnostycznych stosowanych w diagnostyce zakażeń. C2 - zajęcia z pacjentem w ambulatorium i w oddziale C3 - typowe i nietypowe przypadki kliniczne	E.W1, E.W7, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37, E.U1, E.U3, E.U12, E.U13, E.U16, E.U18, E.U24, E.U32, E.U38, K.S1-K.S8

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Rudnicka L, Olszewska M, Rakowska A, Sar-Pomian M. Współczesna Dermatologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy. PZWL 2022
Uzupełniająca
Bologna J „Dermatologia” (red. wydania polskiego L.Rudnicka) Medipage 2022

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W7, E.W23, E.W25, E.W26, E.W32, E.W33, E.W34, E.W35, E.W36, E.W37, E.U1, E.U3, E.U12, E.U13, E.U16, E.U18, E.U24, E.U32, E.U38, K.S1-K.S8 E.W1, E.W7, E.W23,	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu. Egzamin testowy: 100 pytań jednokrotnego wyboru. Egzamin poprawkowy ustny: trzy pytania. Odpowiedź na każde z pytań w stopniu dostatecznym jest warunkiem zdania egzaminu poprawkowego. Studentowi przysługują dwa terminy egzaminu poprawkowego. Egzamin w terminie zerowym: w przypadku uzyskania oceny bardzo dobrej z kolokwium oraz zaliczenia sprawdzianu umiejętności praktycznych w symulowanych warunkach (jeden przypadek - w tym opis obrazu klinicznego, zaproponowanie rozpoznania, postępowania diagnostycznego i leczenia). Egzamin w terminie zerowym ma formę egzaminu ustnego. Polega na przygotowaniu prezentacji przeglądu współczesnej literatury na temat ustalony z koordynatorem przedmiotu i odpowiedzi na zadane pytania związane z tematem prezentacji.	0-53 2,0 (ndst) 54-63 3,0 (dost) 64-73 3,5 (ddb) 74-83 4,0 (db) 84-93 4,5 (pdb) 94-100. 5,0 (bdb)

	Ocena postępów w zakresie zdobywanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przez osobę prowadzącą zajęcia na podstawie obserwacji studenta (umiejętności, kompetencje) oraz ustnego kolokwium. W ramach kolokwium z dermatologii i wenerologii student otrzymuje ocenę w skali bdb (5) – ndst (2). Aby zaliczyć kolokwium, wymagane jest wykazanie się wiedzą na temat każdego poruszanego zagadnienia na poziomie przynajmniej dostatecznym. Ocena umiejętności i kompetencji społecznych dokonywana jest przez nauczyciela i odbywa się na podstawie obserwacji podczas zajęć - student uzyskuje pozytywną ocenę umiejętności i kompetencji gdy - poprawnie przeprowadza wywiad z pacjentem, ocenia obrazy dermoskopowe i trichoskopowe, interpretuje wyniki badań diagnostycznych, potrafi zaplanować postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne oraz podjąć decyzję terapeutyczną Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest obecność na zajęciach dydaktycznych przewidzianych w planie studiów oraz zaliczenie kolokwium z dermatologii i wenerologii. Pojedyncze usprawiedliwione nieobecności należy odrobić po ustaleniu z koordynatorem w formie sprawdzianu wiedzy z tematów omawianych w dniu nieobecności.	
--	---	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Strona internetowa Katedry i Kliniki Dermatologicznej: <https://dermatologia.wum.edu.pl>
Plan zajęć oraz istotne informacje dotyczące zajęć w Klinice Dermatologicznej będą na bieżąco umieszczane na stronie internetowej.
2. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Pojedyncze usprawiedliwione nieobecności należy odrobić po ustaleniu z koordynatorem np. w formie sprawdzianu wiedzy z tematów omawianych w dniu nieobecności.
3. Koło naukowe (SKN Dermatologiczne WUM). Opiekun koła: dr hab. n. med. Joanna Czuwara,
Koło naukowe w języku angielskim (dr n. med. Marta Kurzeja)
Zebrania koła odbywają się zazwyczaj jeden raz w miesiącu. Uczestnicy prezentują prace podczas corocznej konferencji międzynarodowej organizowanej przez Koło Naukowe
Ponadto studenci mogą brać udział w pracach naukowych Kliniki po uzgodnieniu z dowolnym asystentem, pod warunkiem, że są członkami SKN przy Klinice Dermatologicznej. Mogą również uczestniczyć w konferencjach i innych aktywnościach Kliniki

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY ZAKAŻNE

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	1M22 – Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa; tel.223355222 e-mail: piotr.machnik@wum.edu.pl www.chorobyzakazne.wum.edu.pl 2M5 – Klinika Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa; tel.223355292 e-mail: malgorzata.doroba@wum.edu.pl www.chorobyzakazne.wum.edu.pl 2M4 – Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa; tel. 223355288, 223355210 e-mail: oddzial7@zakazny.pl www.chorobyzakazne.wum.edu.pl 1M24 – Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych ul. Pawińskiego 3c, 02-106 Warszawa; tel. 225720709 e-mail: apawelczyk@wum.edu.pl www.immunopatologia.wum.edu.pl 1WPZ - Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa; tel. (+48 22) 33 58 124 e-mail: justyna.kowalska@wum.edu.pl www.chorobyzakazne.wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	1M22 – Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii Prof. dr hab. n. med. Alicja Wiercińska-Drapało (1M22) 2M5 – Klinika Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego Prof. dr hab. n. med. Magdalena Marczyńska (2M5)

	2M4 – Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych Dr hab. n. med. Marcin Paciorek (2M4) 1M24 – Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Prof. dr hab. n. med. Marek Radkowski (1M24) 1WPZ - Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych Prof. dr hab. n. med. Justyna Kowalska (1WPZ)
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Alicja Wiercińska-Drapało e-mail: alicja.wiercinska-drapalo@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Magdalena Suchacz Kontakt: magdalena.suchacz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1M22 – Klinika Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii Prof. dr hab. Alicja Wiercińska-Drapało, Dr hab. n. med. Joanna Jabłońska Dr hab. n. med. Tomasz Mikuła Dr hab. n. med. Magdalena Suchacz Dr hab. n. med. Ewa Siwak Dr n. med. Aneta Cybula Dr n. med. Joanna Kozłowska Dr n. med. Maria Olszyńska-Krowicka Dr n. med. Wojciech Stańczak Dr n. med. Andrzej Załęski Dr n. med. Dagny Krankowska Dr n. med. Mariusz Sapała Dr n. med. Agnieszka Lembas Dr n. med. Marta Dobrzyńska Lek. Maciej Darewicz Lek. Hanna Dancewicz-Bąk 2M5 – Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego Prof. dr hab. n. med. Magdalena Marczyńska Prof. dr hab. n. med. Maria Pokorska-Śpiewak Dr n. med. Małgorzata Aniszewska Dr n. med. Agnieszka Ołdakowska Dr n. med. Jolanta Popielska Dr n. med. Ewa Talarek Dr n. med. Konrad Zawadka Dr n. med. Magdalena Pluta Lek. Magdalena Rutkowska Lek. Anna Dobrzeńska 2M4 – Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych Dr hab. n. med. Marcin Paciorek Dr n. med. Agnieszka Bednarska Dr n. med. Dominik Bursa Dr n. med. Dawid Porowski Dr hab. n. med. Agata Skrzat-Klapaczyńska Dr n. med. Carlo Bieńkowski Lek. Dominika Krogulec Lek. Michał Makowiecki 1M24 – Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Prof. dr hab. n. med. Marek Radkowski Dr hab. n. med. i n. o zdr. Kamila Caraballo-Cortez Dr hab. n. med. i n. o zdr. Iwona Bukowska-Osko Dr n. biol. Agnieszka Pawełczyk Dr hab. n. med. i n. o zdr. Karol Perlejewski Mgr Paulina Emmel 11WPZ - Pracownia Badań Obserwacyjnych w Chorobach Zakaźnych Prof. dr hab. n. med. Justyna Kowalska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	5
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		10 (10 e-learning)	0,4	
seminarium (S)		15	0,6	
ćwiczenia (C)		70	2,8	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		30	1,2	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie wiedzy z zakresu najczęściej występujących chorób zakaźnych.
C2	Nabycie umiejętności rozpoznawania i leczenia najczęstszych chorób zakaźnych u dorosłych i dzieci oraz planowania profilaktyki zakażeń.
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie relacji lekarz-pacjent z uwzględnieniem specyfiki chorób zakaźnych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób zakaźnych

E.W2	zasady szczepień ochronnych
E.W3 pkt 9	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: 9. najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego,
E.W14 pkt 4	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego, w tym: 4.zakażeniach układu nerwowego, w szczególności zapaleniu opon mózgowo- -rdzeniowych, boreliozie, opryszczkowym zapaleniu mózgu, chorobach neurotransmisyjnych,
E.W32	podstawowe zagadnienia profilaktyki oraz zasady postępowania w przypadku ekspozycji zawodowej na czynniki niebezpieczne i szkodliwe
E.W33	zasady postępowania w przypadku wykrycia choroby zakaźnej
E.W34	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, zespole nabytego niedoboru odporności (AIDS), sepsie i zakażeniach szpitalnych
E.W39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań – w zakresie chorób zakaźnych
E.W13	podstawowe zespoły objawów neurologicznych
E.W36	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach przenoszonych drogą płciową
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną
E.U3	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku
E.U7	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób zakaźnych osób dorosłych i dzieci
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia w przebiegu chorób zakaźnych
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy

E.U26	planować postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie przenoszone drogą krwi
E.U27	kwalifikować pacjenta do szczepień
E.U17	przeprowadzać analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków i interakcji między nimi
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U19	rozpoznawać objawy lekozależności i proponować postępowanie lecznicze
E.U28	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej mikrobiologicznej
E.U32	planować konsultacje specjalistyczne
E.U38	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji

K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów i obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
wykład	HIV/AIDS u dorosłych. (platforma e-learning, asynchronicznie) HIV/AIDS u dzieci. (platforma e-learning, asynchronicznie) Sepsa. (platforma e-learning, asynchronicznie) Immunopatologia zakażeń – konsekwencje kliniczne i diagnostyczne. (platforma e-learning, asynchronicznie)	E.W1, E.W2, E.W3, E.W13, E.W14, E.W32 E.W33, E.W34 E.W36, E.W39
seminarium	Aktualne problemy chorób zakaźnych. Praktyczne aspekty patogenez, diagnostyki i terapii zakażeń. Wirusowe zapalenia wątroby. Zakażenia oportunistyczne. Biegunki u dorosłych. Choroby odkleszczowe. Medycyna podróży. Szczepienia ochronne. Choroby wysypkowe wirusowe. Choroby wysypkowe bakteryjne. Choroby pasożytnicze. Zakażenia wrodzone. Neuroinfekcje. Gorączka o nieustalonej etiologii. Zakażenia szpitalne.	
ćwiczenia	Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów, planowanie badań diagnostycznych, omawianie wyników badań, przeprowadzanie różnicowania, planowanie i ocena efektów leczenia. Planowanie profilaktyki zakażeń. Ustalanie wskazań i przeciwwskazań do chemo- oraz immunoprofilaktyki. Kwalifikacja do szczepień.	E.U1, E.U2, E.U3, E.U4, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U19, E.U20, E.U24, E.U26, E.U27, E.U28, E.U32, E.U38, K1 – K11

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Choroby zakaźne i pasożytnicze. A. Boroń-Kaczmarek, A. Wiercińska-Drapała [red.], PZWL, Warszawa 2022, wyd. 2; Tom 1 i 2 Choroby zakaźne. [w]: Interna Szczeklika Mały podręcznik 2026/2027; Medycyna Praktyczna 2026 Choroby zakaźne [rozdział 19]: Pediatria T.1-2. W. Kawalec, R. Grenda, M. Kulus [red.], PZWL, Warszawa 2024 Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci. Kompendium. Magdalena Marczyńska, PZWL 2024 Program Szczepień Ochronnych w 2026 roku

Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W2, E.W3, E.W13 E.W14, E.W32, E.W33, E.W34 E.W36, E.W39, E.U1, E.U2, E.U3, E.U4, E.U7, E.U12, E.U13, E.U14, E.U16, E.U17, E.U18, E.U19, E.U20, E.U24 E.U26, E.U27, E.U28, E.U32, E.U38,, K1 – K11	Obserwacja studenta w trakcie ćwiczeń , rozmowa w trakcie ćwiczeń – raport z przeprowadzonego badania podmiotowego i przedmiotowego pacjenta, zaplanowanie diagnostyki i leczenia, interpretacja wyników badań diagnostycznych.	Zapoznanie się z wykładami na platformie e-learning. Obecność i aktywność w trakcie ćwiczeń i seminariów potwierdzona przez asystenta prowadzącego zajęcia
	Egzamin testowy w sesji letniej – test jednokrotnego wyboru, 75 pytań Student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych. W przypadku małej liczby studentów zdających egzamin poprawkowy dopuszczalna jest zmiana formy egzaminu na ustny.	próg zaliczeniowy min. 60% Progi punktowe: 5,0 69-75 (od 92%) 4,5 63-68 (od 84%) 4,0 57-62 (od 76%) 3,5 51-56 (od 68%) 3,0 45-50 (od 60%) 2,0 <45
9. INFORMACJE DODATKOWE		
Osobą do kontaktu w sprawach dydaktycznych jest Pani dr hab. n. med. Magdalena Suchacz Kontakt: magdalena.suchacz@wum.edu.pl Aktualne informacje dotyczące miejsca i czasu odbywania zajęć znajdują się na stronie https://chorobyzakazne.wum.edu.pl/ Ćwiczenia odbywają się w godzinach 9.30-13.15. Obowiązuje fartuch lub inny strój medyczny oraz obuwie na zmianę. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Wymagana jest obecność na wszystkich wykładach, seminariach i ćwiczeniach oraz aktywny udział w zajęciach. W przypadku usprawiedliwionych nieobecności sposób ich odrobienia należy ustalić z asystentem dydaktycznym danej jednostki. Przy Klinice Chorób Zakaźnych, Tropikalnych i Hepatologii oraz Klinice Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego działają Studenckie Koła Naukowe.		

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

UROLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej (1M7) SKDJ UCK WUM, ul. W. Lindley'a 4, 02-005 Warszawa, Pawilon 7 tel. 22 502 17 23 urologia@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski piotr.radziszewski@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Łukasz Zapala lukasz.zapala@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Łukasz Zapala lukasz.zapala@wum.edu.pl Dr n. med. Tomasz Piecha tomasz.piecha@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski Dr hab. n. med. Tomasz Borkowski Dr hab. n. med. Łukasz Zapala Dr hab. n. med. Piotr Zapala Dr hab. n. med. Aleksander Ślusarczyk Dr n. med. Waldemar Szabłoński Dr n. med. Sylwia Bender Dr n. med. Tomasz Piecha Dr n. med. Adam Dorobek Dr n. med. Grzegorz Niemczyk

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		10	0,4	
seminarium (S)		5 (e-learning)	0,2	
ćwiczenia (C)		20	0,8	
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0,6	

3. CELE KSZTAŁCENIA
C1 Zdobycie podstawowej wiedzy w zakresie urologii C2 Kształtowanie umiejętności metod diagnostycznych w urologii C3 Przedstawienie procedur postępowania z pacjentem przed, w trakcie i po zabiegu operacyjnym C4 Zapoznanie ze sprzętem stosowanym w urologii C5 Definiowanie objawów i przebiegu najczęstszych schorzeń układu moczowego C6 Charakteryzowanie postępowania w stanach nagłych występujących w urologii C7 Kształtowanie wiedzy dotyczącej wczesnych objawów nowotworów układu moczowego, ich diagnostyki oraz metod leczenia i rokowania C8 Przedstawienie postępowania w urazach układu moczowo – płciowego.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1 pkt. 1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1. ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej,

F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;
F.W4	zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji, wykonania znieczulenia ogólnego i miejscowego oraz kontrolowanej sedacji;
F.W5	leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;
F.W10 pkt. 1, 2, 3	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych w urologii, w szczególności: 1. symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób urologicznych, 2. metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych w urologii, 3. wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U6	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy i jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha oraz wykonywać badanie palcem przez odbyt;
F.U23	oceniać wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczyć w jej wykonaniu;
F.U24	asystować przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty);

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	Kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	Przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego doskonalenia się

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć Treści programowe Efekty uczenia się

Wykłady (aula B, Centrum Dydaktyczne), w godz. 17.30 - 19.00 w terminach (wtorki) wskazanych w rozkładzie zajęć.

- Temat: **Wprowadzenie do urologii, w tym instrumentarium urologiczne**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10, F.U2, F.U3, F.U6, F.U23, F.U24
Wykładowca: **Dr n. med. Tomasz Piecha**
- Temat: **Kamica moczowa**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr n. med. Tomasz Piecha**
- Temat: **Urologia czynnościowa**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**
- Temat: **Rak pęcherza moczowego**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**
- Temat: **Rak gruczołu krokowego – diagnostyka i leczenie**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Tomasz Borkowski**
- Temat: **Stany nagłe w urologii**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W10, F.U2, F.U3, F.U4, F.U6, F.U23, F.U24
Wykładowca: **Dr n. med. Waldemar Szabłoński**
- Temat: **Wady wrodzone układu moczowego**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Łukasz Zapała**
- Temat: **Rak nerki**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Łukasz Zapała**
- Temat: **Rak jądra**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Piotr Zapała**
- Temat: **Urazy układu moczowego**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Aleksander Ślusarczyk**
Zachęcamy do udziału w wykładach.

Seminaria (dostępne na platformie e-learningowej, tematyka jak poniżej):

Podcasty

- Temat: **Przypadki urologiczne**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Łukasz Zapała**
 - Temat: **Zakażenia układu moczowego**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr n. med. Tomasz Piecha**
 - Temat: **Zwężenie cewki moczowej**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr n. med. Adam Dorobek**
 - Temat: **Leczenie zaburzeń wzwodu**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Dr hab. n. med. Piotr Zapała**
 - Temat: **BCG-terapia w raku pęcherza moczowego**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**
- Materiały seminaryjne*
- Temat: **Kobiece LUTS**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**

- Temat: **Pęcherz neurogeny**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**
- Temat: **Leczenie zespołu bolesnego pęcherza moczowego (BPS)**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **Prof. dr hab. n. med. Piotr Radziszewski**
- Temat: **Hormonoterapia raka stercza**
Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia – F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10
Wykładowca: **dr hab. n. med. Tomasz Borkowski**

Ćwiczenia:

Temat: zajęcia praktyczne przy łóżku chorego, w Ambulatorium Kliniki, Pracowni Urodynamicznej, Gabinetie Cystoskopowym oraz na Blokach Operacyjnych Kliniki Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej WUM

Symbol/e przedmiotowego efektu kształcenia: F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U6, F.U23, F.U24, K1-K4

W wybranym dniu bloku zajęcia w Klinice: **zasady prawidłowego cewnikowania; badanie per rectum**. Proszę zabrać na ten dzień książeczki zajęć praktycznych.

Wykładowca: wszyscy prowadzący zajęcia, wymiennie

Ćwiczenia **kończy kolokwium ustne u asystenta** ostatniego dnia zajęć.

W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z kolokwium, może zostać wyznaczony dodatkowy jeden termin zaliczenia. Termin należy uzgodnić z Kierownikiem Kliniki.

Warunki dopuszczenia do egzaminu: obecność na codziennych zajęciach, zapoznanie się z materiałami seminaryjnymi z platformy e-learningowej, zaliczenie kolokwium ustnego, zaliczenie do książeczki zajęć praktycznych podczas ćwiczeń w Klinice. Odrabianie ewentualnej nieobecności na zajęciach możliwe jest jedynie z inną grupą, po uprzednim ustaleniu i w uzasadnionych wypadkach, w miarę dostępności miejsc, w godzinach zajęć.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Literatura obowiązkowa:

1. „UROLOGIA - podręcznik dla studentów”, (red). A. Borkowski, PZWL 2006
2. „UROLOGIA ILUSTROWANY PODRĘCZNIK DLA STUDENTÓW I STAŻYSTÓW”, (red.) Kajetan Juszcak, Tomasz Drewa, PZWL, 2023
3. Materiały dostępne na platformie e-learningowej

Uzupełniająca

UROLOGY, Campbell-Walsh, Twelfth edition

European Association of Urology Guidelines 2023 Edition – www.uroweb.org/guidelines

Linki internetowe do samodzielnej nauki (nieobowiązkowe):

Kwestionariusz IPSS (ocena nasilenia LUTS): <https://eurologia.pl/g/330>,

Kwestionariusz IIEF-5 (ocena nasilenia ED): <http://kardioseksuologia.pl/kwestionariusz-iief-5/>

kalkulator ryzyka raka pęcherza moczowego (kwalifikacja do sposobu leczenia raka pęcherza moczowego niewaciejącego mięśniówki): <https://www.eortc.be/tools/bladdercalculator/>

Przegląd Urologiczny – artykuły w języku polskim: <http://przeglad-urologiczny.pl/>

European Urology – oficjalne czasopismo Europejskiego Towarzystwa Urologicznego: <https://www.europeanurology.com/>

Baza filmów medycznych (dostępna po rejestracji przez studenta): <https://medtube.pl/users/register>

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1, F.W3, F.W4, F.W5, F.W10	- obecność na zajęciach, - aktywne uczestnictwo w zajęciach - obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez nauczyciela	Wykłady stacjonarne. Seminaria w formie e-learningowej. Ćwiczenia: zaliczenie przez osobę prowadzącą zajęcia, potwierdzone w Karcie Zaliczeniowej Ćwiczeń z Urologii po

F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U6, F.U23, F.U24 K1-K4	- ocena posiadanych kompetencji - kolokwium ustne ostatniego dnia zajęć W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z kolokwium, może zostać wyznaczony dodatkowy jeden termin zaliczenia. Termin należy uzgodnić z Kierownikiem Kliniki.	kolokwium ustnym, dostateczne nabycie umiejętności oraz posiadanie kompetencji społecznych.
	Egzamin testowy – 50 pytań (jednokrotnego wyboru).	Studentowi przysługują trzy terminy zdawania egzaminu, przy czym II i III termin są terminami poprawkowymi, przysługującymi w przypadku niezdania egzaminu odpowiednio w I lub II terminie. Egzamin elektroniczny w I terminie odbędzie się dnia 21.06.2027r. stacjonarnie w salach komputerowych 231 i 233 w Centrum Dydaktycznym. Indywidualne zmiany terminu podejścia do egzaminu możliwe są jedynie po uzyskaniu zgody Dziekana. Wyniki będą dostępne po ukończeniu testu. Próg zaliczenia to minimum 60% poprawnych odpowiedzi, progi dla ocen: 30-33: dst, 34-37 dst plus, 38-41 db, 42-45 db plus, 46-50 bdb. Źródło: Regulaminie Egzaminów Elektronicznych WUM: http://biurojakosci.wum.edu.pl/sites/biurojakosci.wum.edu.pl/files/regulamin.pdf W przypadku problemów technicznych prosimy o kontakt z Biurem Jakości i Innowacyjności Kształcenia (egzamin@wum.edu.pl)". Egzamin poprawkowy w II i III terminie w formie ustnej, trzy pytania. Wymagana odpowiedź na każde pytanie na ocenę min. dostateczną.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Kierownik Kliniki Urologii prof. Piotr Radziszewski w sprawach dydaktyki przyjmuje po uzgodnieniu terminu osobiście lub telefonicznie w sekretariacie (22 502 17 02).

Odpowiedzialny za program dydaktyczny dla studentów IV roku WL w Klinice:

dr hab. n. med. Łukasz Zapała tel 22 502 17 02

dr n. med. Tomasz Piecha – tel 22 502 17 02

Pozostałe osoby odpowiedzialne za dydaktykę:

dr hab. n. med. Tomasz Borkowski - tel. 22 502 17 02

dr hab. n. med. Piotr Zapała - tel. 22 502 17 18

którzy w sprawach studenckich przyjmują codziennie po uzgodnieniu terminu w sekretariacie lub telefonicznie.

Kontakt do sekretariatu kliniki: 22 502 17 02

Strona internetowa kliniki: www.klinikaurologii.edu.pl

SKRÓCONY REGULAMIN ZAJĘĆ

ORGANIZACJA ZAJĘĆ I PROGRAM NAUCZANIA

Zajęcia składają się z wykładów oraz tygodniowego bloku ćwiczeń.

Wykłady dla wszystkich grup studenckich odbędą się stacjonarnie w ustalonym terminie w semestrze zimowym.

Seminaria dostępne są na platformie e-learningowej. Wymagane jest zapoznanie się ze wszystkim materiałami.

Zajęcia kliniczne prowadzone są na Oddziale przy łóżku chorego, w Ambulatorium Kliniki, Pracowni Urodynamicznej, Gabinetie Cystoskopowym oraz na Blokach Operacyjnych Kliniki Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej WUM (Szpital Dzieciątka Jezus, ul. Lindleya 4, Pawilon nr 7). Zajęcia rozpoczynają się codziennie w sali wykładowej Kliniki Urologii (III piętro) omówieniem ćwiczeń oraz przydzieleniem Asystenta.

Ćwiczenia odbywają się w terminach ustalonych przez Dziekanat dla każdej grupy studenckiej.

Przekładanie zajęć na inny niż wyznaczony termin jest możliwe jedynie w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach za zgodą Kierownika Kliniki. Pisma z uzasadnieniem proszę kierować do Sekretariatu Kliniki (urologiasekretariat@wum.edu.pl).

Odrabianie nieobecności możliwe jest z inną grupą studencką po uzyskaniu zgody Kierownika Kliniki.

Studenci powinni zostawiać w szatni okrycia wierzchnie i torby. Szatnia studencka znajduje się na poziomie 1. Obowiązują własne białe fartuchy i obuwie na zmianę.

Zalecenia Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych:

Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami. Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitala. W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną muszą być one związane. Długie włosy muszą być spięte. Konieczna jest zmiana obuwia na obuwie robocze zgodne z przepisami BPH. Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci. Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”. W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

LARYNGOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Otorynolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi (1WF) CSK UCK WUM, ul. Banacha 1A, 02-091 Warszawa tel. +48 22 599 25 21 otolaryngology@wum.edu.pl www.otolaryngology.pl Klinika Otolaryngologii Dziecięcej (WLS16) DSK UCK WUM Ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa tel.: +48 22 317 97 21 laryngologia@spdsk.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Katedra i Klinika Otorynolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi (1WF) Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk kazimierz.niemczyk@wum.edu.pl Klinika Otolaryngologii Dziecięcej (WLS16) Dr hab. n.med. Lidia Zawadzka-Głos lidia.zawadzka-glos@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Maria Makuszevska, tel. 22 599 25 21; maria.makuszevska@wum.edu.pl dr n.med. Monika Jabłońska-Jesionowska, tel. 22 317 97 21; monika.jablonska-jesionowska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Maria Makuszevska, tel. 22 599 25 21; maria.makuszevska@wum.edu.pl

Prowadzący zajęcia	<u>Katedra i Klinika Otorinolaryngologii Chirurgii Głowy i Szyi:</u> Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk Prof. dr hab. n. med. Anna Rzepakowska dr hab. n. med. Antoni Bruzgielewicz dr hab. n. med. Tomasz Gotlib dr n. med. Magdalena Arcimowicz dr n. med. Robert Bartoszewicz dr n. med. Małgorzata Czesak dr n. med. Magdalena Kuźmińska dr n. med. Małgorzata Litwiniuk-Kosmala dr n. med. Daniel Majszyk dr n. med. Maria Makuszevska dr n. med. Anna Podgórska dr n. med. Klaudyna Zwierzyńska-Irla lek. Alicja Piotrowska dr n. med. Agnieszka Jasińska-Nowacka dr n. med. Patrycja Torchalla dr n. med. Nina Miązek-Zapała dr Maria Molga-Magusiak <u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u> Dr hab. n. med. Lidia Zawadzka-Głos dr n. med. Monika Jabłońska-Jesionowska dr n. med. Elżbieta Niemczyk dr Małgorzata Badełek -Izdebska dr Jolanta Jadczyzyn dr Piotr Kwast dr Tomasz Lis dr Maria Wolniewicz
--------------------	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		25 (w tym 16 e-learning)	1	
ćwiczenia (C)		40	1,6	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				

Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	10	0,4
-----------------------------------	----	-----

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących podstawowych zasad profilaktyki chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych
C2	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących diagnozowania chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych
C3	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących leczenia chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1.pkt 3,4	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 3) chorób głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W2	Wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3	Zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W10 pkt 1	Problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1)symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób z zakresu otorynolaryngologii
F.W12	Zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w tym: 1) przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania i rokowanie w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani, 2) choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi, 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przełyku, 4) zasady postępowania w stanach nagłych w otorynolaryngologii, w szczególności w duszności krtaniowej, 5) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu oraz mowy, 6) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	Asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną
F.U2	Posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3	Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki

F.U4	Zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U9	Zaopatrywać krwawienia zewnętrzne
F.U25	Wykonywać podstawowe badanie laryngologiczne w zakresie ucha, nosa, gardła i krtani
F.U26	Przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim
W2	Nazewnictwo patomorfologiczne
W3	Znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
W4	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
W5	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
W6	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów
W7	Zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych
U2	Budować atmosferę zaufania podczas procesu diagnostycznego i leczenia
U3	Przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
U4	Oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
U5	Przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób laryngologicznych osób dorosłych i dzieci

U6	Kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
U7	Wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry
U8	Planować konsultacje specjalistyczne
U9	Prowadzić dokumentację medyczną pacjenta
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Student potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	Student kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	Student przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Student posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się
K5	Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	<u>Klinika Otorinolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:</u> - Duszność, zaburzenia głosu - Chirurgia ucha środkowego i ucha wewnętrznego - Choroby zapalne jamy ustnej i gardła - Audiologia i otoneurologia - Krwawienia, urazy, ciała obce - Rak krtani, guzy głowy i szyi - Zapalenia zatok przynosowych i ich powikłania - Nerw twarzowy <u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u> - Choroby gardła i migdałków podniebiennych. - Powikłania zapaleń gardła. - Przerost migdałka gardłowego i migdałków podniebiennych. - Bezdech senny u dzieci. - Ostre i przewlekłe zapalenia ucha środkowego u dzieci. - Powikłania zapaleń uszu. - Niedosłuch i diagnostyka audiologiczna u dzieci. - Choroby nosa i zatok przynosowych. - Powikłania zapalenia zatok. - Atrezja nozdrzy tylnych. - Skrzywienie przegrody nosa u dzieci. - Urazy nosa u dzieci. - Choroby krtani i tchawicy u dzieci: wady wrodzone, zapalenia. - Urazy krtani i tchawicy. - Wady wrodzone głowy i szyi u dzieci	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5

Ćwiczenia	<u>Klinika Otorynolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:</u> - Nauka badania laryngologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału otologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału onkologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału rynologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach Ambulatorium Laryngologicznego - Bierne uczestnictwo w operacjach w ramach Bloku Operacyjnego - Badania oraz ich omówienie w pracowniach naukowych Kliniki: audiologicznej, otoneurologicznej, foniatrycznej, endoskopowej, nerwu twarzowego - Zajęcia w pracowni fantomowej <u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u> - Ciała obce dróg oddechowych i przełyku u dzieci - Nagła duszność krtaniowa u dzieci - Dziecko z rurką tracheotomijną – opieka, postępowanie, leczenie - Krwawienia z nosa, gardła, uszu – postępowanie u dzieci - Pediatryczne badanie otolaryngologiczne jamy ustnej, uszu, nosa, laryngoskopia pośrednia i bezpośrednia - Pacjent z przerostem migdałków i wysiękowym zapaleniem uszu	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5
-----------	--	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

„Wykłady z otolaryngologii” red. K.Niemczyk, MediPage 2012
 „Otorynolaryngologia kliniczna”, tom I i II, red. K.Niemczyk i in., MediPage2014, 2015 – wybrane rozdziały
 „Otolaryngologia dziecięca” – skrypt WUM 2021 pod redakcją Lidii Zawadzkiej -Głos

Uzupełniająca

„Otorynolaryngologia praktyczna” red. G.Janczewski, Via Medica 2005
 „Ostry dyżur: Otorynolaryngologia”, red. G.Janczewski, E.Osuch-Wójcikiewicz, alfa-medica press, 2003
 „Otolaryngologia dziecięca” PZWL pod redakcją Lidii Zawadzkiej -Głos
 Skrypt pt. „Schorzenia otolaryngologiczne u dzieci” pod redakcją prof. Mieczysława Chmielika

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5	W zakresie wiedzy: - dopuszcza się sprawdzenie przez asystenta prowadzącego przygotowania do każdego seminarium i zajęć praktycznych na podstawie materiałów dostępnych na platformie e-learningowej - zaliczenia zajęć z laryngologii dokonuje asystent prowadzący na podstawie obecności i aktywności studenta na zajęciach oraz pozytywnej oceny posiadanej wiedzy - zaliczenie zajęć z laryngologii dziecięcej dokonuje się na podstawie kolokwium testowego na platformie e-learningowej i obecności W zakresie umiejętności: - obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez asystenta prowadzącego	1) Zaliczenie zajęć e-learningu (laryngologia i laryngologia dziecięca) w okresie trwania zajęć 2) Zaliczenie zajęć praktycznych z laryngologii potwierdzone wpisem w Karcie Zaliczeń przez asystenta prowadzącego 3) Obecność na wszystkich zajęciach bądź odrobienie nieobecności 4) Potwierdzenie nabycia umiejętności praktycznych oraz posiadanych kompetencji społecznych ocenione i potwierdzone wpisem w Książeczce Praktyk przez asystenta prowadzącego 5) Przedmiot kończy się egzaminem. Studentowi przysługują trzy terminy zdawania egzaminu.

	- potwierdzenie nabycia w trakcie ćwiczeń umiejętności praktycznych oceniona przez asystenta prowadzącego W zakresie kompetencji: - obserwacja studenta podczas zajęć (np. podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego) przy użyciu obiektywnych skal (np. <i>skali LUCAS</i>). - pozytywna ocena w zakresie kompetencji społecznych nabytych w trakcie ćwiczeń Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu). W przypadku nieobecności bez usprawiedliwienia lub większej liczby nieobecności usprawiedliwionych wymagane jest odrobienia całego bloku ćwiczeniowego w innym terminie (termin ustala koordynator przedmiotu).	6) Pierwszy termin egzaminu odbędzie się w formie testowej – 75 pytań jednokrotnego wyboru, próg zaliczenia - 60% progi punktowe: 5,0 – 93-100% 4,5 – 85-92% 4,0 – 77-84% 3,5 – 69-76% 3,0 – 60-68% 2,0 - <60% 5) Egzamin poprawkowy będzie odbywał się w formie i terminie ustalonym przez koordynatora przedmiotu w trakcie sesji poprawkowej. Zostaną ustalone dwa terminy egzaminu poprawkowego.
--	--	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

Klinika Otorynolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n. med. Maria Makuszevska; maria.makuszevska@wum.edu.pl

W Klinice Otorynolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi funkcjonuje „Studenckie Koło Naukowe”, którego opiekunem będzie dr n. med. Maria Makuszevska

Zajęcia odbywają się w godz. 8:00–13:30 w Klinice Otorynolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi CSK UCK WUM (blok B, piętro 7), Banacha 1A. Ćwiczenia w pierwszym dniu zajęć rozpoczynają się o godz. 8:00 w sali 31 w bloku D na parterze (sprawy organizacyjne, podział na grupy).

Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę dr n.med. Monika Jabłońska - Jesionowska; monika.jablonska-jesionowska@wum.edu.pl

Przy Klinice Otolaryngologii dziecięcej funkcjonuje „Koło otolaryngologii dziecięcej” oraz prowadzony jest Zakład z otolaryngologii dziecięcej.

Zajęcia odbywają się w budynku Szpitala Pediatrycznego WUM ul. Żwirki i Wigury 63; Klinika Otolaryngologii Dziecięcej 4H; I tura od 8.30; II tura od 11.00.

Regulamin zajęć:

Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami.

Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitala.

W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną, muszą być one zapięte.

Długie włosy muszą być spięte.

Konieczna jest zmiana obuwia na obuwie robocze zgodne z przepisami BHP.

Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci.

Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”.

W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

Studentów odbywających ćwiczenia w Klinice obowiązuje tajemnica lekarska (dotyczy to pracy przy łóżku chorego, na bloku operacyjnym, jak również wszelkiej dokumentacji medycznej chorego).

Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego, wynikach badań i leczeniu chorego.

Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie bez udziału chorego poza salą chorych, bez udziału osób trzecich.

Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną

Student ma możliwość oceny zajęć prowadzonych w Klinikach wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi w ankiecie „wewnętrznej” Kliniki lub bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za dydaktykę w Klinice.

Obecność na wszystkich zajęciach zgodnie z planem potwierdzona wpisem w Karcie Zaliczeń (laryngologia dorosłych), obecność na wszystkich zajęciach laryngologia dziecięca – 3 dni oraz zaliczenie e-learningu do zakończenia bloku zajęć (laryngologia dziecięca) **do dnia 13.06.2027 jest warunkiem zaliczenia** zajęć z Laryngologii i dopuszczenia do egzaminu.

Wszystkie sprawy organizacyjne – zamiany, zamiany grupy, odrabianie zajęć po Erasmusie itp. należy ustalać z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem zajęć! PROSZĘ ZGŁASZAĆ **ZARÓWNO W SEKRETARIACIE KLINIKI OTORYNOLARYNGOLOGII CHIRURGII GŁOWY I SZYI ORAZ OTOLARYNGOLOGII DZIECIĘCEJ** – ograniczona możliwość przyjęcia osób w jednym terminie.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

RADIOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11) ul. Chałubińskiego 5, 02-004 Warszawa tel. 22 502 10 73 radiologia@wum.edu.pl II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12) ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 23 00 rad2@wum.edu.pl Zakład Radiologii Pediatricznej (WLS18) ul. Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa radiologia.dsk@uckwum.pl tel. 22 317 92 81
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11) Dr hab. med. Tomasz Lorenc tomasz.lorenc@wum.edu.pl II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12) Dr hab.n. med. Edyta Maj edyta.maj@wum.edu.pl Zakład Radiologii Pediatricznej (WLS18) Dr med. Mariusz Furmanek mariusz.furmanek@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. med. Tomasz Lorenc tomasz.lorenc@wum.edu.pl

Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr med. Marcin Błaż marcin.blaz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	I Zakład Radiologii Klinicznej (1W11): Dr hab. n med. i n. o zdr. Tomasz Lorenc Dr med. Marcin Błaż Dr med. Dorota Piotrowska-Kownacka Dr med. Katarzyna Sułkowska Lek. med. Magdalena Owczarek Lek. med. Jan Niwiński Lek. med. Marta Byrdy-Daca Lek. med. Krzysztof Piłat Lek. med. Małgorzata Wiśniewska Mgr inż. Damian Wójcik II Zakład Radiologii Klinicznej (1W12): Dr hab.n.med Edyta Maj Dr hab. n med. Laretta Grabowska-Derlatka Dr med. Karolina Grąt Dr med. Maciej Jaworski Dr med. Emilia Wnuk Lek med. Marta Hałaburda-Rola Lek med. Krzysztof Bartnik Lek med. Monika Kompa Mgr inż. Wojciech Szeszkowski Zakład Radiologii Pediatrycznej (WLS18): Dr med. Mariusz Furmanek Dr n.med. Remigiusz Krysiak Lek. med. Piotr Majcher Lek. med. Dominik Nguyen

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów: Rok IV, semestr 7		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)	10 (e-learning)	0,4	
seminarium (S)	6	0,2	
ćwiczenia (C)	34	1,2	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			

Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	5	0,2
-----------------------------------	---	-----

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poznanie sposobów obrazowania diagnostycznego tkanek i narządów oraz zaznajomienie się z ich podstawami techniczno-metodycznymi, zaletami i ograniczeniami
C2	Zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu symptomatologii radiologicznej i najważniejszych schorzeń
C3	Poznanie algorytmów diagnostyki obrazowej w odniesieniu do głównych problemów klinicznych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów.
F.W10	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U7	ocenić wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich;

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	przestrzegania tajemnicy lekarskiej
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	korzystania z obiektywnych źródeł informacji

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	1. Obrazowanie schorzeń układu mięśniowo-szkieletowego. 2. Neuroradiologia. 3. Diagnostyka obrazowa stanów nagłych. 4. Radiologia onkologiczna. 5. Radiologia pediatryczna.	F.W1, F.W10
Seminaria	1. Diagnostyka obrazowa w wieku noworodkowym i dziecięcym. 2. Obrazowanie narządów jamy brzusznej (wątroba, trzustka, śledziona). 3. Obrazowanie i leczenie stanów nagłych ze szczególnym uwzględnieniem radiologii interwencyjnej. 4. Miejsce diagnostyki obrazowej w praktyce klinicznej.	F.W1, F.W10
Ćwiczenia	1. Metody badania wątroby, dróg żółciowych, trzustki, naczyń jamy brzusznej. Nowotwory. Zapalenia. Kamica dróg żółciowych. Interpretacja badań obrazowych. 2. Przewód pokarmowy. Anatomia radiologiczna. Metody badania. Niedrożność. Choroba wrzodowa i jej powikłania. Nowotwory. Uchyłki. Zapalenie jelita grubego. Choroba Leśniowskiego-Crohna. Interpretacja badań obrazowych. 3. Nowotwory płuc i opłucnej. Choroby śródpiersia. Choroby układu naczyniowego płuc. Interpretacja badań obrazowych. 4. Infekcje płucne. Choroby śródmiąższowe płuc. Choroby tchawicy, oskrzeli. Rozedma płuc. Odma, niedodma. Interaktywna interpretacja badań obrazowych. 5. Obrazowanie naczyń. Radiologia i neuroradiologia interwencyjna 6. Podstawy RTG, USG, TK i MR. Zajęcia praktyczne w Zakładzie Radiologii. 7. Narządy układu moczowego. Metody badania. Wady rozwojowe i wady Budowy. Choroby zapalne nerek. Wodonercze. Nowotwory. Kamica. Przestrzeń zaotrzewnowa. 8. Radiologia układu kostno-stawowego. Anatomia radiologiczna. Zmiany pourazowe. Repetytorium. Zapalenia. Zmiany zwyrodnieniowe. Interpretacja badań obrazowych. 9. Układ sercowo-naczyniowy. Metody badań. Wrodzone wady serca. Dysplazja stawu biodrowego. Krzywica. Martwica aseptyczna. Urazy mięśniowo szkieletowe. Ośrodkowy układ nerwowy. Metody badania. Ultrasonografia przezciężniczkowa. 10. Patologia układu pokarmowego w wieku noworodkowym. Przerostowe zwężenie odźwiernika. Choroba Hirschsprunga. Ciąta obce. Niedrożność. Anomalie, wady wrodzone i zakażenia układu moczowego. Guzy nerek i przestrzeni zaotrzewnowej. 11. Metody i metodyka badań dzieci. Układ oddechowy i śródpiersie. Prawidłowy obraz klatki piersiowej dzieci w różnym wieku. Choroby układu oddechowego noworodków i dzieci młodszych. Ciąta obce w drogach oddechowych. Zapalenie płuc. Śródpiersie.	F.W1, F.W10, F.U7, K1-K3

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. „Radiologia”. Podręcznik dla studentów medycyny pod redakcją M.Bekiesińskiej-Figatowskiej i A.Cieszanowskiego , PZWL, 2022

Uzupełniająca

1. „Anatomia radiologiczna. RTG, TK, MR USG” B.Daniel, B.Pruszyński, Warszawa 2005
2. Podręcznik radiologii” William Herring, red. wyd.polskiego M.Sąsiadek, wyd IV ,Edra, Urban&Partner, Wrocław 2020
3. „Diagnostyka obrazowa w pediatrii” pod red. E.Jurkiewicz, PZWL, 2017

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1, F.W10, F.U7, K1-K3	Obowiązkowa obecność na seminariach i ćwiczeniach . Zaliczenie na podstawie listy obecności oraz aktywności studenta na zajęciach. Odrobienie zaległości po uzgodnieniu z osobą odpowiedzialną za prowadzenie zajęć (sekretariaty zakładów) codziennie od 8.00-13.00	- codzienna weryfikacja znajomości symptomatologii i umiejętności interpretacji badań diagnostycznych -ostatniego dnia zajęć- test zaliczeniowy pisemny - interpretacja badań obrazowych 12 pytań-13 pkt; zaliczenie powyżej 8 pkt W przypadku otrzymania oceny ndst z testu , studentowi przysługuje dodatkowy termin zaliczenia testu
	Na koniec semestru zimowego egzamin testowy jednokrotnego wyboru - 100 pytań; 1 pkt – 1 odp. Egzaminy poprawkowe odbywają się w formie ustnej. Student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych.	próg zaliczenia – uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi. progi punktowe/ocena 60 - 69 pkt dostateczna (3,0) 70 - 76 pkt dość dobra (3,5) 77 - 87 pkt dobra (4,0) 88 - 94 pkt ponad dobra (4,5) 95-100 pkt bardzo dobra (5,0)

9. INFORMACJE DODATKOWE

Wykłady i treści zajęć są umieszczone w plikach dla studentów na platformie Teams .
Dostęp do Teams będzie przekazywany do starostów poszczególnych grup .

Seminaria i ćwiczenia w zależności od przyporządkowania grupy dziekańskiej odbywają się w I lub II Zakładzie Radiologii Klinicznej.
Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Formę odrobienia pojedynczej usprawiedliwionej nieobecności należy ustalić z Kierownikiem poprzez kontakt z Sekretariatem Zakładu.

Strona internetowa :

I Zakład Radiologii Klinicznej <https://radiologia1.wum.edu.pl>

II Zakład Radiologii Klinicznej <https://radiologia2.wum.edu.pl>

W obu Zakładach Radiologii działają Koła Naukowe.

W I Zakładzie Radiologii Klinicznej opiekunem jest dr med. Marcin Błaż, a w II Zakładzie Radiologii Klinicznej dr Krzysztof Bartnik.

Wykłady umieszczone są na Platformie Edukacyjnej WUM.,

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

MEDYCYNĄ NUKLEARNA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Zakład Medycyny Nuklearnej (1W13) CSK UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 22 70 sekretariat_zmn@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Jolanta Kunikowska jolanta.kunikowska@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. i n. o zdr. Kacper Pełka kacper.pelka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. i n. o zdr. Kacper Pełka kacper.pelka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Jolanta Kunikowska Prof. dr hab. n. med. Leszek Królicki Dr n. med. Paweł Halik Dr inż. Monika Tulik Dr inż. Radosław Kuliński Dr n. med. i n. o zdr. Kacper Pełka Lek. Konrad Giełdowski Lek. Alain Iskandar Lek. Julia Stępień-Dziekan Mgr Paweł Ochman Mgr Karolina Michałowska Mgr Jakub Krzemiński

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8 semestr		Liczba punktów ECTS	1
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		15 (e-learning)	0,4	
ćwiczenia (C)		15	0,4	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		5	0,2	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Celem kształcenia jest przyswojenie przez słuchaczy podstaw diagnozowania i leczenia z zastosowaniem radiofarmaceutyków: - podstawowe pojęcia z zakresu fizyki jądrowej, rodzaje promieniowania, - podstawowe pojęcia z zakresu radiobiologii, - zasady działania aparatury i zasady technik hybrydowych, - znajomość zasad kwalifikacji i interpretacji radioizotopowych badań narządowych: płuc, kości, nerek, układu pokarmowego, OUN, przytarczyc, nadnerczy oraz tarczycy – badania z zastosowaniem technik PET/CT i SPECT/CT, - terapie radioizotopowe – znajomość wskazań, przeciwwskazań, zasad kwalifikacji do leczenia, postępowania z pacjentem po terapii radioizotopowej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	

F.W10	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących
E.W24	podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;
E.W29	zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego ;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U2	oceniać szkodliwość dawki promieniowania jonizującego i stosować się do zasad ochrony radiologicznej;
D.U3	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta;
D.U6	informować pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych oraz uzyskać jego świadomą zgodę na podjęcie tych działań;
E.U18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	badania wykonywane w Zakładzie Medycyny Nuklearnej: zasady teoretyczne, przebieg, wskazania, możliwe powikłania
W2	organizację pracy ośrodka medycyny nuklearnej i praktyczną realizację zasad ochrony radiologicznej
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	na podstawie wywiadu, rozpoznania wstępnego i podstawowej diagnostyki różnicowej potrafi wybrać właściwe dla chorego badanie
U2	umie ocenić wskazania i napisać skierowanie na badanie radioizotopowe
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	przestrzegać tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K2	potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K3	kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu

K4	posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się
----	--

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	1. Podstawy fizyczne promieniowania w medycynie nuklearnej, zasady znakowania i kontroli jakości radiofarmaceutyków 2. Zasady działania aparatury, zasady technik hybrydowych, znajomość podstaw przetwarzania danych pomiarowych i prezentacji wyników badań. 3. Teoretyczne postawy i praktyczne zasady stosowania procedur związanych z ochroną radiologiczną. 4. Wpływ promieniowania na organizmy żywe 5. Wskazania kliniczne i podstawowe zasady procedur diagnostycznych: - radioizotopowe badania układu naczyniowo-sercowego, - radioizotopowe badania gruczołów wydzielania wewnętrznego, - radioizotopowe badania układu pokarmowego, - radioizotopowe badania układu moczowo-płciowego, - radioizotopowe badania układu kostno-stawowego, - radioizotopowe badania układu nerwowego, - radioizotopowe badania układu oddechowego, - radioizotopowe badania stosowane w diagnostyce schorzeń nowotworowych, - radioizotopowe badania stosowane w diagnostyce ognisk zapalnych. 6. Zasady przeprowadzania procedur leczniczych (wskazania, przeciwwskazania, zasady kwalifikacji do leczenia, postępowanie z pacjentem po terapii izotopowej): - radioizotopowe procedury leczenia chorób łagodnych i nowotworowych tarczycy, - radioizotopowe procedury leczenia chorób stawów, - radioizotopowe procedury leczenia objawów bólowych w nowotworowych zmianach przerzutowych do układu kostnego, - leczenie z zastosowaniem [¹³¹ I]mIBG, - leczenie znakowanymi izotopowo analogami somatostatyny guzów neuroendokrynnych. - leczenie w raku prostaty	F.W10,E.W24,E.W29 B.U2, D.U3, D.U6, E.U18 W1, W2, U1,U2 K1, K2, K3, K4
Ćwiczenia	1. Zapoznanie studentów ze specyfiką badań radioizotopowych. 2. Zasady przygotowywania i kontroli jakości radiofarmaceutyków. 3. Wpływ promieniowania na organizmy żywe. 4. Skierowania na badania radioizotopowe - konieczne informacje na skierowaniu, wybór odpowiedniej procedury, przydatność kliniczna badań z zakresu medycyny nuklearnej. 5. Zapoznanie z procedurą wykonywania badań radioizotopowych. 6. Zasady opracowywania i interpretacji badań radioizotopowych. 7. Prezentacje przypadków.	F.W10,E.W24,E.W29 B.U2, D.U3, D.U6, E.U18 W1, W2, U1,U2 K1, K2, K3, K4

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Medycyna nuklearna” Leszek Królicki, Alicja Hubalewska-Dydejczyk, Medycyna Praktyczna, 2024 2. „Medycyna Nuklearna Skrypt dla studentów Materiały do zajęć”, Praca zbiorowa, Skrypt dostępny w serwisie Skrypty online, Warszawa 2025 3. Zalecenia Europejskiego Towarzystwa Medycyny Nuklearnej https://www.eanm.org/publications/guidelines/
Uzupełniająca
Do pobrania z AppStore darmowe aplikacje Europejskiego Towarzystwa Medycyny Nuklearnej (EANM) Clinical Decision Support I European Nuclear Medicine Guide https://www.nucmed-guide.app/#!/startscreen European Journal of Nuclear Medicine, Nuclear Medicine Review

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W10,E.W24,E.W29 B.U2, D.U3, D.U6, E.U18 W1, W2, U1,U2 K1, K2, K3, K4	Wykonanie 1 bloku kursu e-learningowego oraz zaliczenie testu dotyczącego zasad przebywania i ochrony radiologicznej na terenie zakładu medycyny nuklearnej dla uczestników kursów i szkoleń	100% wykonania 1 bloku kursu e-learningowego oraz zaliczenie testu po 1 bloku kursu. Zaliczenie uzyskane przy co najmniej 100% poprawnych odpowiedzi. Zaliczenie musi być uzyskane najpóźniej 1 dzień przed rozpoczęciem ćwiczeń (najpóźniej w 1 dniu bloku zajęć z Medycyny Nuklearnej).
	Wykonanie kursu e-learningowego - seminaria	100% wykonania kursu e-learningowego, z zastrzeżeniem powyżej. Cały kurs e-learningowy musi być wykonany do 4 dnia bloku zajęć z Medycyny Nuklearnej. Ostatni dzień zajęć z bloku przeznaczony jest tylko na ćwiczenia.
	Obecność na ćwiczeniach Przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział	100% obecności na każdych zajęciach, każdego dnia. Szczegółowe warunki odrobienia nieobecności znajdują się w 9. Informacje dodatkowe
	Zaliczenie ustne	Poprawne napisanie skierowania na badanie radioizotopowe, umiejętność objaśnienia konieczności jego wykonania w danej formie oraz umiejętność przekazania informacji pacjentowi. Zaliczenie poprzez prawidłowe wykonanie co najmniej 2 z 3 powyższych czynności.
	Test pisemny (wejściówka)	Poprawna odpowiedź na co najmniej 60% pytań. Szczegółowe informacje znajdują się w 9. Informacje dodatkowe

9. INFORMACJE DODATKOWE

Adres Zakładu Medycyny Nuklearnej: **UCK WUM CSK, blok E parter , ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa**

Przygotowanie i dopuszczenie do seminariów i ćwiczeń, obecność na zajęciach:

- Zajęcia będą prowadzone w formie hybrydowej: e-learning – seminaria oraz stacjonarnej – ćwiczenia. W 1 dniu bloku studenci mają obowiązek zapoznania się z 1 blokiem e-learningu oraz zaliczeniem testu dotyczącego zasad przebywania i ochrony radiologicznej na terenie zakładu medycyny nuklearnej dla uczestników kursów i szkoleń. Brak zaliczenia testu uniemożliwia rozpoczęcie ćwiczeń. Pozostałe seminaria w e-learningu muszą być wykonywane na bieżąco do 4 dnia zajęć bloku.
- Wymagana jest obecność oraz aktywny udział we wszystkich ćwiczeniach, każdego dnia. W przypadku nieobecności, możliwość odrobienia zajęć z inną grupą. W wyjątkowych przypadkach prosimy o kontakt z koordynatorem przedmiotu. Zgodnie z regulaminem studiów uzupełnienie nieobecności musi nastąpić do końca danego semestru. Wyrównanie zaległości w terminie późniejszym wymaga zgody Dziekana. Istotne spóźnienie (powyżej 15 minut) będzie traktowane jak nieobecność. Prosimy o punktualność na zajęciach.
- Prosimy o wcześniejsze przygotowywanie się do zajęć na podstawie literatury obowiązkowej. W trakcie zajęć asystent prowadzący może przeprowadzić test pisemny (wejściówkę) w celu weryfikacji przygotowania do zajęć. Niezaliczenie (uzyskanie <60% punktów) będzie równoznaczne z koniecznością powtórzenia danego dnia dydaktycznego w bloku. Student nieprzygotowany do ćwiczeń może zostać do nich niedopuszczony.
- Seminaria będą prowadzone w formie e-learningu. Kurs będzie udostępniony studentom na 7 dni przed rozpoczęciem zajęć danej grupy. E-learning będzie podzielony na bloki tematyczne. Przed rozpoczęciem ćwiczeń konieczne będzie wykonanie 1 bloku kursu e-learningowego oraz zaliczenie testu dotyczącego zasad przebywania i ochrony radiologicznej na terenie zakładu medycyny nuklearnej dla uczestników kursów i szkoleń. Zaliczenie musi być uzyskane najpóźniej 1 dzień przed rozpoczęciem ćwiczeń (najpóźniej w 1 dniu bloku zajęć z Medycyny Nuklearnej). Brak zaliczenia testu uniemożliwi udział w zajęciach ćwiczeniowych. Do zaliczenia przedmiotu należy zapoznać i wykonać cały kurs e-learningu do 4 dnia bloku zajęć z Medycyny Nuklearnej. Ostatni dzień zajęć przeznaczony jest tylko i wyłącznie na ćwiczenia.
- Do ćwiczeń na terenie ZMN mogą być dopuszczeni studenci, wykazujący się znajomością zasad przebywania oraz ochrony przed promieniowaniem – potwierdzeniem jest zaliczenie testu dotyczącego zasad przebywania i ochrony radiologicznej na terenie zakładu medycyny nuklearnej dla uczestników kursów i szkoleń na platformie e-learningowej.

- Wstęp na teren nadzorowany mają tylko studenci wyposażeni w pełny komplet odzieży ochronnej: fartuchy i obuwie ochronne oraz identyfikator, po uprzednim potwierdzeniu zapoznania się z zasadami pracy na terenie nadzorowanym i kontrolowanym – lista ta stanowi element równoważny księdze wejść i wyjść ZMN WUM. Ze względu na potencjalną możliwość skażeń promieniotwórczych obuwie i ubranie wierzchnie oraz rzeczy osobiste należy zostawić w szatni. Na ćwiczeniach należy przestrzegać zasad BHP obowiązujących w jednostkach UCK WUM.
- Wszelkie ćwiczenia należy wykonywać ściśle wg zaleceń osób prowadzących ćwiczenia. Po terenie ZMN studenci poruszają się tylko w wyznaczonym obszarze i pod nadzorem prowadzącego ćwiczenia.
- Wszelkie potencjalne sytuacje narażenia na promieniowanie jonizujące lub uszkodzenia mienia na terenie nadzorowanym powinny być niezwłocznie zgłaszane osobie prowadzącej ćwiczenia lub Kierownikowi Zakładu.
- Wszystkich przebywających na terenie zakładu MN obowiązują zarówno ogólne przepisy BHP jak i specyficzne dla medycyny nuklearnej - zasady ochrony radiologicznej personelu i pacjenta, a także regulaminy UCK WUM.
- Studentki w ciąży proszone są o bezpośredni kontakt z Kierownikiem ZMN (prof. dr hab. n. med. Jolanta Kunikowska, email: jolanta.kunikowska@wum.edu.pl) min. 1 dzień przed wyznaczonym terminem ćwiczeń.

Sposoby weryfikowania efektów uczenia się:

- Wymagana jest obecność oraz aktywny udział we wszystkich ćwiczeniach.
- Wymagane jest zaliczenie całego e-learningu, w tym 1 boku zajęć oraz testu dotyczącego zasad przebywania i ochrony radiologicznej na terenie zakładu medycyny nuklearnej dla uczestników kursów i szkoleń przed rozpoczęciem ćwiczeń. Zaliczenie uzyskane przy co najmniej 100% poprawnych odpowiedzi. W trakcie e-learningu mogą pojawić się testy/pytania sprawdzające zapoznanie z aktualnie przerabianym materiałem w seminariach. Cały e-learning musi być wykonany do 4 dnia zajęć z bloku Medycyny Nuklearnej.
- Zaliczenie ustne - poprawne napisanie skierowania na badanie radioizotopowe, umiejętność objaśnienia konieczności jego wykonania w danej formie oraz umiejętność przekazania informacji pacjentowi. Zaliczenie poprzez prawidłowe wykonanie co najmniej 2 z 3 powyższych czynności.
- Test pisemny (wejściówka) – test składający się z pytań zamkniętych, otwartych lub zamkniętych i otwartych. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu.
- W przypadku niezaliczenia danej formy sposobu weryfikacji efektów uczenia, studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych – forma zliczenia poprawkowego taka sama jak zaliczenie pierwotne. Terminy drugiego zaliczenia ustalane indywidualnie z koordynatorem przedmiotu.

Dyżury koordynatora:

- Konsultacje dydaktyczne/dyżury koordynatora odbywają się na terenie Zakładu Medycyny Nuklearnej UCK WUM CSK, po uprzednim potwierdzeniu terminu konsultacji drogą e-mail. Konsultacje odbywają się jeden raz w miesiącu, zwykle w pierwszą środę danego miesiąca w godzinach 8:30-9:00.

Koło naukowe

W Zakładzie Medycyny Nuklearnej działa koło naukowe „NUKLID”

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHIRURGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 25 64 I Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej (2W1) Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa tel. 22 326 5749 Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 25 57 Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej (1W23) SKDJ WUM, ul. Nowogrodzka 59, 02-006 Warszawa tel. 22 502 11 26 Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby (1WB1) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 25 45
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej (1W14) Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Gałązka zbigniew.galazka@wum.edu.pl I Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej (2W1) Prof. dr hab. n. med. Piotr Myrcha piotr.myrcha@wum.edu.pl Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) Prof. dr hab. n. med. Maciej Słodkowski maciej.slodkowski@wum.edu.pl Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej (1W23)

	Prof. dr hab. n. med. Maciej Kosieradzki maciej.kosieradzki@wum.edu.pl Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby (1WB1) Prof. dr hab. n. med. Michał Grąt michal.grat@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Wacław Hołótko wacław.holowko@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Gustaw Lech gustaw.lech@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8) Prof. dr hab. n. med. Maciej Słodkowski Prof. dr hab. n. med. Paweł Nyckowski Prof. dr hab. n. med. Janusz Olędzki Dr hab. n. med. Michał Ławiński Dr n. med. Włodzimierz Cebulski Dr n. med. Gustaw Lech Dr n. med. Tomasz Guzel Dr n. med. Marek Wroński Dr n. med. Katarzyna Mech Dr n. med. Andrzej Krajewski Dr n. med. Waldemar Pawłowski Lek. Dominika Karkocha Lek. Monika Wojtasik Lek. Maciej Nowak Lek. Małgorzata Potocka Lek. Sullivan Tadong Mgr Aneta Jachnis-Moży Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej (1W23) Prof. dr hab. n. med. Maciej Kosieradzki Prof. dr hab. dr n. med. Piotr Fiedor Prof. dr hab. n. med. Wojciech Lisik Dr hab. n. med. Maciej Romanowski Dr hab. n. med. Marek Pacholczyk Dr n. med. Beata Łągiewska Dr n. med. Jacek Pliszczczyński Dr n. med. Paweł Ziemiański Dr n. med. Radosław Cylke Lek. Zuzanna Dziedzic Lek. Agnieszka Jóźwik Lek. Paweł Skrzypek Lek. Paweł Studnicki Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby (1WB1) Prof. dr hab. n. med. Michał Grąt Prof. dr hab. n. med. Marek Krawczyk Prof. dr hab. n. med. Krzysztof Zieniewicz Prof. dr hab. med. Rafał Paluszkiewicz Prof. dr hab. n. med. Tadeusz Wróblewski Prof. dr hab. n. med. Waldemar Patkowski Dr hab. n. med. Krzysztof Dudek Dr hab. n. med. Wojciech Figiel Dr hab. n. med. Wacław Hołótko Dr hab. n. med. Piotr Kalinowski Dr hab. n. med. Oskar Kornasiewicz Dr hab. n. med. Maciej Krasnodębski Dr hab. n. med. Łukasz Masior Dr n. med. Mariusz Grodzicki Dr n. med. Ireneusz Grzelak Dr n. med. Konrad Kobryń Dr n. med. Marcin Kotulski Dr n. med. Marcin Morawski Dr n. med. Piotr Remiszewski

	Dr n. med. Marek Rogucki Dr n. med. Michał Skalski Dr n. med. Piotr Smoter Dr n. med. Rafał Stankiewicz Lek. Adam Bołtuć Lek. Mateusz Bartkowiak Lek. Mateusz Cymbor Lek. Piotr Cyran Lek. Agata Konieczka Lek. Piotr Krawczyk Lek. Emilia Kruk Lek. Łukasz Nazarewski Lek. Oleksandra Ostapiak Lek. Paweł Rykowski Lek. Jan Stypułkowski Lek. Paweł Topolewski Lek. Maryla Turkot Lek. Andriy Zhylko
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	8
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim*				
wykład (W)*		10	0,4	
seminarium (S)*		30	1,2	
ćwiczenia (C)*		70	2,8	
e-learning (e-L)*				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		90	3,6	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie się ze specyfiką pracy na oddziale chirurgicznym i bloku operacyjnym.
C2	Nauczanie rozpoznawania, diagnozowania i planowania leczenia chorych chirurgicznych z zakresu chirurgii ogólnej, onkologicznej oraz nagłych stanów chirurgicznych w oparciu o podstawy patofizjologiczne.

C3	Nabycie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej dotyczącej opieki nad chorym przed i po operacji.
C4	Nabycie umiejętności diagnozowania różnicowego jednostek chorobowych leczonych metodami inwazyjnymi.
C5	Nabycie umiejętności postępowania diagnostyczno- terapeutycznego w leczeniu najczęstszych powikłań pooperacyjnych.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W14	w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane
F.W4	Zna zasady bezpieczeństwa okołooperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji
F.W5	Zna leczenie pooperacyjne z terapia przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym
F.W10	Zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
E.W1	Zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W7 pkt 3, 4	Zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 3. chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, 4. chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogruzołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii,
E.W26	Zna zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach człowieka;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	

F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U5.	zakładać wkłucie obwodowe;
F.U6.	badać sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonuje badanie palcem przez odbyt;
F.U9.	zaopatruje krwawienie zewnętrzne różnymi sposobami (opatrunek hemostatyczny, opaska uciskowa).
F.U12.	monitoruje stan pacjenta w okresie pooperacyjnym w oparciu o podstawowe parametry życiowe
E.U1.	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym w aspekcie chorób potencjalnie leczonych operacyjnie
E.U3.	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem chorób leczonych chirurgicznie
E.U13.	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem patologii potencjalnie leczonej operacyjnie
E.U14.	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia w okresie przed-,śród- i pooperacyjnym
E.U16.	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem patologii potencjalnie leczonej operacyjnie
E.U18.	proponuje indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej w postępowaniu chirurgicznym
E.U24.	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń
E.U25.	stosuje leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego)

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	kierowania się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	posiadania świadomości własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Przygotowanie chorego do operacji. Ważne aspekty badania chorego w oddziale chirurgicznym	F.W1, F.W3, F.W14, E.W1, E.W7, E.W26, F.W4, F.W5, F.W10, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U5, E.U1, E.U3, E.U13, E.U14, E.U16, E.U18, E.U24, E.U25, F.U9, F.U6, F.U12, K1-K4
	Aseptyka i antyseptyka w praktyce chirurgicznej. Zasady pracy w bloku operacyjnym.	
	Instrumentarium chirurgiczne oraz technika zakładania szwów.	
	Wstrząs w chirurgii. Leczenie preparatami krwi u chorego z krwotokiem. Zaburzenia układu hemostazy i ich znaczenie w chirurgii.	
	Zakażenia w chirurgii i ich leczenie.	
	Podstawy równowagi płynowej i elektrolitowej w chirurgii	
	Niedożywienie, jego następstwa i leczenie u chorych chirurgicznych.	
	Opieka pooperacyjna oraz najczęstsze powikłania w chirurgii. Ocena jakości w chirurgii.	
	Rany: podział i gojenie się ran. Leczenie ran. Odleżyny	
	Zapalenie otrzewnej w przebiegu chorób chirurgicznych. Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego	
	Leczenie chirurgiczne przepuklin ściany jamy brzusznej, niedrożność jelit.	
	Mała chirurgia	
	Chirurgia przełyku, rak przełyku. Choroby śródpiersia	

	Chirurgia nowotworów	
	Chirurgiczne leczenie choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy i jej powikłań.	
	Chirurgiczne leczenie raka żołądka, połączenia żołądkowo-przełykowego, GIST przewodu pokarmowego.	
	Rola chirurga w leczeniu ostrego i przewlekłego zapalenia trzustki	
	Chirurgiczne leczenie raka trzustki	
	Chirurgia wątroby. Chirurgiczne leczenie żółtaczki.	
	Nadciśnienie wrotne. Chirurgia śledziony.	
	Leczenie zabiegowe kamicy pęcherzyka i dróg żółciowych – wskazania, techniki, wyniki leczenia. Leczenie chirurgiczne raka pęcherzyka i dróg żółciowych	
	Chirurgiczne leczenie raka jelita grubego	
Ćwiczenia	Rozwiązywania problemów klinicznych w okresie okołoperacyjnym u chorych z wybranymi jednostkami chorobowymi	
	Aktywny udział sprawowaniu opieki nad chorym w oddziale chirurgicznym oraz znajomość podziału zadań i kompetencji	
	Ocena stanu rany pooperacyjnej, rozpoznawania powikłań w gojeniu rany i zaproponowanie jej leczenia	
	Udział i wykonywanie zmian opatrunków oraz asysta w zabiegach leczniczych dotyczących ran powikłanych	
	Aktywne uczestnictwo w przygotowaniu chorego do operacji w danej jednostce chorobowej	
	Praktyczne zaznajomienie ze specyfiką opieki nad chorym w okresie pooperacyjnym w wybranej jednostce chorobowej	
	Wykonywanie pod nadzorem prostych zabiegów związanych z opieką chirurgiczną (np: usuwaniem drenów, drenażem opłucnej, zdjęciem szwów, zgłębnikowaniem żołądka, zaopatrzeniem stomii) u wybranych chorych	
	Propozycja przebiegu leczenia od pierwszego kontaktu z lekarzem do zakończenia leczenia chirurgicznego wybranych chorych z wybranymi jednostkami chorobowymi	
Wykłady	Co nowego w chirurgii trzustki - Prof. dr hab. med. Maciej Słodkowski	
	Chirurgiczna opieka nad chorym ze schyłkową niewydolnością nerek - Prof. dr hab. med. Tadeusz Grochowicki	
	Nowoczesne techniki w chirurgii naczyniowej – Prof. dr hab. med. Piotr Myrcha	
	Transplantacja wątroby - Prof. dr hab. med. Michał Grąt	

	Choroby chirurgiczne u kobiet w ciąży - Prof. dr hab. med. Maciej Kosieradzki	
--	---	--

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Chirurgia. Podręcznik dla studentów. Redakcja naukowa: Grzegorz Wallner, współpraca naukowa: Tomasz Banasiewicz, Piotr Richter, Tomasz Skoczylas, PZWL, Wydawnictwo Lekarskie, Wydanie I, Warszawa 2025, ISBN 978-83-01-24134-6, Copyright by Wydawnictwo Naukowe PWN SA. Warszawa 2025 2. Chirurgia. Redakcja naukowa: O. James Garden, Andrew W. Bradbury, John LR Forsythe, Rowan W. Parks, Wydanie II, polskie, ISBN 978-83-65119-50-43, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 20211. 3. Andrzej Żyluk (red). Zarys chirurgii. Podręcznik dla studentów i lekarzy w trakcie specjalizacji. Medipage. Warszawa, 2016 4. Andrzej Żyluk (red). Repetytorium z chirurgii. Medipage. Warszawa, 2016
Uzupełniająca
1. W. Noszczyk (red.): Chirurgia. Repetytorium, Warszawa 2019, Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2. Ostre schorzenia jamy brzusznej, Redakcja Naukowa: Grzegorz Wallner, Piotr Richter, Tomasz Banasiewicz, PZWL, Wydawnictwo Lekarskie Wydanie I, Warszawa 2024, ISBN 978-83-01-23438-6, Copyright by Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2024 3. „Podstawy chirurgii. Podręcznik dla lekarzy specjalizujących się w dziedzinie chirurgii ogólnej, t.1-2.” pod redakcją J. Szmidta : Medycyna Praktyczna 2022. 4. UpDate obejmujący omawiane zagadnienia chirurgii (logowanie ze strony biblioteki WUM) 5. Link do strony e-learningu z przeżroczami do poszczególnych seminariów https://e-learning.wum.edu.pl/course/view.php?id=652

5. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ						
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia				
F.W1, F.W3, F.W14, E.W1, E.W7, E.W26, F.W4, F.W5, F.W10, F.U1-F.U5, E.U1, E.U3, E.U13, E.U14, E.U16, E.U18, E.U24, E.U25, F.U9, F.U6, F.U12, K1-K4	- Obecność i aktywny udział w zajęciach, - Obserwacja nabytych umiejętności praktycznych i posiadanych kompetencji społecznych przez asystenta oraz opinia w środowisku nauczania - zaliczenie testowe	nabycie umiejętności praktycznych i posiadanie kompetencji społecznych w stopniu minimum dostatecznym ocenione przez asystenta, pozytywny wynik sprawdzianu kończącego zajęcia				
Według standardowego programu zajęć warunkiem zaliczenia zajęć jest: 1. obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach (na zajęciach obowiązuje sprawdzenie listy obecności student, który spóźni się na zajęcia powinien zgłosić się do osoby sprawdzającej listę w celu zaznaczenia swojej obecności na liście). Pojedyncze nieobecności należy odrobić w formie uzgodnionej z osobą odpowiedzialną za dydaktykę. 2. uzyskanie oceny pozytywnej (dostatecznej lub wyższej) ze sprawdzianu kończącego zajęcia. Sprawdzian kończący zajęcia (kolokwium) W ostatnim dniu ćwiczeń studenci przystępują do pisemnego zaliczenia, którego tematyka jest ściśle powiązana z zagadnieniami prezentowanymi podczas zajęć (seminaria + ćwiczenia). Kolokwium jest w formie pisemnej. testu zamkniętego jednokrotnego wyboru składającego się z 25 pytań testowych z jedną poprawną odpowiedzią i trzema dystraktorami. Dopuszczalna jest multimedialna forma pytań. Pytania są oceniane od 0 do 1 punktu. Czas trwania kolokwium 25 min. Skala ocen: <table><tr><td>2,0 (ndst) brak zaliczenia</td><td>0 -15 pkt</td></tr><tr><td>3,0 (dost)</td><td>16 -18 pkt</td></tr></table>			2,0 (ndst) brak zaliczenia	0 -15 pkt	3,0 (dost)	16 -18 pkt
2,0 (ndst) brak zaliczenia	0 -15 pkt					
3,0 (dost)	16 -18 pkt					

3,5 (ddb)	19- 21 pkt
4,0 (db)	22 - 23 pkt
4,5 (pdb)	24 pkt
5,0 (bdb)	25 pkt

Niezaliczenie powoduje konieczność zdawania sprawdzianu poprawkowego (sprawdzian ustny lub testowy, do decyzji asystenta prowadzącego kolokwium w uzgodnieniu z osobą odpowiedzialną za dydaktykę). Zgodnie z Regulaminem studiów student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych.

6. INFORMACJE DODATKOWE

Osoby odpowiedzialne za dydaktykę w poszczególnych Jednostkach:

- Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej (1W23):

dr n. med. Beata Łągiewska beata.lagiewska@wum.edu.pl

dr n. med. Zuzanna Dziedzic zuzanna.dziedzic@wum.edu.pl

- Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej (1W8):

dr n. med. Gustaw Lech gustaw.lech@wum.edu.pl

dr n. med. Monika Wojtasik monika.wojtasik@wum.edu.pl

- Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby (1WB1):

dr hab. n. med. Wacław Hołowko waclaw.holowko@wum.edu.pl

Regulamin zajęć:

1. Studentów odbywających ćwiczenia przy łóżku chorego i na bloku operacyjnym obowiązuje tajemnica lekarska.
2. Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego ani sposobach leczenia.
3. Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie poza salą chorych.
4. W obecności chorych należy zachowywać się cicho, spokojnie i taktownie. Stosunek do chorego musi być nacechowany życzliwością i szacunkiem.
5. Zbieranie wywiadów oraz badanie chorego powinno być przeprowadzone w sposób taktowny i dyskretny, z pełnym poszanowaniem jego wrażliwości i godności. Należy dążyć do nawiązania pełnego kontaktu z chorym i wzbudzenia jego zaufania.
6. Studenci muszą pamiętać, że ich obecność w Klinice może mieć wpływ na szerzenie się zakażeń, dlatego muszą dbać o czystość, higienę osobistą oraz stosować środki ochrony wg. zaleceń obowiązujących na WUM
7. Jeżeli podczas odrabiania ćwiczeń wystąpi u studenta jakiegokolwiek zakażenie miejscowe czy ogólne, powinien on natychmiast powiadomić o tym asystenta, który podejmie decyzji odnośnie dalszego udziału studenta w zajęciach.
8. Student uczestniczący w zajęciach jest zobowiązany do punktualności i noszenia identyfikatora.
9. Przed wejściem na salę operacyjną obowiązuje zmiana stroju. Na sali operacyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa chorego obowiązują wszystkich szczególnie zastrzeżone rygory zachowania. Nie wolno prowadzić rozmów. Dozwolone jest poruszanie się jedynie w wyznaczonym przez asystenta obszarze sali operacyjnej. Obowiązuje bezwzględne podporządkowanie się wszystkim poleceniom wydanym przez asystenta i stosowanie się do uwag innych pracowników bloku operacyjnego.
10. Podczas udziału w zajęciach studenci są zobowiązani do przyniesienia od pierwszego dnia zajęć i noszenia czystych fartuchów lekarskich, obuwia szpitalnego przeznaczonego do udziału w zajęciach oraz identyfikatorów. Podczas zajęć student musi posiadać stetoskop oraz długopis.
11. Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną podczas zajęć na terenie Kliniki, Bloku Operacyjnego i Izby Przyjęć. Chęć wykonania zdjęć lub nagrań ukazujących jedynie wizerunek studenta w szpitalnym stroju lub otoczeniu powinno być zgłoszone asystentowi i jest niedozwolone bez jego zgody.
12. Studenci powinni odnosić się z szacunkiem do kolegów, lekarzy i pielęgniarów, z którymi stykają się podczas zajęć.
13. Zarówno badanie chorych jak i wszelkie zabiegi przy chorym, student wykonuje na zlecenie i według wskazówek asystenta, z którym wyjaśnia i omawia wszystkie swoje wątpliwości.
14. Student może dokonywać wpisów w dokumentacji medycznej pacjenta, jedynie na polecenie i pod nadzorem asystenta. Wpis powinien być podpisany przez studenta imieniem i nazwiskiem a następnie sprawdzony i parafowany przez asystenta.
15. Student nieprzygotowany do ćwiczeń może zostać do nich niedopuszczony.
16. Ostateczne zalecenia dotyczące formy zajęć, uczestnictwa studentów w zajęciach praktycznych i seminariach, stosowania środków ochronnych ustalone zostaną na podstawie Regulaminu Zajęć Studenckich w WUM oraz zarządzeń JM Rektora WUM

Student ma możliwość oceny zajęć wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi do Kierownika Kliniki oraz osoby odpowiedzialnej za dydaktykę w Klinice.

Serdecznie zapraszamy studentów zainteresowanych Chirurgią do uczestnictwa w pracach Studenckich Kół Naukowych

1. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej. Opiekun Koła – dr med. Katarzyna Mech.
2. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Katedra I Klinika Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej, Endokrynologicznej i Transplantacyjnej Opiekun Koła – dr med. Łukasz Wielocha oraz dr med. Piotr Kaszczewski
3. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby. Opiekun Koła – dr med. Marcin Morawski.
4. Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej „Kindley”. Opiekun Koła – dr Paweł Skrzypczak.
- 5 Studenckie Koła Naukowe przy Katedrze i Katedra I Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyniowej „Vena” opiekun dr med. Bartłomiej Kozdój.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHIRURGIA DZIECIĘCA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowe
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Chirurgii Dziecięcej 1W7, UCKWUM ul. Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa chirurgiadziecieca@wum.edu.pl tel. 22 317 97 51
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz patrycja.sosnowska-sienkiewicz@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz patrycja.sosnowska-sienkiewicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz patrycja.sosnowska-sienkiewicz@wum.edu.pl tel. 22 317 97 60
Prowadzący zajęcia	Dr hab. n. med. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz Dr. n. med. Aleksandra Jasińska Dr. n. med. Żaneta Słowik Moczydłowska Dr. n. med. Rzewnicka Dr. n. med. Marek Wolski Lek. Dariusz Piotrowski Lek. Anna Piotrowska Lek. Anna Pawlak Lek. Ewa Biegańska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		10	0,4	
ćwiczenia (C)		20	0,8	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Kształtowanie kompetencji społecznych w obszarze relacji lekarz-pacjent oraz lekarz-rodzina pacjenta/opiekun prawny
C2	Zdobycie wiedzy z zakresu chirurgii dziecięcej w obszarach leczenia wad wrodzonych w różnych grupach wiekowych oraz chorób ostro żyłzowych wieku dziecięcego
C3	Nabycie umiejętności praktycznych z zakresu opieki nad pacjentami w czasie przygotowania do leczenia operacyjnego i w okresie pooperacyjnym

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności:

	1) ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, 2) chorób klatki piersiowej, 3) chorób kończyn i głowy, 4) złamań kości i urazów narządów
F.W2	wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3	zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania;
F.W5	leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym;
F.W10	problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: 1) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, 2) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów medycznych, 3) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolicę operowaną;
F.U2	posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi;
F.U3.	stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki;
F.U4.	zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny;
F.U7.	oceniać wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań szczególnie złamań kości długich;
F.U8.	wykonywać doraźne unieruchomienie kończyny, wybierać rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontrolować poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	- Chirurgia noworodka Opis: stany zagrażające życiu noworodka wybrane wady i choroby chirurgiczne okresu noworodkowego) - Urologia dziecięca Opis: podstawowe zagadnienia w zakresie diagnostyki i leczenia wad wrodzonych i chorób układu moczowo płciowego u dzieci - Chirurgia onkologiczna dziecięca Opis: podstawowe zagadnienia z zakresu diagnostyki, kwalifikacji do leczenia operacyjnego oraz chirurgicznego leczenia nowotworów wieku dziecięcego, z uwzględnieniem zasad postępowania interdyscyplinarnego, opieki okołoperacyjnej i monitorowania wyników leczenia - Wady uchyłka pochwowego otrzewnej Opis: diagnostyka i leczenie najczęstszych wad wrodzonych u dzieci – wady uchyłka pochwowego otrzewnej - Ostre schorzenia jamy brzusznej u dzieci Opis: diagnostyka i leczenie najczęstszych chirurgicznych problemów ostrożeń w wieku dziecięcego - Urazy u dzieci Opis: diagnostyka i leczenie najczęściej występujących urazów wieku dziecięcego (urazy wielonarządowe, urazy głowy, klatki piersiowej, brzucha, urazy kostne, oparzenia) - Wady przewodu pokarmowego Opis: diagnostyka i leczenie wybranych wad przewodu pokarmowego u noworodków - chirurgia przełyku, jelita cienkiego, grubego cz.1 - Wady przewodu pokarmowego Opis: diagnostyka i leczenie wybranych wad przewodu pokarmowego u noworodków - chirurgia przełyku, jelita cienkiego, grubego cz.2 - Chirurgia układu oddechowego Opis: diagnostyka i leczenie wybranych wad układu oddechowego u noworodków – torbielowatości płuc, rozedma płatowa - Zastosowanie metod małoinwazyjnych w chirurgii dziecięcej Opis: możliwości wykorzystania metod minimalnego dostępu w chirurgii dziecięcej	FW1,FW2, FW3., FW5.,FW10. F.U1.- F.U4., F.U7., F.U8., K1 – K5
ćwiczenia	- Prowadzenie dokumentacji medycznej w oddziale chirurgii dziecięcej - Podstawy budowania relacji terapeutycznej z pacjentem i rodzicem pacjenta - Podstawy zbierania wywiadu lekarskiego, badania przedmiotowego uwzględniające specyfikę pacjenta - Asystowanie przy podstawowych zabiegach chirurgicznych w gabinecie ambulatoryjnym – opatrunki, szwy	FW1,FW2, FW3., FW5.,FW10. F.U1.- F.U4., F.U7., F.U8., K1 – K5

	- Asystowanie przy zabiegach operacyjnych w znieczuleniu ogólnym – podstawy przygotowania pola operacyjnego, obsługa narzędzi chirurgicznych	
--	--	--

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Chirurgia Dziecięca red. Maciej Bagłaj, Piotr Kaliciński, Warszawa 2023
Uzupełniająca
„Pediatric Surgery” red. K.W. Ashcrafta, Elsevier Saunders 2005.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W.1-.F.W.3, F.W.5, F.W.10, F.U.1-F.U.4, F.U.7, F.U.8 K.1 – K5	W zakresie wiedzy: uczestnictwo w zajęciach kolokwium zaliczające W zakresie umiejętności: obserwacja studenta podczas zajęć – przeprowadzona przez nauczyciela, ocena nabytych w trakcie ćwiczeń umiejętności i kompetencji społecznych - dokonana przez nauczyciela	Kolokwium – test na platformie elearningowej, 10 pytań, próg zaliczenia – 6 poprawnych odpowiedzi Dostateczne nabycie umiejętności oraz posiadanie kompetencji społecznych

9. INFORMACJE DODATKOWE
Zajęcia odbywają się w Klinice Chirurgii Dziecięcej –UCKWUM ul. Żwirki i Wigury 63a (sala seminaryjna nr 001 piętro 4D na oddziale. od poniedziałku do piątku w 1- tygodniowym bloku zajęć, którego szczegółowy plan studenci otrzymują pierwszego dnia. Podstawą zajęć stanowią seminaria oraz zajęcia kliniczne. Zajęcia kliniczne studenci odbywają w czterech podgrupach, a ich lokalizacja zmienia się rotacyjnie dla każdej grupy i dotyczy –Ambulatorium Polikliniki, Oddziału Klinicznego oraz Bloku Operacyjnego wraz z Pododdziałem Pooperacyjnym. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Jedna nieobecność może być odrobiona na zasadach ustalonych przez prowadzącego. W ostatnim dniu zajęć odbywa się kolokwium zaliczające znajdujące się na platformie e-learningowej (test składający się z 10 pytań, jednokrotnego wyboru. Próg zaliczający 60 %) Zgodnie z Regulaminem Studiów student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych. Przy Klinice funkcjonują 2 koła naukowe SKN: Chirurgii Wieku Rozwojowego i Minimalnie Inwazyjnej WUM (dr hab. Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz) oraz Chirurgii Dziecięcej WUM (dr Wolski), Opiekun zajęć i koła naukowego: Patrycja Sosnowska-Sienkiewicz patrycja.sosnowska-sienkiewicz@wum.edu.pl Marek Wolski mwolski@wum.edu.pl Opiekun zajęć e-learning: Beata Waś, chirurgiadziecieca@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE KARDIOLOGIA 1

10. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr n. med. Włodzimierz Gierlak – e-mail: wlodzimierz.gierlak@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Marek Kuch Prof. dr hab. n. med. Wojciech Braksator Dr hab. med. Dominika Klimczak-Tomaniak Dr n. med. Marek Chmielewski Dr n. med. Wioleta Dyrła Dr n. med. Iwonna Grzywanowska-Łaniewska Dr n. med. Maciej Janiszewski Dr n. med. Jarosław Król Dr n. med. Wojciech Król Dr n. med. Magdalena Rostek Dr n. med. Andrzej Światowiec Dr n. med. Marcin Konopka Dr n. med. Włodzimierz Gierlak

	Lek. Roksana Gozdowska Lek. Edyta Kostarska-Srokosz Lek. Katarzyna Paluch
--	---

11. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS
			2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		10	0,4
ćwiczenia (C)		20	0,8
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8

12. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Pozyskanie wiedzy na temat mechanizmów chorób układu sercowo-naczyniowego
C2	Pozyskanie umiejętności praktycznych w ostrych stanach kardiologicznych
C3	Pozyskanie umiejętności w zakresie diagnostyki i terapii chorób układu sercowo-naczyniowego

13. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

zgodnie ze standardami uczenia się	
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
EW1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
EW7 pkt 1	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady rozpoznawania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób układu sercowo-naczyniowego występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1. chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego.
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
EU1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
EU3	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
EU12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych
EU14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
EU16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
EU18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
EU20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
EU24	interpretować badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń od normy;
EU29.pkt 1, 2, 8	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: 1. pomiar temperatury ciała, pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, 2. monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, 8. standardowy elektrokardiogram spoczynkowy wraz z interpretacją, kardiowersję elektryczną i defibrylację serca.
EU32	planować konsultacje specjalistyczne;
EU38	prować dokumentację medyczną pacjenta.

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

14. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	

Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	kierować się dobrem pacjenta
K2	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K3	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

15. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	1. Farmakoterapia w kardiologii - strategia postępowania. 2. Elektrokardiografia prawidłowa - zasady interpretacji oraz przykłady nieprawidłowości. 3. Echokardiografia - techniki, możliwości, wskazania diagnostyczne. 4. Badania diagnostyczne w kardiologii - od diagnostyki laboratoryjnej do diagnostyki obrazowej - część I. 5. Badania diagnostyczne w kardiologii - od diagnostyki laboratoryjnej do diagnostyki obrazowej - część II. 6. Choroba niedokrwienna serca - patogeneza, klasyfikacja, postępowanie. 7. Niewydolność serca - podział, przyczyny, obraz kliniczny, diagnostyka, postępowanie. 8. Zaburzenia rytmu serca - podział, przyczyny, diagnostyka, zasady postępowania. 9. Diagnostyka inwazyjna. Leczenie ostrych zespołów wieńcowych/ostrego zawału serca. 10. Migotanie i trzepotanie przedsionków - patogeneza, obraz kliniczny, klasyfikacja, profilaktyka incydentów zakrzepowozatorowych.	EW1, EW7 pkt 1, EU1, EU3, EU12, EU14, EU16, EU18, EU20, EU24, EU29 pkt 1,2,8, EU32, EU38, K1-K5
ćwiczenia	Ćwiczenia z asystentami przy łóżku chorego	

16. LITERATURA
Obowiązkowa

1. Interna Szczeklika – Podręcznik Chorób Wewnętrznych Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, aktualne wydanie, Duży Podręcznik (rozdziały kardiologiczne).
2. Interna Szczeklika – Podręcznik Chorób Wewnętrznych Wydawnictwo Medycyna Praktyczna- aktualne wydanie. Mały Podręcznik (rozdziały kardiologiczne).

Uzupełniająca

1. Wielka Interna – kardiologia z elementami angiologii (część 1). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózd. Wydawnictwo: Medical Tribune Polska, Warszawa 2009, wyd.1
2. Wielka Interna- kardiologia z elementami angiologii (część 2). Autorzy: Piotr Pruszczyk, Tomasz Hryniewiecki, Jarosław Drózd. Wydawnictwo: Medical Tribune Polska, Warszawa 2010, wyd.1
3. Atlas Ekg – tom I i tom II – R. Baranowski, D. Wojciechowski, wyd. Via Medica sp. z o.o. Gdańsk

17. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
EW1, EW7 pkt 1, EU1, EU3, EU12, EU14, EU16, EU18, EU20, EU24, EU29 pkt 1,2,8, EU32, EU38, K1-K5	Raport ustny z ćwiczeń. Weryfikacja kompetencji i umiejętności studenta, obserwacja podczas zajęć, ocena postawy podczas prowadzenia zajęć przy łóżku chorego. Zaliczenie umiejętności przewidzianych jako efekty uczenia się z elementami OSCE.	Ocena studenta z obserwacji, potwierdzenie nabycia umiejętności i posiadania kompetencji. Uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia praktycznego z elementami OSCE.

18. INFORMACJE DODATKOWE

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: Dr n. med. Włodzimierz Gierlak – e-mail: wlodzimierz.gierlak@wum.edu.pl
 Podstawą zaliczenia bloku w Klinice Kardiologii jest uzyskanie pozytywnej oceny z zaliczenia praktycznego z elementami OSCE.
 Warunkiem przystąpienia do zaliczenia praktycznego jest obecność na wszystkich zajęciach potwierdzona na karcie ćwiczeń.
 Z uwagi na krótki czas trwania bloku nie dopuszcza się nieobecności na zajęciach.
 Każda nieobecność powinna zostać odrobiona z inną grupą dziekańską po wcześniejszym uzgodnieniu terminu w sekretariacie kliniki.
 Decyzją kierownika kliniki nie ma możliwości odrabiania zajęć w trybie dyżurowym.
 Przy Klinice Kardiologii działa Koło Naukowe. Spotkania dla chętnych odbywają się raz w miesiącu w godz. 15-17.
 (dzień spotkań uczestników koła naukowego do ustalenia). Opiekun Koła – dr n. med. Jarosław Król.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE ANGIOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii (1WS) UCK WUM ul Banacha 1a ; Warszawa 02-097 tel.: 22 599 28 28, 599 12 28; beata.siemieniuk@wum.edu.pl , agnieszka.mech@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Jacek Lewandowski jacek.lewandowski@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Piotr Sobieraj piotr.sobieraj@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	prof dr hab n med Jacek Lewandowski jacek.lewandowski@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr n. med. Piotr Abramczyk Dr n. med. Łukasz Artyszek Prof. dr hab. n. med. Zbigniew Gaciong Dr hab. n. med. Piotr Jędrusik Dr hab. n. med. Agnieszka Kuch-Wocial Prof. dr hab. n. med. Jacek Lewandowski Dr n. med. Izabela Łoń Lek. Agnieszka Sawicka Dr n. med. Piotr Sobieraj Prof. dr hab. n. med. i n o zdr Maciej Siński Dr hab. n. med. Grzegorz Styczyński

	Lek. Jakub Strzelczyk Dr hab. n. med. i n o zdr Bartosz Symonides Dr hab. n. med. Cezary Szmigielski Dr n. med. Marcin Szulc Dr n. med. Jerzy Tyszkiewicz Lek. Łukasz Leśnowolski
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV; semestr: 7 i 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		10	0,4	
ćwiczenia (C)		20	0,8	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8	

*Materiały dydaktyczne i seminaria dostępne na platformie e-learning WUM

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie wiedzy w zakresie rozpoznawania i leczenia czynników ryzyka i wybranych chorób układu krążenia
C2	Nabycie umiejętności praktycznych pozwalających rozpoznawać i leczyć wybrane choroby układu krążenia, w tym nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, interpretacja całodobowego pomiaru ciśnienia tętniczego, wykonanie i interpretacja badania ekg, monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie budowania atmosfery zaufania podczas całego procesu diagnostycznego

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
EW1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
EW7 pkt 1	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań chorób układu krążenia, w tym: chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego
EW10	podstawowe zasady farmakoterapii chorób osób w podeszłym wieku
EW11	zagrożenia związane z hospitalizacją osób w podeszłym wieku;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
EU14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia
EU16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
EU18	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych i inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej;
EU20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
EU24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
EU29 pkt 1, 2	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: 1. pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, 2. monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię
EU32	planować konsultacje specjalistyczne
EU38	przewodzić dokumentację medyczną pacjenta

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Zasady oceny globalnego ryzyka sercowo-naczyniowego oraz znaczenie modyfikowalnych i niemodyfikowalnych czynników ryzyka w pierwotnej i wtórnej prewencji chorób układu krążenia.
W2	Wskazania, ograniczenia i podstawy interpretacji nieinwazyjnych badań stosowanych w diagnostyce chorób układu krążenia i naczyń, w tym elektrokardiografii, całodobowego monitorowania ciśnienia tętniczego, pulsoksymetrii,

	monitorowania parametrów życiowych oraz ultrasonografii dopplerowskiej naczyń.
W3	Zasady profilaktyki, rozpoznawania i wstępnego postępowania w stanach nagłych związanych z chorobami sercowo-naczyniowymi i naczyniowymi, w szczególności w przełomie nadciśnieniowym, podejrzeniu ostrego zespołu aortalnego, żyłnej chorobie zakrzepowo-zatorowej oraz tamponadzie serca.
W4	Zasady racjonalnej farmakoterapii stosowanej w nadciśnieniu tętniczym, miażdżycy, niewydolności serca i żyłnej chorobie zakrzepowo-zatorowej, z uwzględnieniem przeciwwskazań, interakcji, działań niepożądanych i potrzeby monitorowania leczenia.
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Przeprowadzić ukierunkowany wywiad i badanie przedmiotowe pacjenta z podejrzeniem nadciśnienia tętniczego, choroby tętnic obwodowych, niewydolności żyłnej, zakrzepicy żyłnej, zatorowości płucnej, choroby aorty, zapalenia wsierdza, kardiomiopatii lub choroby osierdza.
U2	Prawidłowo wykonać pomiar ciśnienia tętniczego, ocenić jego wiarygodność oraz zinterpretować podstawowe wyniki domowych i całodobowych pomiarów ciśnienia tętniczego.
U3	Rozpoznać objawy alarmowe wymagające pilnej diagnostyki, hospitalizacji albo konsultacji specjalistycznej u pacjenta z chorobą sercowo-naczyniową lub chorobą naczyniową.
U4	Zaplanować wstępną diagnostykę różnicową i uzasadnić dobór badań laboratoryjnych, elektrokardiograficznych oraz obrazowych u pacjenta z podejrzeniem omawianych chorób.
U5	Zinterpretować podstawowe odchylenia w zapisie EKG oraz wyniki monitorowania podstawowych parametrów życiowych w odniesieniu do stanu klinicznego pacjenta.
U6	Sformułować podstawowe zalecenia nefarmakologiczne dotyczące redukcji ryzyka sercowo-naczyniowego, w tym aktywności fizycznej, diety, masy ciała, palenia tytoniu i samokontroli ciśnienia tętniczego.
U7	Przedstawić pacjentowi w zrozumiały sposób cel diagnostyki i leczenia, zasady stosowania zaleconych leków oraz znaczenie adherencji terapeutycznej i kontroli ambulatoryjnej
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

K12	Odpowiedzialnego komunikowania pacjentowi ryzyka sercowo-naczyniowego, znaczenia profilaktyki oraz konieczności pilnego zgłoszenia się po pomoc w przypadku objawów alarmowych.
-----	---

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
seminaria	S1- Seminarium 1. Nadciśnienie tętnicze pierwotne: epidemiologia, patomechanizm, obraz kliniczny, rozpoznanie, stany nagłe	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K8, K11
	S2 - Seminarium 2. Terapia nadciśnienia tętniczego i współistniejących czynników ryzyka - strategię lecznicze nadciśnienia tętniczego z uwzględnieniem postępowania niefarmakologicznego i farmakologicznego	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K8, K11
	S3- Seminarium 3. Wtórne nadciśnienie tętnicze: epidemiologia, diagnostyka i leczenie wybranych wtórnych postaci nadciśnienia tętniczego, w tym pierwotnego hiperaldosteronizmu, guza chromochłonnego, zwężenia tętnicy nerkowej	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K8, K11
	S4 – Seminarium 4. Miażdżyca – objawy kliniczne i czynniki ryzyka: od patofizjologii do prewencji - epidemiologia, patofizjologia, obraz kliniczny, leczenie oraz zapobieganie chorobom o podłożu miażdżycowym; ocena ryzyka sercowo- naczyniowego	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K8, K11
	S5 - Seminarium 5. Choroby degeneracyjne i zapalne dużych naczyń: patogenezą, obraz kliniczny, postępowanie w przypadku tętniaków aorty brzusznej i piersiowej, rozwarstwienia aorty, choroby Takayasu, olbrzymiokomórkowego zapalenia tętnic oraz zakrzepowo - zarostowego zapalenia naczyń	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14, K1–K5, K7–K11
	S6 – Seminarium 6. Zakrzepica żylna: epidemiologia, czynniki ryzyka, obraz kliniczny, diagnostyka i postępowanie	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K5, K7–K11
	S7 – Seminarium 7. Zatorowość płucna: epidemiologia, czynniki ryzyka, obraz kliniczny, diagnostyka i postępowanie	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K5, K7–K11
	S8 – Seminarium 8. Infekcyjne zapalenia wsierdza: epidemiologia, czynniki ryzyka, obraz kliniczny, diagnostyka i postępowanie	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K5, K7–K11
	S9 – Seminarium 9. Kardiomiopatie: omówienie poszczególnych typów kardiomiopatii, w tym kardiomiopatii przerostowej, rozstrzeniowej, restrykcyjnej, arytmogennej kardiomiopatii prawej komory, kardiomiopatii tako- tsubo, z uwzględnieniem diagnostyki różnicowej	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K5, K7–K11
	S10 – Seminarium 10. Choroby osierdza: epidemiologia, czynniki ryzyka, obraz kliniczny, diagnostyka i postępowanie	E.W1., E.W7., E.W10., E.U14., K1–K5, K7–K11
ćwiczenia	C1 – C20 Diagnostyka, postępowanie terapeutyczne i zasady opieki nad pacjentem z omawianymi jednostkami chorobowymi w ramach postępowania szpitalnego	E.W.11., E.U16., E.U18., E.U20., E.U.24., E.U29., E.U32.1, E.U.38., W1-W4, U1 – U7, K1-K12

7. LITERATURA
Obowiązkowa

Mała Interna Szczeklika 2026/27: Piotr Gajewski, Roman Jaeschke, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2026. Rozdział „Objawy” Podrozdziały w rozdziale „Choroby układu krążenia”: „Kardiomiopatie” „Zapalenie osierdza” „Tamponada serca” „Nadciśnienie tętnicze” „Tętniak aorty” „Ostre zespoły aortalne” „Choroba Takayasu” „Olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic” „Zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń (choroba Buergera)” „Niedokrwienie kończyn dolnych” „Zwężenie tętnic szyjnych i kręgowych” „Zakrzepowe zapalenie żył powierzchownych” „Przewlekła niewydolność żylna” „Ogólne zasady leczenia przeciwkrzepliowego” „Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa” 2. Macleod. Badanie kliniczne. G. Douglas, C. Robertson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017 3. Materiały na platformie e-learningowej		
Uzupełniająca		
1. Zalecenia Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (i tym samym Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego) publikowane w języku polskim w Kardiologii Polskiej - obowiązują najnowsze wersje poszczególnych zaleceń 2. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego 3. Czasopisma: Medycyna Praktyczna, Kardiologia Polska		

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1., E.W7., E.W10., E.W11., E.U14., E.U16., E.U18., E.U20., E.U.24., E.U29., EU32., E.U38., W1-W4, U1 – U7, K1-K12	W zakresie wiedzy: Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie kolokwium, które w ostatnim dniu zajęć odbywa się w formie testowej w Centrum Dydaktycznym. Kolokwium zawiera 25 pytań z 5 możliwymi odpowiedziami, z których tylko jedna jest prawidłowa. Warunkiem przystąpienia do kolokwium jest uzyskanie zaliczenia zajęć klinicznych u asystentów. Nieprzystąpienie do kolokwium w wybranym przez studenta terminie wiąże się z uzyskaniem oceny niedostatecznej. Istnieje możliwość poprawienia przez studenta niedostatecznej oceny z kolokwium w kolejnym najbliższym terminie, po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby w sekretariacie Kliniki. Studenci, którzy nie zdali lub nie przystąpili do żadnego z terminów kolokwium, mają prawo do zdawania kolokwium ustnego (jako trzeciego terminu kolokwium) w terminie wyznaczonym przez kierownika kliniki lub koordynatora przedmiotu, po wcześniejszym zgłoszeniu do sekretariatu kliniki.	Kryteria oceny kolokwium: Ocena niedostateczna: uzyskanie poniżej 16 na 25 punktów Ocena dostateczna: uzyskanie 16 – 17 na 25 punktów Ocena ponad dostateczna: uzyskanie 18 – 19 na 25 punktów Ocena dobra: uzyskanie 20 - 21 na 25 punktów Ocena ponad dobra: uzyskanie 22 – 23 na 25 punktów Ocena bardzo dobra: uzyskanie 24 – 25 punktów
	W zakresie umiejętności: - obserwacja studenta podczas zajęć – przeprowadzona przez nauczyciela - ocena pozytywna nabytych w trakcie ćwiczeń umiejętności – dokonana przez nauczyciela	Dostateczne nabycie umiejętności praktycznych ocenione przez prowadzącego
	W zakresie kompetencji społecznych: - przedłużona obserwacja przez nauczyciela prowadzącego - rozwiązywanie problemów w grupach	Pozytywna opinia prowadzącego w zakresie nabytych kompetencji

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin zajęć:

1. Zajęcia w formie seminariów i ćwiczeń odbywają się na terenie Kliniki; ćwiczenia na oddziale rozpoczynają się w poniedziałki o godz. 9:00, pozostałe dni tygodnia o godz. 8:30
2. Kolokwium odbywa się w piątek o 12:30 w Centrum Dydaktycznym
3. Wszyscy studenci przystępujący do zajęć powinni mieć identyfikator, fartuch lekarski/scrubsy, obuwie na zmianę, stetoskop oraz powtórzoną wiedzę dotyczącą zbierania wywiadów oraz badania fizykalnego.
4. Z uwagi na krótki czas trwania bloku nie dopuszcza się nieobecności na zajęciach. Każda nieobecność powinna zostać odrobiona w sposób ustalony z asystentem grupy
5. Informacje, szczegółowy plan zajęć i materiały dydaktyczne dla Studentów dostępne są na stronie internetowej Kliniki (nadcisnienie.wum.edu.pl) po zalogowaniu (login i hasło jak do portalu SSL-WUM).
6. Wpisów w karcie zaliczeń dokonuje Koordynator Przedmiotu. Studenci są zobowiązani złożyć karty zaliczeń w pierwszym tygodniu po kolokwium w sekretariacie Kliniki (niezależnie od jego wyniku) i odebrać je w kolejnym tygodniu.

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie dydaktyki w Klinice: dr n. med. Piotr Sobieraj

e-mail: piotr.sobieraj@wum.edu.pl

Osoby zainteresowane pracą kliniczną i/lub naukową w dziedzinie chorób wewnętrznych, kardiologii, hipertensjologii i angiologii zapraszamy do Studenckiego Koła Naukowego „Pressor” działającego przy Klinice.

Opiekun koła: Lek Łukasz Leśnowolski e-mail: lukasz.lesnowolski@wum.edu.pl

KONSULTACJE DYDAKTYCZNE:

Prof. dr hab. n. med. Jacek Lewandowski: poniedziałki 13:00 -14:00

Dr n. med. Piotr Sobieraj: wtorki 13:00- 14:00

(z uwagi na dyżury i inne obowiązki kliniczne terminy konsultacji mogą ulegać zmianie, proszę o wcześniejsze zgłaszanie potrzeby konsultacji drogą elektroniczną)

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

CHOROBY WEWNĘTRZNE PNEUMONOLOGIA I ALERGOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii (1WU) UCK WUM ul Banacha 1a ; Warszawa 02-097 tel. 22-599-25-62 e-mail: kchwpa@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke rafal.krenke@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Marta Maskey-Warzęchowska marta.maskey-warzechowska@wum.edu.pl 22 599 25 62, 10 69
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr hab. n. med. Marta Maskey-Warzęchowska marta.maskey-warzechowska@wum.edu.pl 22 599 25 62, 10 69
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Rafał Krenke Dr n. med. Małgorzata Barnaś Dr n. med. Katarzyna Białek-Gosk Dr hab. n. med. Piotr Bielicki Dr hab. n. med. Marta Dąbrowska Dr n. med. Andrzej Dąbrowski Dr n. med. Anna Goljan-Geremek Dr n. med. Elżbieta Magdalena Grabczak Dr n. med. Joanna Hermanowicz-Salamon Lek. Agnieszka Konarska

	Dr hab. n. med. Marta Maskey-Warzęchowska Dr hab. n. med. Patrycja Nejman-Gryz Dr hab. n. med. Magdalena Paplińska-Goryca Dr hab. n. med. Tadeusz Przybyłowski Lek. med. Natalia Przysucha Lek. Monika Storman Dr n. med. Anna Trojnar Dr n. med. Olga Truba Dr n. med. Monika Zielińska-Krawczyk Lek. Katarzyna Faber Lek. Marta Rosiak-Derda Lek. Anna Jaroszyńska Lek. Szymon Kurys Lek. Alicja Niewiadomska-Żelezik Lek. Julia Rutkowska Lek. Agnieszka Szejgiec Lek. Krystyna Zabojska Lek. Maciej Ziółkowski
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8	Liczba punktów ECTS	4
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		20	0,8
ćwiczenia (C)		40	1,6
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		40	1,6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	w zakresie wiedzy: sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w chorobach płuc i alergologii

C2	w zakresie umiejętności: zaplanować postępowanie diagnostyczne i zinterpretować jego wyniki; wdrożyć właściwe i bezpieczne postępowanie terapeutyczne oraz przewidzieć jego skutki;
C3	w zakresie kompetencji: umiejętność nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych; kierowania się dobrem pacjenta

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W2	społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i w chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób układu oddechowego i chorób alergicznych.
E.W7. pkt.2, 8	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 2) chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego, 8) chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego,
D.W5	zasady i metod komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji
D.W6	D.W6 znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym;
E.U23	przeprowadzać pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U20	kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U29 pkt. 2	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: 2) monitorowanie parametrów życiowych pulsoksymetrię

E.U30. pkt 2, 6, 7, 8	asystować przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów medycznych: 2. drenażu jamy opłucnowej, 6. biopsji cienkoigłowej, 7. testach naskórkowych, 8. próbach śródskórnych i skaryfikacyjnych oraz interpretować ich wyniki
-----------------------	--

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierowania się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
K5	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji
K6	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
SEMINARIA	Seminaria mają formę interaktywnych zajęć stacjonarnych S1. Wprowadzenie do chorób układu oddechowego S2. Badania czynnościowe układu oddechowego S3. POChP S4. Astma S5. Leczenie chorób obturacyjnych układu oddechowego S6. Ostre stany w chorobach płuc S7. Niewydolność oddechowa, wspomaganie wentylacji S8. Zapalenia płuc S9. Zapalenia płuc u chorych z zaburzeniami odporności	E.W1, E.W7

	S10. Spektrum kliniczne chorób alergicznych S11. Anafilaksja S12. Algorytmy diagnostyczne i lecznicze w chorobach alergicznych S13. Choroby śródmiąższowe płuc przebiegające z postępującym włóknieniem S14. Sarkoidoza i inne wybrane choroby ziarniniakowe płuc. S15. Guz płuca S16. Gruźlica płuc S17. Choroby opłucnej S18. Obturacyjny bezdech senny S19. Transplantacja płuc S20. Interpretacja wyników badań dodatkowych w chorobach płuc	
ĆWICZENIA	C1. Badania czynnościowe układu oddechowego – pracownia Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Wskazania i przeciwwskazania do badań czynnościowych układu oddechowego, ocena poprawności technicznej wykonania badania, podstawy zasad interpretacji. Samodzielna interpretacja badania spirometrycznego oceniana przez prowadzącego na podstawie tzw. listy sprawdzającej (<i>mini.-OSCE; mini-objective structured clinical examination</i>)	E.U29, E.U30
	C2. Obturacyjny bezdech senny – pracownia Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Manifestacja kliniczna OBS, zasady interpretacji badania polisomnograficznego, leczenie OBS, powikłania choroby	E.U29, E.U30
	C3. Pododdział Intensywnego Nadzoru Pneumonologicznego Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Zasady tlenoterapii biernej, podstawy nieinwazyjnego wspomagania wentylacji, suplementacja tlenu u chorego z przewlekłą całkowitą niewydolnością oddychania	E.U29, E.U30
	C4. Oddział Pneumonologii Interwencyjnej Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Wskazania, przeciwwskazania do bronchoskopii, przebieg badania, możliwości diagnostyczne i terapeutyczne, demonstracja badania	E.U29, E.U30
	C5. Leczenie interwencyjne chorób opłucnej Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Wskazania i przeciwwskazania do toracentezy, fizyczne i fizjologiczne podstawy drenażu jamy opłucnej, demonstracja zestawu do drenażu	E.U29, E.U30
	C6. Drenaż jamy opłucnej Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Samodzielna próba założenia drenu do jamy opłucnowej z wykorzystaniem fantomu.	E.U29, E.U30
	C7. Case-based learning Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Szlaki decyzyjne w chorobach płuc – omówienie decyzji dotyczących postępowania w oparciu o obraz kliniczny i interpretację dodatkowych badań z wykorzystaniem autentycznych przypadków klinicznych z zachowaniem anonimowości pacjentów.	E.U12, E.U16, E.U20, E.U24
	C8. Praktyczne aspekty diagnostyki gruźlicy i mykobakterioz. Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Charakterystyka materiałów klinicznych. Wykorzystanie mikroskopii i biologii molekularnej w diagnostyce gruźlicy. Hodowle płynne i stałe. Typowanie do gatunku. Gruźlica aktywna vs latentna	E.U29, E.U30
	C9. Interpretacja wyników cytologicznych materiałów z dróg oddechowych. Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Charakterystyka materiałów klinicznych. Ocena preparatów mikroskopowych z płwociny indukowanej i płukania oskrzelowo-pęcherzykowego.	E.U29, E.U30
	C10. Badania obrazowe klatki piersiowej Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Interpretacja badań obrazowych klatki piersiowej na wspólnie z klinicystą i specjalistą radiologiem – interdyscyplinarne omawianie przypadków klinicznych.	E.U12

	C11. Gazometria krwi tętniczej i tlenoterapia Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej. Zaznajomienie się z technicznymi aspektami tlenoterapii, interpretacja gazometrii krwi tętniczej. Samodzielna interpretacja badania gazometrycznego krwi tętniczej oceniana przez prowadzącego na podstawie tzw. listy sprawdzającej (<i>mini.-OSCE; mini-objective structured clinical examination</i>)	EU29, E30
	C12. Ćwiczenia przy łóżku chorego Interaktywne zajęcia w formie stacjonarnej Badanie podmiotowe i przedmiotowe, planowanie diagnostyki i leczenia, interpretacja badań dodatkowych, podstawowe zasady opracowania zleceń lekarskich, podstawy prowadzenia dokumentacji medycznej	D.W2, D.W5, D.W6, E.W1, E.U1, E.U3, E.U12, E.U16, E.U20, E.U24, E.U29, E.U30. K1-K6

7. LITERATURA

Obowiązkowa

- 1/ materiały dostępne na platformie e-learning WUM
- 2/ Interna Szczeklika 2025, Piotr Gajewski, Andrzej Szczekliki, Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków.
- 3/ Macleod. Badanie kliniczne. G. Douglas, F. Nicol, C. Robertson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017
- 4/ Davidson Choroby Wewnętrzne. S.H. Ralston, M.W.J. Strachan, I.D. Penman, R.P. Hobson. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2020

*aktualna lista podręczników obowiązujących do LEK: https://www.cem.edu.pl/pel_podreczniki.php

Uzupełniająca

Wielka Interna. Tom. 4 (Pulmonologia część I) i Tom 5 (Pulmonologia część II), red. A. Antczak, Medical Tribune Polska, Warszawa 2021

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W2, DW.5, DW.6 E.W1, E.W7	Kolokwium pisemne w postaci testu składającego się z 25 pytań jednokrotnego wyboru	0-15 pkt – ndst. (2,0, brak zaliczenia) 16-17 pkt – dst. (3,0) 18-19 pkt – ponad dst. (3,5) 20-21 pkt – db. (4,0) 22-23 pkt – ponad db. (4,5) 24-25 pkt – bdb. (5,0)
E.U1, E.U3, E.U12, E.U16, E.U20, E.U24, E.U29, E.U30	Obserwacja studenta w czasie zajęć przez nauczyciela	dostateczne nabycie umiejętności praktycznych według oceniającego nauczyciela
K1-K6	Obserwacja studenta w czasie zajęć przez nauczyciela	dostateczne nabycie kompetencji według oceniającego nauczyciela

9. INFORMACJE DODATKOWE

- Zajęcia odbywają się w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii UCK WUM
- 02-097 Warszawa, ul. Banacha 1a (blok D, 5 piętro) w godz. 8.00-13.00 (w tym łącznie 30 min. przerwy)
- Seminaria odbywają się w sali seminaryjnej nr 2 w bloku D na parterze (przy kiosku) oraz w sali seminaryjnej Kliniki Onkologii (blok E, 2 p.)

- UPRZEJMIIE PROSIMY O KORZYSTANIE Z SZATNI ORAZ O POZOSTAWIENIE RZECZY OSOBISTYCH W SALI SEMINARYJNEJ NR 2 – dotyczy obu grup równolegle odbywających zajęcia.
- Podczas zajęć obowiązuje noszenie identyfikatora (imię i nazwisko, nr grupy i rok studiów); niezbędny strój medyczny (scrubs) oraz stetoskop.
- Zaliczenie nieobecności na ćwiczeniach w oddziale odbywa się w formie dyżuru (-1 dzień - 4 godziny dydaktyczne); nieobecność na seminarium lub w czasie ćwiczeń w pracowni odbywa się w postaci ustnego zaliczenia u asystenta prowadzącego seminarium i ćwiczenia w terminie ustalonym przez obie strony. W przypadku więcej niż dwóch nieobecności w czasie bloku zajęć obowiązuje odrobienie całego bloku z przedmiotu. Nieobecności należy zaliczyć przed podejściem do kolokwium z przedmiotu.
- **Warunkiem dopuszczenia do kolokwium jest zaliczenie obecności na wszystkich seminariach i ćwiczeniach (w oddziale, pracowniach i przychodni)**
- W przypadku niezaliczenia kolokwium w pierwszym terminie, poprawa odbywa się również w postaci testu składającego się z 25 pytań jednokrotnego wyboru (kryteria oceny jak w pkt 8), trzeci termin – kolokwium ustne u asystenta wyznaczonego przez koordynatora przedmiotu
- W przypadku niezaliczenia sprawdzianu praktycznego (mini OSCE), poprawa odbywa się w identycznej formie w terminie uzgodnionym przez koordynatora przedmiotu
- W ramach aktywności dydaktyczno-naukowej Kliniki działa **Studenckie Koło Naukowe „Alveolus”**
Opiekunowie Koła:
dr hab. Marta Dąbrowska, marta.dabrowska1@wum.edu.pl;
dr n. med. Joanna Hermanowicz-Salamon, joanna.hermanowicz-salamon@wum.edu.pl;
lek. Katarzyna Faber, katarzyna.faber@uckwum.pl
- **Osoba odpowiedzialna za dydaktykę:** dr hab. Marta Maskey-Warzechowska, marta.maskey-warzechowska@wum.edu.pl
tel. 22 599 2562, konsultacje dydaktyczne: czwartki godzina 15.00-16.00

UWAGA – w sprawie doraźnych zapytań dotyczących zajęć oraz indywidualnych próśb związanych ze zmianą terminu zajęć w ramach IPS należy kontaktować się z Sekretariatem Kliniki: kchwpa@wum.edu.pl, 22 599 25 62, 22 599 10 69. Prośby o zmianę terminu zajęć w ramach IPS należy kierować do Kliniki **nie później niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem bloku**, o uczestnictwo w którym wnioskuje osoba zainteresowana.

Aktualizacje planu zajęć:

<https://pneumonologia.wum.edu.pl>

Kod QR Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

MEDYCYNA RODZINNA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Zakład Medyny Rodzinnej Uniwersyteckie Centrum Stomatologii, 02-097 Warszawa, ul. S. Binieckiego 6, IV piętro, Tel.: (+48 22) 116 62 32, medycyna.rodzinna@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Życińska katarzyna.zycinska@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Życińska katarzyna.zycinska@wum.edu.pl Dr Zuzanna Banaszkiewicz medycyna.rodzinna@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Życińska katarzyna.zycinska@wum.edu.pl Dr Zuzanna Banaszkiewicz medycyna.rodzinna@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr Łukasz Durajski Dr Zuzanna Banaszkiewicz Mgr Jadwiga Mędelewska Mgr Ewa Adam Dr Aleksandra Rośliniec Dr Konstanty Radziwiłł Dr n. med. Dorota Szydłarska Katarzyna Wasążnik Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Wardyn

		Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Życińska	
		Miejsca realizowania zajęć praktycznych: 1. Poradnia Medycyny Rodzinnej CSK MSWiA ul. Wołoska 137 2. SZPZLO Warszawa Białołęka-Targówek 3. SPZOZ Wola - Śródmieście ul. Grzybowska 34 4. Rodzinne Centrum Medyczne Sadyba ul. Urle 1	
2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS
		2	
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		10 (e-learning)	0,4
seminarium (S)		15	0,6
ćwiczenia (C)		10	0,4
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0,6
3. CELE KSZTAŁCENIA			
C1	Zapoznanie studentów ze specyfiką pracy lekarza rodzinnego, zasad współpracy z lekarzem specjalistą.		
C2	Doskonalenie umiejętności podmiotowego i przedmiotowego badania pacjenta.		
C3	Zapoznanie studentów ze specyfika pracy w Domu Opieki i poznanie metod Całościowej Oceny Geriatrycznej.		
4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)		

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W3 pkt 3,5,7,9	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: 3. ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych 5. ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunek, zaparc 7. zaburzeń wzrostu, chorób tarczycy i przytarczyc, cukrzycy, otyłości 9. najczęstszych chorób zakaźnych wieku dziecięcego,
E.W7 pkt 1,2,3,4,6,8,9	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 1.chorób układu krążenia, w tym choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego – pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego, 2.chorób układu oddechowego, w tym chorób dróg oddechowych, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmy oskrzelowej, rozstrzenia oskrzeli, mukowiscydozy, zakażeń układu oddechowego, chorób śródmiąższowych płuc, opłucnej, śródpiersia, obturacyjnego i centralnego bezdechu sennego, niewydolności oddechowej (ostrej i przewlekłej), nowotworów układu oddechowego 3.chorób układu pokarmowego, w tym chorób jamy ustnej, przełyku, żołądka i dwunastnicy, jelit, trzustki, wątroby, dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego, 4.chorób układu wydzielania wewnętrznego, w tym chorób podwzgórza i przysadki, tarczycy, przytarczyc, kory i rdzenia nadnerczy, jajników i jąder oraz guzów neuroendokrynnych, zespołów wielogrzuczołowych, różnych typów cukrzycy i zespołu metabolicznego – hipoglikemii, otyłości, dyslipidemii 6.chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno- - mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkodliwych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów, 8.chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego, 9.zaburzeń wodno-elektrolitowych i kwasowo-zasadowych: stanów odwodnienia, stanów przewodnienia, zaburzeń gospodarki elektrolitowej, kwasicy i zasadowicy;
E.W8	przebieg i objawy procesu starzenia się oraz zasady całościowej oceny geriatrycznej i opieki interdyscyplinarnej w odniesieniu do pacjenta w podeszłym wieku
E.W9	przyczyny i zna podstawowe odrębności w najczęstszych chorobach występujących u osób starszych oraz zasady postępowania w podstawowych zespołach geriatrycznych
E.W11	Zagrożenia związane z hospitalizacją ludzi w podeszłym wieku
E.W38	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach i specyficznych problemach w praktyce lekarza rodzinnego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzić wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U3	przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego
E.U12	przeprowadzić diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:		
K1	nawiązywania i utrzymywania głębokiego i pełnego szacunku kontaktu z chorym	
K2	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta w POZ	
K3	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych	
6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	1. Pryncypia medycyny rodzinnej. 2. Konflikt interesów. 3. Otyłość – wybrane aspekty. 4. Dusznosc jako objaw chorób płuc w praktyce lekarza rodzinnego. 5. Opieka nad pacjentem paliatywnym. Problem bólu. 6. Rehabilitacja w chorobach przewlekłych. 7. Problem przemocy w rodzinie. Problematyka dziecka krzywdzonego. 8. Szczepienia ochronne w rodzinie. 9. Dziecko zdrowe. 10. Dziecko chore.	E.W1; E.W3 pkt 3,5,7,9; E.W4; E.W7; E.W8; E.W9; E.W11; E.W38; E.U1; E.U3 E.U12; E.U16; K1-3
Seminaria	1. Medycyna Rodzinna w polskim systemie ochrony zdrowia. Pryncypia medycyny rodzinnej. (Prof. Katarzyna Życińska) 2. Opieka lekarza rodzinnego nad pacjentem w podeszłym wieku.(Dr Konstanty Radziwiłł) 3. Całościowa Ocena Geriatryczna. (Dr Zuzanna Banaszkiewicz) 4. Podstawy prawne szczepień w Polsce. Organizacja pracy w Sanepid. (Mgr Jadwiga Mędelewska/mgr Ewa Adam) 5. Opieka środowiskowa w POZ. (mgr Katarzyna Wąsążnik) 6. Rola lekarza rodzinnego w realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) w Polsce. (Dr Łukasz Durajski) 7. Etapy rozwoju dzieci w 1 roku życia, kamienie. (Dr Aleksandra Rosłonec) 8. Kamienie milowe rozwoju dziecka. (Dr Aleksandra Rosłonec)	
Ćwiczenia	Poradnia lekarza medycyny rodzinnej - organizacja praktyki lekarza rodzinnego (LR), doskonalenie umiejętność badania podmiotowego i przedmiotowego, narzędzia pracy LR , e-dokumentacja , opieka koordynowana. Omówienie zasad współpracy LR z lekarzem specjalista poprzez AOS. Instytucjonalna opieka senioralna, poznanie zasad i metod Całościowej Oceny Geriatrycznej (COG).	
7. LITERATURA		
Obowiązkowa Medycyna rodzinna. Podręcznik dla lekarzy i studentów pod redakcją naukową Adama Windaka, Sławomira Chlabicza i Agnieszki Mastalerz-Migas, 2015 Medycyna Rodzinna. J.B. Latkowski, W. Lukas, M. Godycki-Ćwirko PZWL 2017 Repozytorium Medycyny Rodzinnej 2025; red. Adam Windak, Sławomir Chlabicz, wyd. ZiZ Centrum Edukacji. Kraków 2025		

Uzupełniająca

Philip Buttaravoli, Stephen M. Leffler „Postępowanie w stanach nagłych w praktyce lekarza rodzinnego. Redakcja wydania I polskiego Witold Lukas..

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1; E.W3 pkt 3,5,7,9; E.W4; E.W7; E.W8; E.W9; E.W11; E.W38; E.W40; E.U1; E.U3; E.U12; E.U16; K1-3	Kolokwium końcowe – test zawierający 10 pytań jednokrotnego wyboru. Obserwacja studenta podczas zajęć, raport ustny z ćwiczeń.	Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach, aktywny udział na zajęciach oraz zaliczenie kolokwium. Próg zaliczeniowy - 70%. Ocena pozytywna z obserwacji – potwierdzenie nabycia umiejętności i posiadania kompetencji.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Regulamin dla studentów podczas zajęć w Katedrze Medycyny Rodzinnej:

1. Student zobowiązany jest do zapoznania się przed zajęciami z programem nauczania oraz planem dla swojej grupy na stronie internetowej <https://medycynarodzinna.wum.edu.pl/>
2. Studenci uczestniczą w zajęciach (seminariach i ćwiczeniach) wyłącznie ze swoją grupą dziekańską. W wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach możliwa jest zmiana grupy po uzyskaniu zgody Kierownika Katedry. Prośby należy przysyłać drogą mailową na adres: medycyna.rodzinna@wum.edu.pl
3. Podczas zajęć praktycznych w Przychodniach POZ każdy student powinien posiadać identyfikator, czysty fartuch, obuwie na zmianę, stetoskop oraz indywidualne środki ochrony osobistej.
4. Odrabianie nieobecności na zajęciach po ustaleniu z koordynatorem zajęć, zgodnie z zasadami w Regulaminie WUM.
5. Każdy student pierwszego dnia zajęć otrzymuje Indywidualną Kartę zaliczeń, którą należy zwrócić uzupełnioną, przed przystąpieniem do kolokwium końcowego.
6. Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach, aktywny udział na zajęciach oraz zaliczenie kolokwium końcowego. Zaliczenie poprawkowe (dwa terminy) kolokwium końcowego odbywa się według zasad obowiązujących w pierwszym terminie.
7. Student zobowiązany jest do przestrzegania Regulaminu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.
8. Osoba odpowiedzialna za sprawy studenckie: dr Zuzanna Banaszkiewicz medycyna.rodzinna@wum.edu.pl
9. Przy Katedrze działa Koło Naukowe „RODZINNE”, którego opiekunem jest Prof. dr. hab. n. med. Kazimierz Wardyn oraz Dr Adam Górecki-Gomoła.
10. Przy Katedrze działa Koło Naukowe „TRENER ZDROWIA”, którego opiekunem jest Dr Adam Górecki-Gomoła.
11. Zapraszamy na konsultacje dydaktyczne z pracownikami Katedry po wcześniejszym ustaleniu terminu.

UWAGA !!!

W szczególnych sytuacjach, po obustronnym porozumieniu, forma zajęć może ulec zmianie ze stacjonarnej na on-line..

W przypadku prowadzenia zajęć on-line wymagana jest włączona i działająca kamera.

O formie i miejscu prowadzenia zajęć będą Państwo informowani poprzez stronę Katedry <https://medycynarodzinna.wum.edu.pl/>

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

IMMUNOLOGIA KLINICZNA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Immunologii Klinicznej Ul. Nowogrodzka 59, pawilon 1 02-006 Warszawa Tel.: (+48 22) 502 14 72, 502 12 60 Faks: (+48 22) 502 21 59 Sekretariat: Ewa Rusinowicz ewa.rusinowicz@uckwum.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Leszek Pączek leszek.paczek@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. Beata Kaleta beata.kaleta@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr hab. Beata Kaleta beata.kaleta@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Leszek Pączek Dr hab. n. med. i n. o zdr. Beata Kaleta Dr hab. n. med. i n. o zdr. Ryszard Międzybrodzki Dr hab. n. med. i n. o zdr. Jan Borysowski Dr n. med. Monika Kniotek Dr n. med. Barbara Moszczuk

	Dr hab. n. med. Radosław Zagożdżon Dr n. med. Grzegorz Senatorski Mgr inż. Marta Bryła
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS
			1
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)		5	0,2
ćwiczenia (C)		15	0,6
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		5	0,2

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie wiedzy w zakresie diagnostyki i terapii chorób o podłożu immunologicznym, mechanizmów immunologicznych związanych z reakcją na alloantygeny oraz stosowania leczenia immunosupresyjnego i immunostymulującego
C2	Nabycie umiejętności praktycznych z zakresu laboratoryjnych metod stosowanych w diagnostyce pierwotnych i wtórnych niedoborów odporności oraz metod diagnostycznych stosowanych w procedurze doboru immunologicznego do przeszczepu
C3	Kształtowanie kompetencji społecznych w zakresie opieki nad pacjentem z niedoborami odporności, formułowania wniosków z własnych obserwacji, przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W18	procesy: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu (w szczególności proliferacja i różnicowanie się komórek układu odpornościowego)
C.W21	podstawy rozwoju i mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej
C.W22	główny układ zgodności tkankowej
C.W23	typy reakcji nadwrażliwości, rodzaje niedoborów odporności i podstawy immunomodulacji
C.W25	genetyczne podstawy doboru dawcy i biorcy oraz podstawy immunologii transplantacyjnej
C.W34	postacie kliniczne najczęstszych chorób poszczególnych układów i narządów (dot. chorób układu odpornościowego)
C.W36	główne mechanizmy działania leków i ich przemiany w ustroju zależne od wieku (w szczególności leki immunosupresyjne i immunostymulujące)
C.W38	podstawowe zasady farmakoterapii (dotyczące chorób autoimmunologicznych, pierwotnych i wtórnych niedoborów odporności)
F.W14	w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane
E.W25	możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki (w szczególności immunoterapia nowotworów)
E.W7 pkt 5, 6	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: 5) chorób nerek i dróg moczowych, w tym ostrych i przewlekłych niewydolności nerek, chorób kłębuszków nerkowych i śródmiąższowych nerek, torbieli nerek, kamicy nerkowej, zakażeń układu moczowego, nowotworów układu moczowego, w szczególności pęcherza moczowego i nerki (dot. autoimmunologicznych chorób nerek) 6) chorób układu krwiotwórczego, w tym aplazji szpiku, niedokrwistości, granulocytopenii i agranulocytozy, małopłytkowości, białaczek ostrych, nowotworów mieloproliferacyjnych i mielodysplastyczno--mieloproliferacyjnych, zespołów mielodysplastycznych, nowotworów z dojrzałych limfocytów B i T, szkodliwych, trombofilii, stanów bezpośredniego zagrożenia życia w hematologii, zaburzeń krwi w chorobach innych narządów (w szczególności pierwotne niedobory odporności)
E.W39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań;
E.W40	podstawy teoretyczne i praktyczne diagnostyki laboratoryjnej;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
C.U8	posługiwać się reakcją antygen – przeciwciało w aktualnych modyfikacjach i technikach dla diagnostyki chorób zakaźnych, alergicznych, autoimmunizacyjnych i nowotworowych oraz chorób krwi
E.U1	przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy (dot. badań immunologicznych)

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K2	kierować się dobrem pacjenta

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	S1 - „Wkład immunologii klinicznej w postęp diagnostyki i terapii najważniejszych chorób cywilizacyjnych” - najnowsze osiągnięcia w dziedzinie immunologii S2 - „Mechanizmy immunologiczne związane z reakcją na alloantygeny” – omówienie roli antygenów zgodności tkankowej i roli komórek układu odpornościowego w tym procesie S3 - „Związki mikrobiomu z układem immunologicznym i możliwości praktycznego zastosowania tych interakcji. Rola probiotyków” – omówienie składu i funkcji mikrobiomu jelitowego w kontekście immunomodulacji S4 - „Leki immunosupresyjne i immunostymulujące : mechanizm działania, zastosowanie, skutki uboczne” S5 - „Immunomodulacyjne działanie leków stosowanych w innych wskazaniach. Terapie biologiczne w immunologii” – omówienie immunomodulacyjnego działania leków poza ich głównymi wskazaniami terapeutycznymi (statyny, antybiotyki, witaminy)	B.W18 C.W21 C.W22 C.W23 C.W25 C.W34 C.W36 C.W38 F.W14 E.W7 E.W25
Ćwiczenia	C1 - „Diagnostyka kliniczna zespołów niedoboru odporności” – badania diagnostyczne, rodzaje, omówienie wyników i opisy przypadków C2 - „Wybrane diagnostyczne metody immunologiczne” - ocena funkcji komórek układu odpornościowego (testy proliferacji limfocytów, test MLR, fagocytoza, ocena aktywności komórek NK) C3 - „Wybrane metody genetyczne w diagnostyce układu odpornościowego” - omówienie technik biologii molekularnej w diagnostyce zaburzeń układu immunologicznego C4 - „Choroba przeszczep przeciw gospodarzowi” - omówienie mechanizmów oraz metod diagnostycznych i opis przypadków C5 - „Zabiegi plazmaferez i terapia substytucyjna przeciwciałami” – omówienie postępowania terapeutycznego u pacjentów z niedoborami odporności i przy profilaktyce zakażeń	B.W18 C.W21 C.W22 C.W23 C.W25 C.W34 C.W36 C.W38 F.W14 E.W7 E.W25 C.U8

	C6 - „Monitorowanie immunologiczne biorców narządów unaczynionych” - omówienie testów diagnostycznych wykonywanych przed transplantacją oraz po przeszczepie narządów (cz.1) C7 - „Monitorowanie immunologiczne biorców narządów unaczynionych” - omówienie testów diagnostycznych wykonywanych przed transplantacją oraz po przeszczepie narządów (cz.2) C8 - „Cytometria przepływowa w diagnostyce chorób autoimmunologicznych, niedoborach odporności i nowotworach”(cz. 1) - możliwość wykorzystania cytometrii przepływowej do badań diagnostycznych (oznaczanie komórek układu odpornościowego) C9 - „Cytometria przepływowa w diagnostyce chorób autoimmunologicznych, niedoborach odporności i nowotworach”(cz. 2) - możliwość wykorzystania cytometrii przepływowej do badań diagnostycznych (oznaczanie komórek układu odpornościowego) C10 - „Ocena stanu klinicznego pacjenta z niedoborem odporności” (cz.1) – zajęcia przy łóżku pacjenta C11 - „Ocena stanu klinicznego pacjenta z niedoborem odporności” (cz.2) – zajęcia przy łóżku pacjenta C12 - „Ocena stanu klinicznego pacjenta z chorobą autoimmunologiczną” (cz.1) – zajęcia przy łóżku pacjenta C13 - „Ocena stanu klinicznego pacjenta z chorobą autoimmunologiczną” (cz.2) – zajęcia przy łóżku pacjenta C14 - „Nowoczesne metody diagnostyczne w Pracowniach Zgodności Tkankowej” (cz. 1) – zajęcia w Pracowni Zgodności Tkankowej C15 - „Nowoczesne metody diagnostyczne w Pracowniach Zgodności Tkankowej” (cz. 2) – zajęcia w Pracowni Zgodności Tkankowej	E.U1 E.U16 E.U24 E.W39 E.W40 K1 K2
--	---	---

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Badania immunogenetyczne w transplantologii i diagnostyce. Praca zbiorowa pod redakcją Katarzyny Boguni-Kubik. 2012, ISBN: 978-83-61512-40-0.
2. Przewodnik po badaniach immunogenetycznych stosowanych w rozpoznawaniu chorób i doborze transplantacyjnym. Praca pod redakcją Andrzeja Lange. Wydawnictwo Medyczne, Poznań 2014. ISBN: 978-83-7988-070-6
3. Podstawy chirurgii (tom I) pod redakcją J. Szmidta i J. Kużdżała, ISBN: 978-83-7430-228-9, Medycyna Praktyczna, Kraków 2009, wydanie II, str. 967-1047
4. Transplantologia kliniczna skrypt dla studentów i lekarzy pod redakcją: M. Durlík, A. Chmury, T. Bączkowskiej i A. Kwiatkowskiego, ISBN: 978-83-7637-366-9, Warszawa 2015.
5. J Chinen, RH Buckley. Transplantation immunology: Solid organ and bone marrow. J Allergy Clin Immunol 2010, 125 suppl.2, S324-335.

Uzupełniająca

Publikacje naukowe dotyczące tematyki poszczególnych zajęć będą udostępniane studentom na bieżąco przez nauczycieli.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W18, C.W21 C.W22, C.W23 C.W25, C.W34 C.W36, C.W38	W zakresie wiedzy: kolokwium zaliczające ćwiczenia, seminaria (test jednokrotnego wyboru, 25 pytań).	Ocena / kryteria kolokwium: 5,0 (bdb): 25 pkt 4,5 (pdb): 21 – 24 pkt 4,0 (db): 20 pkt

F.W14, E.W7 E.W25, E.W39 E.W40, C.U8 E.U1, E.U16 E.U24, K1, K2	W zakresie umiejętności i kompetencji: obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez nauczyciela	3,5 (ddb): 18 – 19 pkt 3,0 (dst): 15 – 17 pkt 2,0 (ndst): 0 – 14 pkt Ocena pozytywna z obserwacji – dostateczne nabycie umiejętności i posiadanie kompetencji.
--	---	---

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Zajęcia odbywają się w godzinach 9.30 – 12.15 w salach seminaryjnych na terenie kampusu Lindleya oraz w Klinice Transplantologii, Immunologii, Nefrologii i Chorób Wewnętrznych w kampusie Lindleya (pawilon 1 a).
2. Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa. Trzy spóźnienia odnotowane w dzienniku zajęć są równoznaczne z jedną nieobecnością. Każda usprawiedliwiona nieobecność powinna zostać odrobiona w sposób ustalony z koordynatorem zajęć.
3. Student jest zobowiązany do zmiany obuwia, posiadania fartucha oraz stetoskopu.
4. Na zajęcia praktyczne (na oddziałach szpitalnych i w laboratorium diagnostycznym) studenci przechodzą w piątki do pawilonu nr 1 a.
5. W zajęciach praktycznych mogą uczestniczyć tylko studenci zdrowi.
6. Kolokwium zaliczeniowe odbywa się po zakończeniu zajęć na platformie e-learningowej.
7. W przypadku niezaliczenia kolokwium student powinien jak najszybciej skontaktować się z koordynatorem zajęć (beata.kaleta@wum.edu.pl) aby uzgodnić termin testu poprawkowego. Zgodnie z Regulaminem Studiów student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych.
8. Jeżeli student chce zmienić grupę dziekańską (np. odrobić zajęcia z inną grupą) to jest to możliwe tylko jeżeli grupa ta nie będzie większa niż 24 osoby. Zmiany takie muszą być wcześniej uzgodnione z koordynatorem zajęć.
9. Konsultacje dydaktyczne - po wcześniejszym umówieniu się z Kierownikiem jednostki: <leszek.paczek(at)wum.edu.pl>

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PEDIATRIA - ENDOKRYNOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Pediatrii i Endokrynologii (1WH) DSK UCK WUM, ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa tel. 22 317 95 71 www.endokrynologiapediatria.wum.edu.pl ; endokrynologia.dsk@uckwum.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n. med. Beata Pyrzak beata.pyrzak@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek ewelina.witkowska-sedek@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek ewelina.witkowska-sedek@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Beata Pyrzak Dr hab. n. med. Anna Kucharska Dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek Dr hab. n. med. Małgorzata Rumińska Dr n. med. Monika Paluchowska Dr n. med. Izabela Rogozińska Dr n. med. Dorota Artemniak-Wojtowicz Lek. Maria Krajewska Lek. Michał Erazmus Lek. Ada Borowiec Lek. Monika Kopiec-Burdecka

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8	Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	10	0,4	
ćwiczenia (C)	20	0,8	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20	0,8	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu endokrynologii pediatricznej z uwzględnieniem: • chorób układu podwzgórzowo-przysadkowego (moczówka prosta, niedoczynność przysadki, choroba Cushinga) • chorób tarczycy (nadczynność i niedoczynność tarczycy) • zaburzeń wzrastania • chorób nadnerczy (wrodzony przerost nadnerczy, niedoczynność kory nadnerczy, nadczynność kory nadnerczy) • zaburzeń dojrzewania płciowego • otyłości • zaburzeń gospodarki wapniowo-fosforanowej • cukrzycy • oceny noworodka z nieprawidłowymi narządami płciowymi
C2	Doskonalenie umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego dziecka.
C3	Opieka lekarska nad dzieckiem oraz pogłębianie umiejętności sprawowania całościowej i zindywidualizowanej opieki nad dzieckiem zdrowym i chorym. Doskonalenie umiejętności komunikowania się w zespole oraz skutecznego i empatycznego porozumiewania się z rodzicami/opiekunami dziecka.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W3 pkt 1, 7	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: 1) krzywicy, tężyczki 7) zaburzeń wzrastania, chorób tarczycy i przytarczyc, chorób nadnerczy, cukrzycy, otyłości, zaburzeń dojrzewania i funkcji gonad
E.W6	najczęściej występujące stany zagrożenia życia w endokrynologii pediatricznej u dzieci i zasady postępowania w tych stanach
G.W8	regulacje prawne i podstawowe metody dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia innych badań medycznych, z uwzględnieniem podstawowych metod analizy danych
G.W17	pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku
E.U7	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U9	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych
E.U10	oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego
E.U11	przeprowadzać badania bilansowe
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne

E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyleń od normy
E.U38	prować dokumentację medyczną pacjenta
G.U2	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania
G.U6	sporządzać zaświadczenia lekarskie na potrzeby pacjentów, ich rodzin i innych podmiotów
G.U8	działać w sposób umożliwiający unikanie błędów medycznych

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NISW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
K2	kierowania się dobrem pacjenta;
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K5	propagowania zachowań prozdrowotnych;
K6	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
K7	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
K8	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;

K9	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K10	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	1. Choroby układu podwzgórzowo-przysadkowego (rozpoznawanie, diagnostyka, postępowanie) 2. Choroby tarczycy u dzieci (nadczynność i niedoczynność tarczycy – przyczyny, diagnostyka, zasady leczenia) 3. Zaburzenia wzrastania – diagnostyka i postępowanie 4. Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej (hiperkalcemia, hipokalcemia, krzywica niedoborowa – rozpoznawanie i zasady postępowania) 5-6. Choroby nadnerczy u dzieci (hiperkortyzolemia, niedoczynność nadnerczy, wrodzony przerost nadnerczy) 7. Zaburzenia dojrzewania płciowego (przedwczesne i opóźnione dojrzewanie płciowe – rozpoznawanie i postępowanie diagnostycznie) 8. Otyłość u dzieci i młodzieży 9. Cukrzyca u dzieci (kryteria rozpoznania, kwasica ketonowa, postępowanie terapeutyczne w kwasicy, leczenie cukrzycy) 10. Postępowanie z noworodkiem z nieprawidłowymi narządami płciowymi	E.W.1,3,6; E.U. 2,4,7,9-14, 16,24,38, G.W8,17, G.U2,6,8, K1-K10
Ćwiczenia	Każda grupa dziekańska odbywa zajęcia praktyczne w Klinice Pediatrii i Endokrynologii WUM	E.W.1,3,6; E.U. 2,4,7,9-14, 16,24,38, G.W8, 17, G.U2,6, 8, K1-K10

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Pediatrica red. Kawalec W, Grenda R, Kulus M. PZWL 2024
Uzupełniająca
Endokrynologia wieku rozwojowego. Red. Beata Pyrżak, Mieczysław Walczak. PZWL wyd. II, 2023

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W.1,3,6; E.U. 2,4,7,9-14, 16,24,38, G.W8,17, G.U2,6,8, K1-K10	Zaliczenia ćwiczeń dokonuje asystent na podstawie udziału studenta w ćwiczeniach. Zaliczenie bloku obejmuje zaliczenie ćwiczeń oraz kolokwium z zakresu poruszanej w czasie zajęć tematyki. Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma	TEST KOŃCOWY kolokwium pisemne - test, 15 pytań; próg zaliczeniowy - min. 9 poprawnych odpowiedzi. W przypadku oceny negatywnej student ma prawo do dwóch terminów poprawkowych, terminy kolokwium poprawkowego ustala się z

	odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu). W przypadku nieobecności bez usprawiedliwienia lub większej liczby nieobecności usprawiedliwionych wymagane jest odrobienie całego bloku w innym terminie (termin ustala koordynator przedmiotu).	koordynatorem przedmiotu w terminie nie dłuższym niż 2 tyg. od zakończenia zajęć.
--	--	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

W czasie ćwiczeń studenci zobowiązani są do posiadania: pełnego kompletu odzieży ochronnej (bluza z krótkim rękawem oraz spodnie/sukienka z krótkim rękawem - studenci przebierają się w dedykowanej szatni na dole), stetoskopu, latarki, identyfikatora, obuwia na zmianę, środków ochrony osobistej, długie włosy spięte przy głowie. Zabrania się stosowania sztucznych powłok na paznokciach oraz biżuterii i zegarków na nadgarstku.

Zajęcia w Klinikach odbywają się w godzinach 8.15-13.00.

Zaliczenie bloku – autoryzacja: prof. dr hab. n. med. Beata Pyrżak

Możliwości dalszego kształcenia – koło naukowe, fakultety

- Opiekun koła naukowego: prof. dr hab. n. med. Anna Kucharska
- Osoba odpowiedzialna za fakultety: dr n. med. Dorota Artemniak-Wojtowicz

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PEDIATRIA GASTROENTEROLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Gastroenterologii i Żywienia Dzieci (1W33) DSK UCK WUM, ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa tel. 22 317 94 51 gastrologiadziecieca@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Aleksandra Banaszkiewicz aleksandra.banaszkiewicz@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Marcin Dziekiewicz marcin.dziekiewicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Marcin Dziekiewicz marcin.dziekiewicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Aleksandra Banaszkiewicz, Prof. dr hab. n. med. Piotr Albrecht, Prof. dr hab. n. med. Andrzej Radzikowski, Dr hab. n. med. Marcin Banasiuk, Dr hab. n. med. Marcin Dziekiewicz, Dr n. med. Jan Bukowski, Dr n. med. Łukasz Dembiński, Dr n. med. Agnieszka Gawrońska, Dr n. med. Katarzyna Karolewska-Bochenek, Dr n. med. Maria Kotowska,

	Dr n. med. Izabella Łazowska-Przeorek, Dr n. o zdr. Aleksandra Pituch-Zdanowska, Lek. Tomasz Janiga Lek. Barbara Skowrońska
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		10	0,4	
ćwiczenia (C)		20	0,8	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	nabycie umiejętności różnicowania objawów fizjologicznych od patologicznych w zakresie układu pokarmowego oraz stawiania rozpoznania wstępnego i różnicowego
C2	nabycie umiejętności interpretacji podstawowych badań laboratoryjnych i obrazowych stosowanych w diagnostyce chorób układu pokarmowego u dzieci
C3	doskonalenie umiejętności badania przedmiotowego i podmiotowego ze szczególnym uwzględnieniem układu pokarmowego w różnych grupach wiekowych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

zgodnie ze standardami uczenia się	
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W3 pkt 5	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób przewodu pokarmowego u dzieci: ostrych i przewlekłych bólów brzucha, wymiotów, biegunki, zaparcia, krwawienia z przewodu pokarmowego, choroby wrzodowej, nieswoistych chorób zapalnych jelit, chorób trzustki, cholestazy i chorób wątroby, innych chorób nabytych i wad wrodzonych przewodu pokarmowego
E.W2	zna zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych oraz zaburzenia odżywiania u dzieci
E.W6	zna zasady postępowania w ostrym krwawieniu z przewodu pokarmowego, spożyciu substancji żrącej, połknięciu ciała obcego
E.W37	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach dziedzicznych układu pokarmowego
E.W39	rodzaje materiałów biologicznych wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej i zasady pobierania materiału do badań
G.W5	regulacje prawne dotyczące udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta
G.W11	zasady przestrzegania tajemnicy lekarskiej i prowadzenia dokumentacji medycznej
D.W10	rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U4	przeprowadzić badanie podmiotowe i fizykalne dziecka ze szczególnym uwzględnieniem badania w zakresie układu pokarmowego
E.U9	interpretować pomiary antropometryczne na siatkach centylowych
E.U12	przeprowadzić diagnostykę rocznicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci;
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikuje przyczyny odchyleń w zakresie ww. chorób
E.U25	zaplanować leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe
D.U5	przeprowadzać rozmowę z dzieckiem i jego rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	wykazywania odpowiedzialności za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
K2	przestrzegania praw pacjenta
K3	przestrzegania wzorców etycznych w działaniach zawodowych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	Celem każdego z seminariów jest zapoznanie studentów z najczęstszymi przyczynami danego objawu, przedstawienie algorytmu diagnostycznego i terapeutycznego. Tematy seminariów to: 1. Nudności, wymioty, dysfagia – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 2. Ból brzucha – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 3. Niedobór masy ciała – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 4. Krwawienie z przewodu pokarmowego - różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 5. Żółtaczka – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 6. Zaparcie i nietrzymanie stolca – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 7. Przewlekła biegunka - różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. 8. Zaburzenia wodno-elektrolitowe i nawadnianie – badania diagnostyczne, postępowanie. 9. Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe – różnicowanie, badania diagnostyczne, postępowanie. Obecność na seminariach jest obowiązkowa. Studenci powinni zapoznać się przed seminarium z materiałami zamieszczonymi na platformie e-learningowej WUM w kursie <i>Gastroenterologia dziecięca</i> lub na stronie kliniki: https://gastrologiadziecieca.pl/lekarski/	E.W3 pkt. 5 E.W2. E.U25. E.W6. E.U12. E.U16.
Ćwiczenia	Ćwiczenia służą praktycznemu wykorzystaniu wiedzy nabytej podczas seminariów . Ćwiczenia odbywają się w podgrupach liczących 4-6 osób . Podczas ćwiczeń studenci zobowiązani są do przebrania się w strój medyczny, posiadania stetoskopu, latarki, identyfikatora i obuwia na zmianę.	E.W37, E.W39. E.U2., E.U4., E.U9. E.U24. G.W5, G.W11, D.W10, D.U5, K1-K3
*sylabus może zostać nieznacznie zmodyfikowany, w zależności od okoliczności (np. święta, dni rektorskie, sytuacja epidemiologiczna etc.) – przed każdymi zajęciami Klinika, w której odbywają się zajęcia ma obowiązek udostępnienia aktualnego planu zajęć.		

7. LITERATURA
Obowiązkowa
• Pediatria, red. W. Kawalec, R. Grenda, M. Kulus, PZWL 2024

Uzupełniająca
Gastroenterologia dziecięca. Poradnik lekarza praktyka, red. P. Albrecht, Czelej 2023 – wybrane zagadnienia wyszczególnione na stronie Kliniki

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W2., E.W3, E.W6., E.W37. E.W39., G.W5., G.W11., D.W10., E.U9., E.U4., E.U12., E.U24.,E.U25., D.U5, K1-K3	- Zaliczenia zajęć prowadzonych w ciągu dnia dokonuje asystent na podstawie oceny wiedzy i aktywności studenta - Dopuszcza się sprawdzenie testowe wiedzy przed seminarium na podstawie materiałów dostępnych na stronie Kliniki; studenci powinni zapoznać się przed seminarium z materiałami zamieszczonymi na platformie e-learningowej WUM w kursie <i>Gastroenterologia dziecięca</i> - Obecność studenta na wszystkich ćwiczeniach i seminariach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu); - Nieobecności nieusprawiedliwione lub większa liczba nieobecności usprawiedliwionych wymagają odrobienia całego bloku (termin ustala koordynator przedmiotu)	Aktywna obecność na wszystkich seminariach i ćwiczenia (zalicza asystent prowadzący zajęcia) Ocena kompetencji – w oparciu o obserwowane zachowanie studenta (np. w inscenizacji przypadków klinicznych lub podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego) przy użyciu obiektywnych skal (np. <i>skali LUCAS</i>).
E.W2., E.W3, E.W6., E.W37. E.W39., G.W5., G.W11., D.W10., E.U9., E.U4., E.U12., E.U24.,E.U25., D.U5, K1-K3	Zaliczenie całościowe zajęć obejmuje: - badanie podmiotowe i przedmiotowe przeprowadzone w trakcie ćwiczeń samodzielnie przez studenta w obecności asystenta - kolokwium testowe z zakresu tematyki poruszanej podczas seminariów. Test składa się z 15 pytań jednokrotnego wyboru.	TEST KOŃCOWY – 15 pytań Udzielenie poprawnej odpowiedzi na min. 9 pytań

9. INFORMACJE DODATKOWE
Zajęcia odbywają się w godzinach 8.15-13.00 W czasie ćwiczeń student jest zobowiązany do posiadania: odzieży ochronnej (typu „scrubs” lub fartuch lekarski), obuwia ochronnego, stetoskopu, latarki, identyfikatora. Studenci przebijają się w przeznaczonej dla nich szatni na poziomie -1. Podczas ćwiczeń należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tzn. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci. W Klinice istnieje możliwość dodatkowego kształcenia: <i>Studenckie Koło Naukowe GEKON przy Klinice Gastroenterologii i Żywienia Dzieci</i> prowadzi dr n med. Jan Bukowski jan.bukowski@wum.edu.pl Student jest zobowiązany do oceny zajęć wypełniając anonimową uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi bezpośrednio do sekretariatu Kliniki lub koordynatora przedmiotu (prof. Andrea Horvath ahorvath@wum.edu.pl). Wszystkie sugestie dotyczące prowadzenia zajęć będą rozpatrywane z najwyższą starannością.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PEDIATRIA - PULMONOLOGIA I ALERGOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego (1W34) ul. Żwirki i Wigury 63a, 02-091 Warszawa tel. 223179419; alergologia.dsk@uskwum.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Marek Kulus marej.kulus@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Katarzyna Grzela katarzyna.grzela@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr Maria Wawszczak mwawszczak@wum.edu.pl Dr Agnieszka-Szczukocka-Zych aszczukocka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. n. med. Marek Kulus, Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Krenke Prof. dr hab. n. med. Wojciech Feleszko Dr hab. n. med. Katarzyna Grzela Dr n. med. Witold Bartosiewicz Dr n. med. Katarzyna Kunkiel, Dr n. med. Alicja Krejner-Bienias J Dr n. med. oanna Lange Dr n. med. Agnieszka Mazur Dr n. med. Honorata Marczak Dr n. med. Agnieszka Strzelak Dr n. med. Maria Wawszczak

	Lek. med. Aleksander Adamiec Lek. med. Stanisław Bogusławski Lek. med. Klementyna Łyżwa Lek. med. Marcin Sanocki Lek. med. Agnieszka Szczukocka
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)				
seminarium (S)		10	0,4	
ćwiczenia (C)		20	0,8	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		20	0,8	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	obycie podstawowej wiedzy z zakresu pulmonologii dziecięcej i alergologii z uwzględnieniem: - symptomatologii chorób układu oddechowego - zakażeń dróg oddechowych - zapaleń oskrzeli, oskrzelików, płuc, gruźlicy - chorób alergicznych - astmy, alergii pokarmowej, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywek, atopowego zapalenia skóry - przewlekłych chorób płuc – mukowiscydozy, pierwotnej dyskinezy rzęsek, chorób rzadkich płuc - ostrych stanów w pulmonologii (odmy, ciała obcego, zespołu krupu) - anafilaksji
C2	doskonalenie umiejętności badania podmiotowego i przedmiotowego dziecka z uwzględnieniem odrębności fizjologicznych i różnic w poszczególnych grupach wiekowych
C3	pogłębianie umiejętności sprawowania całościowej i zindywidualizowanej opieki nad dzieckiem zdrowym i chorym

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W2	zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, w tym karmienia naturalnego, szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka
E.W3 pkt 3	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób dzieci: 3) ostrych i przewlekłych chorób górnych i dolnych dróg oddechowych, wad wrodzonych układu oddechowego, gruźlicy, mukowiscydozy, astmy, alergicznego nieżytu nosa, pokrzywki, wstrząsu anafilaktycznego, obrzęku naczynioworuchowego
G.W1	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, różne systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych
G.W3	epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego;
G.W11	regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, prowadzenia dokumentacji medycznej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza;
D.W5	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U2	przeprowadzać wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku
E.U6	przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu i pola widzenia oraz badanie otoskopowe
E.U7	oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E..U9	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta
E.U25	stosować leczenie żywieniowe, z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego
E.U27	potrafi kwalifikować pacjenta do szczepień
E.U29 pkt 1,2,3	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: 1) pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar RR,

	2) monitorowanie parametrów życiowych przy pomocy kardiomonitora, pulsoksymetrię, 3) badanie spirometryczne, leczenie tlenem, wentylację wspomaganą i zastępczą
G.U2	zbierać informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania
D.U4	budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia;

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie:
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	w zakresie kompetencji personalno- społecznych student: • przestrzega tajemnicy zawodowej • wykazuje empatię wobec pacjentów i ich opiekunów • uzasadnia wybór swojego postępowania w pracy
K2	zachowuje zgodnie z zasadami etyki w trakcie procesu diagnostyczno – terapeutycznego
K3	przestrzega zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminaria	1. Symptomatologia chorób układu oddechowego – omówienie głównych objawów podmiotowych i przedmiotowych w chorobach układu oddechowego u dzieci. 2. Zakażenia układu oddechowego – czynniki etiologiczne, objawy i postępowanie terapeutyczne w zapaleniach oskrzeli i oskrzelików z uwzględnieniem grup wiekowych u dzieci 3. Zapalenia płuc - czynniki etiologiczne, objawy i postępowanie terapeutyczne w zapaleniach płuc z uwzględnieniem grup wiekowych u dzieci 4. Astma i alergiczny nieżyt nosa – etiopatogeneza, objawy kliniczne, diagnostyka oraz postępowanie terapeutyczne w świetle najnowszych wytycznych 5. Gruźlica – omówienie etiopatogenezy, wpływu czynników genetycznych oraz środowiskowych na rozwój zakażenia oraz obrazu	E.W 1-3, E.U 12,25, G.W1,3,11, D.W5

	klinicznego. Szczególna uwagę zwrócono na odrębności w postępowaniu diagnostycznym i terapeutycznym u dzieci. 6. Mukowiscydoza i pierwotna dyskineza rzęsek – omówiono uwarunkowania genetyczne, obraz kliniczny, diagnostykę oraz leczenie obu jednostek chorobowych. Zwrócono uwagę na podobieństwa i odrębności obu chorób 7. Choroby rzadkie – przedstawiono symptomatologię, diagnostykę oraz postępowanie terapeutyczne w: chorobach śródmiąższowych, nowotworach klatki piersiowej, chorobach tkanki łącznej i zapaleniach naczyń 8. Pokrzywka, alergia pokarmowa, atopowe zapalenie skóry – omówiono najczęstsze problemy w tych chorobach alergicznych oraz podstawowe różnice pomiędzy symptomatologią u dorosłych i dzieci. 9. Anafilaksja – przedstawiono definicję, rozpoznawanie, diagnostykę różnicową i leczenie ze szczególnym uwzględnieniem roli adrenaliny w leczeniu.	
Zajęcia praktyczne	Ćwiczenia przy łóżku chorego	E.W2-3, E.U2,4,6,7,9,12,13,25,27,29 G.W1,3,11, D.W5, G.U2, D.U4, K1-K3

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Pediatra tom. 1 i 2", red. M. Kulus, R. Grenda, W. Kawalec, PZWL 2024
Uzupełniająca
Pulmonologia dziecięca", red. M. Kulus, K. Krenke PZWL 2018 Choroby układu oddechowego u dzieci dla pediatrów i lekarzy rodzinnych red. W. Feleszko PZWL 2023 Uczulenie na jady – praktycznie dla pediatrii. Medical Tribune 2025

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W2,3, E.U2,4,6,7,9,12,13,25,27, 29 G.U2, D.U4	Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu). W przypadku nieobecności bez usprawiedliwienia lub większej liczby nieobecności usprawiedliwionych wymagane jest odrobienie całego bloku w innym terminie (termin ustala koordynator przedmiotu). Dopuszczenie do zajęć odbywa się po zaliczeniu kolokwium wejściowego obejmującego materiał III roku z zakresu pediatrii – test składający się z 10 pytań jednokrotnego wyboru W przypadku niezaliczenia kolokwium wejściowego – kolokwium poprawkowe zalicza asystent prowadzący ćwiczenia. Zaliczenie zajęć odbywa się w ostatnim dniu bloku ćwiczeniowego – kolokwium testowe obejmujące zagadnienia omawiane podczas seminariów i ćwiczeń – kolokwium składa się z 15 pytań jednokrotnego wyboru	próg zaliczeniowy 60% dla obu kolokwium

	w przypadku uzyskania oceny negatywnej – kolokwium poprawkowe ustala się z koordynatorem przedmiotu w danej Klinice w terminie nie dłuższym niż 2 tyg. od zakończenia zajęć. Zgodnie z Regulaminem studiów studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych.	
K1-K3	Ocena kompetencji - w oparciu o obserwowane zachowanie studenta podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego	Ocena kompetencji - w oparciu o obserwowane zachowanie studenta i przy użyciu obiektywnych skal (np. skali Lukas)

9. INFORMACJE DODATKOWE

Zajęcia odbywają się w godzinach 8.15-13.00

W czasie ćwiczeń student jest zobowiązany do posiadania: odzieży ochronnej (z/bez fartucha lekarskiego), obuwia ochronnego, środków ochrony osobistej, stetoskopu, latarki, identyfikatora (studenci przebierają się w dedykowanej szatni na dole)

W Klinice Pulmonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego istnieje możliwość dodatkowego kształcenia – koło naukowe – opiekun koła – lek. Aleksander Adamiec, lek. Marcin Sanocki aleksander.adamiec@wum.edu.pl

Student jest zobowiązany do oceny zajęć wypełniając anonimową uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi bezpośrednio do sekretariatu Kliniki lub koordynatora przedmiotu (dr hab. Andrea Horvath ahorvath@wum.edu.pl).

Wszystkie sugestie dotyczące prowadzenia zajęć będą rozpatrywane z najwyższą starannością.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PSYCHIATRIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Katedra i Klinika Psychiatryczna (1WJ) Szpital Nowowiejski, ul. Nowowiejska 27, 00-665 Warszawa tel. +48 22 825 12 36 www.psych.wum.edu.pl; psych@wum.edu.pl II Klinika Psychiatryczna (2WC) Mazowiecki Szpital Bródnowski, ul. Kondratowicza 8, 03-242 Warszawa tel. +48 22 326 58 92 psychiatria@brodnowski.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Katedra i Klinika Psychiatryczna (1WJ) Prof. dr hab. n. med. Marcin Wojnar marcin.wojnar@wum.edu.pl II Klinika Psychiatryczna (2WC) Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kokoszka andrzej.kokoszka@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Katedra i Klinika Psychiatryczna (1WJ) Dr hab.n. med. Dorota Wołyńczyk-Gmaj dorota.wolynczyk-gmaj@wum.edu.pl II Klinika Psychiatryczna (2WC) Dr n. med. Barbara Kostecka barbara.kostecka@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Katedra i Klinika Psychiatryczna (1WJ) Dr hab.n. med. Dorota Wołyńczyk-Gmaj dorota.wolynczyk-gmaj@wum.edu.pl II Klinika Psychiatryczna (2WC) Dr n. med. Barbara Kostecka

	barbara.kostecka@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Katedra i Klinika Psychiatryczna: 1. Prof. dr hab. n. med. Marcin Wojnar 2. Prof. dr hab. n.med. Przemysław Bieńkowski 3. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Jakubczyk 4. Prof. dr hab. n. med. Anna Klimkiewicz 5. Prof. dr hab. n. med. Maria Radziwoń-Zaleska 6. Prof. dr hab. n. med. Tadeusz Nasierowski 6. Dr hab. n. med. Sylwia Fudalej 7. Dr hab. n. med. Maciej Kopera 8. Dr. hab. n.med. Dorota Wołyńczyk-Gmaj 9. Dr n. med. Aleksandra Krasowska 12. Dr n. med. Bartłomiej Gmaj 13. Dr n. med. Piotr Januszko 14. Dr n. med. Anna Mach 15. Dr n. med. Dariusz Maciej Mysza 16. Dr n.med. Anna Justyna Piotrowska 17. Dr n.med. Tadeusz Piotrowski 18. Dr. n. med. Anna Wnorowska 19. Dr n.med. Justyna Zaorska 20. Lek. Krzysztof Bogusz 21. Lek. Arkadiusz Jaworski 22. Lek. Jakub Kucharski 23. Lek. Karol Knysak 24. Lek. Adam Krzosek 25. lek. Małgorzata Rydzewska 26. Lek. Agata Todzia-Kornaś 27. Lek. Szymon Tyras 28. Lek. Anna Winogradow II Klinika Psychiatryczna: 1. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kokoszka 2. Dr n. med. Artur Cedro 3. Dr n. med. Aleksandra Jodko-Modlińska 4. Dr n. med. Barbara Kostecka 5. Dr n. o zdr. Marcin Obrębski 6. Dr n. o zdr. Martyna Krężolek 7. Lek. Piotr Jażdżyk 8. Lek. Mikołaj Rejewski 9. Lek. Wiktor Buczek 10. Lek. Sylwia Szeidl-Kosson 11. Lek. Anna Wróblewska 12. Lek. Anna Małyszko 13. Lek. Tomasz Przerwa 14. Lek. Wiktoria Zawadzka 15. Mgr Monika Zabel

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				

wykład (W)	10 (e-learning)	0,4
seminarium (S)	20	0,8
ćwiczenia (C)	30	1,2
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	15	0,6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Poznanie aktualnych koncepcji zaburzeń psychicznych, ich epidemiologii i przebiegu, diagnostyki oraz metod ich leczenia
C2	Przygotowanie do pracy z pacjentem z zaburzeniami psychicznymi
C3	Kształtowanie właściwej postawy wobec osób chorych psychicznie

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
E.W15	podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych
E.W16	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych
E.W17	objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych zaburzeniach psychicznych, w tym: 1) schizofrenii, 2) zaburzeniach afektywnych, 3) zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych, 4) zaburzeniach odżywiania, 5) zaburzeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, 6) zaburzeniach snu

E.W18	zasady diagnostyki i postępowania w stanach nagłych psychiatrii, z uwzględnieniem problematyki samobójstw
E.W19	specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia w okresie starości
E.W20	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu chorób somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia
E.W22	przepisy dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U1	przeprowadzić wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
E.U5	przeprowadzić badanie psychiatryczne
E.U7	ocenić stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych
K2	kierować się dobrem pacjenta
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1-2	Epidemiologia zaburzeń psychicznych. Neurobiologiczne podłoże zaburzeń psychicznych.	E.W1, E.W15
Wykład 3-4	Związki psychiatrii z innym specjalnościami medycznymi i z psychologią.	E.W1, E.W15, E.W17
Wykład 5-6	Historia psychiatrii	E.W15
Wykład 7-8	Zagadnienia normy i patologii procesów psychicznych	E.W1, E.W15, E.W16
Wykład 9-10	Oddziaływania w ramach psychiatrii środowiskowej	E.W1, E.U16
Seminarium 1	Osobowość, mechanizmy obronne osobowości, strategie radzenia sobie ze stresem. Zaburzenia osobowości	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 2-4	Psychopatologia	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 5-6	Lęk, patofizjologia zaburzeń lękowych i leczenie zaburzeń lękowych	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 7	Alkoholowy zespół abstynencyjny i majaczenie alkoholowe	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 8	Zaburzenia psychiczne w przebiegu chorób somatycznych	E.W20
Seminarium 9	Samobójstwa	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 10-11	Zaburzenia afektywne.	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 12	Prawo w psychiatrii	E.W22
Seminarium 13-14	Schizofrenia. Psychozy urojeniowe	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 15-16	Reakcja na stres. Zaburzenia adaptacyjne. Zaburzenia somatyzacyjne	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 17	Uzależnienia	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 18	Ostre i przewlekłe zaburzenia organiczne	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20E. W20
Seminarium 19	Bezsenna i inne zaburzenia snu	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20
Seminarium 20.	Leczenie zaburzeń psychicznych	E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20, E.U16
Ćwiczenia	Zajęcia w strukturach Katedry i Kliniki Psychiatrycznej lub II Kliniki Psychiatrycznej - podstawy kontaktu z pacjentem, zasady	E.W16 E.W1, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W18, E.W20, E.U16, E.U1, E. U5, E.U7, K1, K2, K3, K4, K5

	funkcjonowania poszczególnych struktur, obserwacja i badanie pacjentów z różnymi zaburzeniami i chorobami psychicznymi.	
--	---	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. M. Jarema, J. Rabe-Jabłońska. Psychiatria: podręcznik dla studentów medycyny. Warszawa: PZWL, 2016.
2. Gałęcki P. Szulc A. Psychiatria. Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2018
3. A. Klimkiewicz, M. Wojnar i M. Radziwoń- Zalewska (red.). Psychiatria. Skrypt dla studentów. Warszawa: Oficyna WUM, 2015
4. Wojnar M, Klimkiewicz A., Wnorowska A., Jakubczyk A. Radziwoń-Zaleska M (red.). Psychiatria. Skrypt dla studentów. Wyd. II. Warszawa, WUM, 2026 (jeśli jest dostępny).

Uzupełniająca

1. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja 10. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w ICD-10.
2. Kokoszka A. Zaburzenia psychiczne. W: Interna Szczeklika. Mały podręcznik. Choroby wewnętrzne. Szczeklika
3. Zestaw slajdów z seminariów

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1 E.W15 E.W16 E.W17 E.W18 E.W19 E.W20 E.W22	Test zaliczeniowy: 20 pytań, 4 odpowiedzi do wyboru, jedna poprawna odpowiedź	1. Aktywna obecność na seminariach i ćwiczeniach 2. 12 prawidłowych odpowiedzi w teście wiedzy
E.U1 E.U5 E.U7 E.U16 K1-5	Poprawne wykonanie zadań w czasie seminariów i ćwiczeń, obserwacja postawy studenta	Dostateczne przyswojenie efektów kształcenia. Pozytywna ocena zaliczenia umiejętności praktycznych. Właściwa postawa wobec pacjentów (posiadanie kompetencji społecznych oraz nabycie umiejętności praktycznych).

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. Lokalizacja zajęć:

- ćwiczenia w Katedrze i Klinice Psychiatrycznej odbywają się w strukturach Szpitala Nowowiejskiego. Obowiązuje przebranie się w szatni studenckiej w zorganizowanej w podziemiach szpitala – założenie fartucha, zmiana obuwia.
- ćwiczenia w II Klinice Psychiatrycznej odbywają w strukturach Mazowieckiego Szpitala Bródnowskiego oraz Szpitala Psychiatrycznego w Drewnicy (szczegóły zostaną przekazane Staroście grupy bezpośrednio przed rozpoczęciem bloku).

2. Regulamin zajęć:

- Zajęcia odbywają się w bloku dwutygodniowym.
- Obecność na wszystkich seminariach i ćwiczeniach jest obowiązkowa.
- W razie usprawiedliwionej pojedynczej nieobecności na seminarium, konieczne jest zaliczenie tematu seminarium:
 - u osoby je prowadzącej lub asystenta prowadzącego ćwiczenia (Katedra i Klinika Psychiatryczna)
 - u osoby prowadzącej seminarium (II Klinika Psychiatryczna).

- W przypadku usprawiedliwionej pojedynczej nieobecności na ćwiczeniach, formę odrobienia zajęć należy ustalić z asystentem prowadzącym ćwiczenia.
- W przypadku większej liczby nieobecności na zajęciach dopuszczenie do odrobienia nieobecności będzie możliwe tylko po uzgodnieniu z Kierownikiem Kliniki.
- Spóźnienia przekraczające 15 minut będą traktowane jak nieobecność.
- Kolejne spóźnienie na seminarium będzie traktowane jako nieobecność na tym seminarium i wymaga zaliczenia u prowadzącego to seminarium.
- Sprawdzenie stopnia opanowania materiału odbywa się w czasie każdych zajęć i jest warunkiem zaliczenia.
- Zaliczenie zajęć odbywa się na ostatnich zajęciach bloku ćwiczeniowego.
- W razie niezaliczenia przedmiotu przewidziane są dwa terminy poprawkowe.
- Wyróżniającą się aktywność w trakcie seminariów i ćwiczeń może być promowana w trakcie kolokwium.
- Na zajęciach obowiązuje odzież ochronna (fartuch, obuwie).
- Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest obecność na seminariach i ćwiczeniach, wykazanie się umiejętnościami oraz kompetencjami społecznymi podczas zajęć.
- Dla studentów cały czas jest fakultatywnie dostępna platforma online z webinarami oraz prezentacje w pdf o tematyce seminariów na stronie www.psych.waw.pl.
- Osobą odpowiedzialną za dydaktykę po stronie Katedry i Kliniki Psychiatrycznej jest dr hab. Dorota Wołyńczyk-Gmaj, e-mail: dorota.wolynczyk-gmaj@wum.edu.pl, natomiast po stronie II Kliniki Psychiatrycznej – dr n. med. Barbara Kostecka, e-mail: barbara.kostecka@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PSYCHIATRIA DZIECIĘCA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Psychiatrii Wieku Rozwojowego Wydział Lekarski ul. Żwirki i Wigury 63A; 02-091 Warszawa tel.: (+48 22) 317 92 51 fax.: (+48 22) 317 90 80 e-mail: psychiatria@spdsk.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Tomasz Wolańczyk tomasz.wolanczyk@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr Anna Kaźmierczak- Mytkowska anna.kazmierczak-mytkowska@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	Dr Anna Kaźmierczak- Mytkowska anna.kazmierczak-mytkowska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr n. med. Tomasz Wolańczyk Prof. dr n. med. i n o zdr. Anita Bryńska Dn. o zdr. Anna Kaźmierczak- Mytkowska Dr n. o med. i n. o zdr. Łukasz Konowałek Dr n. med. Tomasz Srebnicki Dr n. med. Urszula Szymańska Lek. Zuzanna Brzozowska Lek. Anna Hermann Lek. Paula Łojek

	Lek. Patrycja Niedziółka-Trębacz Lek. Michał Rudziński Lek. Marcin Rzeszutek Lek. Katarzyna Sikora- Liwacz Mgr Renata Bieniek- Pocielaj Mgr Jacek Fitał Mgr Barbara Kowalik- Kamińska Mgr Sławomir Urmański Mgr Edyta Witkowska
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 7 i 8		Liczba punktów ECTS	1
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		2 (e-learning)	0,1	
seminarium (S)		6	0,2	
ćwiczenia (C)		12	0,5	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		6	0,2	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	opanowanie wiedzy na temat uwarunkowań i obrazu klinicznego najczęstszych zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży
C2	planowanie pomocy wobec dziecka z zaburzeniami psychicznymi i jego rodziny
C3	zapoznanie się z organizacją opieki psychiatrycznej w świetle obowiązujących regulacji prawnych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
E.W1.	środowiskowe i epidemiologiczne uwarunkowania najczęstszych chorób psychicznych wśród dzieci i młodzieży
E.W4.	zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, zaburzeń zachowania, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci
E.W15.	podstawowe koncepcje patogenezy zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży
E.W16.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży oraz zasady ich klasyfikacji wg głównych systemów klasyfikacyjnych
E.W17. pkt 2,3,4	objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach psychicznych u dzieci i młodzieży, w tym: 2. zaburzeniach afektywnych i adaptacyjnych, 3. zaburzeniach nerwicowych i adaptacyjnych, 4. zaburzeniach odżywiania
E.W19.	specyfikę zaburzeń psychicznych i ich leczenia u dzieci i młodzieży
E.W20.	objawy zaburzeń psychicznych w przebiegu zaburzeń somatycznych, ich wpływ na przebieg choroby podstawowej i rokowanie oraz zasady ich leczenia u dzieci i młodzieży
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
E.U5.	przeprowadzać badanie psychiatryczne
E.U13.	oceniać i opisywać stan psychiczny pacjenta – dziecka i nastolatka
E.U16.	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne u dzieci i młodzieży
E.U18.	proponować indywidualizację obowiązujących wytycznych terapeutycznych oraz inne metody leczenia wobec nieskuteczności albo przeciwwskazań do terapii standardowej
E.U32.	planować konsultacje specjalistyczne

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1.	nawiązania i utrzymania głębokiego i pełnego szacunku kontakt z chorym
K2.	kierowania się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład	W1- Rozwój człowieka: poznawczy, emocjonalny, społeczny. Tworzenie więzi. Fazy życia rodziny.	E.W1.
Seminarium	S1 i S2- Seminarium 1 i 2-Psychopatologia rozwojowa, badanie psychiatryczne dziecka i dorastającego. S3- Seminarium 3 - Zaburzenia psychiczne specyficzne dla okresu wczesnego dzieciństwa: całościowe zaburzenia rozwoju, zaburzenia lękowe, zespół dziecka krzywdzonego. S4- Seminarium 4 - Zaburzenia psychiczne specyficzne dla okresu przedszkolnego: mutyzm wybiórczy, moczenie i zanieczyszczanie się, tiki, zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne. S5- Seminarium 5 - Zaburzenia psychiczne ujawniające się w okresie szkolnym: specyficzne zaburzenia rozwojowe umiejętności szkolnych, zespół hiperkinetyczny – ADHD, zaburzenia zachowania. S6 – Seminarium 6 - Zaburzenia psychiczne specyficzne dla okresu dorastania: jadłowstręt psychiczny, bulimia, zaburzenia afektywne i próby samobójcze	E.W4., EW15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20.
Ćwiczenia	C1 i 2 - ćwiczenia 1 i 2- Badanie psychiatryczne dziecka i dorastającego. C3, 4, 5 - ćwiczenia 3, 4 i 5- Badanie diagnostyczne i planowanie leczenia dzieci z objawami całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń lękowych, zaburzeń przywiązania; postępowanie w sytuacji rozpoznania krzywdzenia dziecka. C6 - ćwiczenia 6 - Badanie psychiatryczne i planowanie działania terapeutycznego dziecka z objawami tikowymi, objawami zaburzeń obsesyjno- kompulsyjnych C7, 8 i 9 – ćwiczenia 7, 8 i 9 - Badanie psychiatryczne i planowanie działania terapeutycznego dziecka z objawami zespołu hiperkinetycznego i zaburzeń zachowania	E.W4., EW15., E.W16., E.W17., E.W19., E.W20, E.U5., E.U13., E.U16. E.U18, K1, K2

	C10, 11 i 12 - ćwiczenia 10, 11 i 12- Badanie psychiatryczne i planowanie działania terapeutycznego u dziecka z objawami zaburzeń jedzenia i zaburzeń afektywnych; postępowanie w kontakcie z dzieckiem z myślami i tendencjami samobójczymi	
--	--	--

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Janas-Kozik M., Wolańczyk T. (red.) Psychiatria dziecięca, PZWL, Warszawa, 2021
2. Wolańczyk T, Komender J: Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2013 r.

Uzupełniająca

Gmitrowicz A., Janas-Kozik M. (red): Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży, Medical Tribune, Warszawa, 2018

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W1, E.W4, E.W15, E.W16, E.W17, E.W19, E.W20.	Kolokwium na ocenę	Obecność na seminariach i ćwiczeniach Minimum 60% poprawnych odpowiedzi w teście zaliczeniowym: - ocena 3 (dst) powyżej 60% prawidłowych odpowiedzi - ocena 3,5 (ddb) powyżej 70% prawidłowych odpowiedzi - ocena 4,0 (db) powyżej 80% prawidłowych odpowiedzi - ocena 4,5 (pdb) powyżej 86% prawidłowych odpowiedzi - ocena 5,0 (bdb) powyżej powyżej 92% prawidłowych odpowiedzi
E.U5., E.U13., E.U16., E.U18., E.U32.	przygotowanie planu badania i wstępnego planu leczenia dla wybranego pacjenta	Prawidłowe przeprowadzenie wybranej części wywiadu psychiatrycznego i planowanie oddziaływań wobec wybranego pacjenta
K1., K2.	obserwacja studenta podczas zajęć, zapis w raporcie z ćwiczeń	Aдекватne strategie nawiązywania kontaktu z pacjentem, respektowanie jego praw

9. INFORMACJE DODATKOWE

WYKŁAD DOSTĘPNY JEST NA PLATFORMIE E-LEARNINGOWEJ od pierwszego tygodnia zajęć.

Seminaria i ćwiczenia odbywają się – zgodnie z planem zajęć- w Klinice Psychiatrii Wieku Rozwojowego WUM; Dziecięcy Szpital Kliniczny UCK WUM, parter, część 0F

Zaliczenie testowe odbywa się (po zakończonym bloku zajęć) na platformie e-learningowej WUM, termin uzgadniany jest z każdą grupą. Każda grupa otrzymuje wcześniej link umożliwiający dostęp do zaliczenia.

W przypadku uzyskania niewystarczającej liczby punktów (poniżej 60%) student ma prawo do skorzystania z 2 zaliczeń poprawkowych, na takich samych zasadach jak pierwsze zaliczenie testowe.

W przypadku pojedynczej nieobecności istnieje możliwość odpracowania jej – w przypadku ćwiczeń przez udział w badaniu na dyżurze lekarza psychiatry dziecięcego po wcześniejszym umówieniu, w przypadku seminarium przez przygotowanie referatu na umówiony temat. Nieobecność przez kilka dni oznacza konieczność realizacji bloku z inną grupą.

W Klinice działa Koło Naukowe Psychiatrii Dzieci i Młodzieży

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

ONKOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie testowe
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Klinika Onkologii (2W11) UCK WUM, ul. Banacha 1a, 02-097 Warszawa tel. 22 599 13 91 onkologia.csk@uckwum.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Rafał Stec rafal.stec@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	dr n. med. Leszek Kraj email- leszek.kraj@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. med. Leszek Kraj email- leszek.kraj@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Rafał Stec Dr n. med. Leszek Kraj Dr n. med. Aleksandra Semeniuk – Wojtaś Dr n. med. Martyna Tysza Dr n. med. Maciej Gryziak Lek. Krzysztof Woźniak Lek. Agnieszka Wojciechowska-Krajewska Lek. Ewa Żurawińska-Grzelka Lek. Letycja Róg Lek. Aneta Gawin Lek. Dorota Płoska Mgr. Nadia Majewicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok IV, semestr 8		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		22	0,9	
seminarium (S)				
ćwiczenia (C)				
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		28	1,1	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu onkologii
C2	Opanowanie podstaw z zakresie profilaktyki pierwotnej i wtórnej nowotworów złośliwych
C3	Podstawy terapii stosowanych w leczeniu nowotworów złośliwych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	

E.W23.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;
E.W24.	podstawy wczesnej wykrywalności nowotworów i zasady badań przesiewowych w onkologii;
E.W25.	możliwości współczesnej terapii nowotworów z uwzględnieniem terapii wielomodalnej, perspektywy terapii komórkowych i genowych oraz ich niepożądane skutki;
E.W26.	zasady terapii skojarzonych w onkologii, algorytmy postępowania diagnostyczno-leczniczego w najczęściej występujących nowotworach;
E.W27.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: 1) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych, 2) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym i w profilaktyce oraz leczeniu odleżyn, 3) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej;
E.W28	zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zasady i metody komunikacji z pacjentem i jego rodziną, które służą budowaniu empatycznej, opartej na zaufaniu relacji;
W2	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem;
W3.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej;
W4.	problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	Tematyka wykładów: 1. Epidemiologia nowotworów 2. Zasady organizacji diagnostyki i leczenia nowotworów w Polsce. 3. Profilaktyka pierwotna i wtórna nowotworów 4. Biologia nowotworów a metody leczenia 5. Podstawowa (w tym wczesna) diagnostyka nowotworów 6. Diagnostyka obrazowa i molekularna nowotworów 7. Podstawy radioterapii onkologicznej 8. Leczenie systemowe nowotworów. 9. Leki nie cytostatyczne w leczeniu nowotworów 10. Badania kliniczne w onkologii 11. Opieka hospicyjna w onkologii 12. Leczenie żywieniowe w onkologii. 13. Podstawy psychoonkologii - jak rozmawiać z chorym na nowotwór? 14. Nowotwory płuca 15. Nowotwory piersi 16. Rak jelita grubego i Inne nowotwory układu pokarmowego	E.W23-28 W1-4

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy, red. R. Kordek, J. Jassem, M. Krzakowski, A. Jeziorski , Via Medica – aktualne wydanie
Uzupełniająca
Medycyna paliatywna, pod red. Krystyny de Walden-Gałuszko i Aleksandry Ciołkowskiej-Rysz, PZWL, 2015

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E.W23-28, W1-4	Kolokwium testowe – 50 zamkniętych pytań.	kolokwium testowe - 50 pytań (zaliczenie >60%) na platformie e-learningowej WUM

9. INFORMACJE DODATKOWE
Zajęcia realizowane w formie wykładów (obecność obowiązkowa) – pierwszy i ostatni wykład w formie stacjonarnej w Auli w Centrum Dydaktycznym pozostałe wykłady na platformie MS Teams, terminy podane w rozkładzie zajęć. W przypadku niezaliczenia kolokwium testowego przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych w formie ustnej – termin ustalany indywidualnie. Aktualny plan zajęć dla danej grupy i bloku dydaktycznego znajduje się na stronie internetowej Kliniki Onkologii UCK WUM - https://onkologiaakademicka.wum.edu.pl (zakładka kształcenie >> plan zajęć),

Kontakt z Kliniką Onkologii UCK WUM –
Email- onkologia.csk@uckwum.pl
Telefon – 22 599 13 91

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

PRAKTYKI ZAWODOWE PO IV ROKU STUDIÓW PEDIATRIA, CHIRURGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki Medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. med. Okarska-Napierała (magdalena.okarska-napierala@wum.edu.pl) Dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek (ewelina.witkowska-sedek@wum.edu.pl)
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr hab. n. med. Okarska-Napierała (magdalena.okarska-napierala@wum.edu.pl) Dr hab. n. med. Ewelina Witkowska-Sędek (ewelina.witkowska-sedek@wum.edu.pl)
Prowadzący zajęcia	

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	Po IV roku	Liczba punktów ECTS	4
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)		
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)	120 godz., 4 tyg. = 2 tyg., 60 godz. pediatria, 2 tyg., 60 godz. chirurgia	4
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Nabywanie umiejętności w zakresie pediatrii
C2	Nabywanie umiejętności w zakresie chirurgii

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
W zakresie pediatrii	

E.U20	Zna zasady organizacji pracy i przepisów sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących w oddziale dziecięcym oraz powiązań organizacyjnych oddziału z lecnictwem otwartym
E.U2	Przeprowadza wywiadu z dzieckiem i jego rodziną
E.U25	Zna zasady żywienia zdrowego i chorego dziecka
E.U9	zestawiać pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych;
E.U10	oceniać stopień zaawansowania dojrzewania płciowego;
E.U13	oceniać i opisywać stan somatyczny oraz psychiczny pacjenta;
E.U4	przeprowadzać badanie fizykalne dziecka w każdym wieku;
E.U14	rozpoznawać stany bezpośredniego zagrożenia życia;
E.U12	przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób dzieci ze szczególnym uwzględnieniem oceny stopnia nawodnienia i równowagi kwasowo - zasadowej
E.U16	planować postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne;
E.U24	interpretować wyniki badań laboratoryjnych i identyfikować przyczyny odchyłeń od normy;
E.U28	pobierać i zabezpieczać materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej;
E.U29 pkt 5	wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym:: kaniulacja żył obwodowych, podłączenie wlewu kroplowego, wykonywanie wstrzyknięć
E.U38	Brał udział w obchodach lekarskich i zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji choroby
E.U32	Uczestniczył w konsultacjach wielospecjalistycznych
W zakresie chirurgii	
E.U1	Przeprowadzał wywiad lekarski z pacjentem dorosłym ze szczególnym uwzględnieniem wywiadu w kierunku chorób wymagających leczenia chirurgicznego
E.U3	Przeprowadzał badania fizykalnego pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem odchyłeń w badaniu charakterystycznych dla chorób wymagających leczenia chirurgicznego
E.U23	Zapoznał się z podstawowym programem rehabilitacji w najczęstszych chorobach
E.U24	Doskonalił interpretacji badań laboratoryjnych i identyfikacji przyczyn odchyłeń z uwzględnieniem specyfiki chorób wymagających leczenia chirurgicznego
E.U25	Potrafi zastosować leczenie żywieniowego (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego)

E.U30 pkt 1,2,3,4,6	Potrafi asystować przy przeprowadzeniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: przetaczaniu krwi i preparatów krwiotwórczych, drenażu worka osierdziowego, drenażu jamy opłucnowej, nakłuciu jamy otrzewnowej, biopsji cienkoigłowej
E.U35	Umie ocenić odleżyny i proponowanie odpowiednich opatrunków
E.U36	Zna postępowanie w przypadku urazów (założenie opatrunku lub unieruchomienie, zaopatrzenie i zszycie rany)
E.U37	Potrafi rozpoznać agonię pacjenta i stwierdzić jego zgon
E.U38	Zapoznał się z zasadami prowadzenia dokumentacji medycznej pacjenta
F.U1	Asystował przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowanie pola operacyjnego i znieczulenie miejscowo okolicy operowanej
F.U2	Zna zasady posługiwania się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3	Stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.U4	Zna zasady zaopatrywania i leczenia prostej rany w tym zakładania i zmieniania jałowego opatrunku chirurgicznego
F.U6	Asystował przy badaniu sutków, węzłów chłonnych, gruczołu tarczowego oraz jamy brzusznej w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonywanie badania palcem przez odbyt
F.U7	Potrafi ocenić wyniki badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich
F.U8	Opanował zasady doraźnego unieruchomienia kończyny, wyboru rodzaju unieruchomienia koniecznego do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontroli poprawności ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego
F.U9	Opanował zasady zaopatrywania krwawienia zewnętrznego

**W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie*

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	

K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;
K2	kierowania się dobrem pacjenta;
K3	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;
K4	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;
K6	propagowania zachowań prozdrowotnych;
K7	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
K8	formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
K9	wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
K10	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;
K11	przyjęcia odpowiedzialności związanej z decyzjami podejmowanymi w ramach działalności zawodowej, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Zajęcia praktyczne	Praktyka zawodowa w zakresie pediatrii: - zasady organizacji pracy i przepisów sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących w oddziale dziecięcym oraz powiązań organizacyjnych oddziału z lecznictwem otwartym - przeprowadzanie wywiadu z dzieckiem i jego rodziną - zasady żywienia zdrowego i chorego dziecka - stany dziecka i jego psychomotorycznego rozwoju - badanie fizykalne dziecka - stany bezpośredniego zagrożenia życia dziecka - rozpoznawanie i różnicowanie najczęstszych chorób u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem oceny stopnia nawodnienia i równowagi kwasowo – zasadowej - interpretacja wyników badań laboratoryjnych - wykonywanie prostych zabiegów: pobieranie materiału do badań diagnostycznych, kaniulacja żył obwodowych, podłączenie wlewu kroplowego, wykonywanie wstrzyknień - udział w obchodach lekarskich i zapoznanie się z zasadami prowadzenia dokumentacji choroby - uczestniczenie w konsultacjach wielospecjalistycznych	E.U20 E.U2 E.U25 E.U9 E.U10 E.U13 E.U4 E.U14 E.U12 E.U16 E.U24 E.U28 E.U29 E.U38 E.U32 K1-K11
Zajęcia praktyczne	Praktyka zawodowa w zakresie chirurgii: - zasady organizacji oddziału chirurgicznego (izba przyjęć, blok operacyjny, sale opatrunkowe), - zasady przyjęć, prowadzenia dokumentacji i wypisu chorego	E.U1 E.U3 E.U23 E.U24

	- przeprowadzanie wywiadu lekarskiego z pacjentem dorosłym ze szczególnym uwzględnieniem wywiadu w kierunku chorób wymagających leczenia chirurgicznego - przeprowadzanie badania fizykalnego pacjenta dorosłego ze szczególnym uwzględnieniem odchyleń w badaniu charakterystycznych dla chorób wymagających leczenia chirurgicznego - programem rehabilitacji w najczęstszych chorobach - interpretacja badań laboratoryjnych i identyfikacji przyczyn odchyleń z uwzględnieniem specyfiki chorób wymagających leczenia chirurgicznego - leczenie żywieniowe (z uwzględnieniem żywienia dojelitowego i pozajelitowego) - asysta przy przeprowadzaniu następujących procedur i zabiegów lekarskich: przetaczaniu krwi i preparatów krwiopochodnych, drenażu worka osierdziowego, drenażu jamy opłucnowej, nakłuciu jamy otrzewnowej, biopsji cienkoigłowej - ocena odleżyny i proponowanie odpowiednich opatrunków - postępowanie w przypadku urazów (założenie opatrunku lub unieruchomienie, zaopatrzenie i zszycie rany) - agonia pacjenta i stwierdzenie jego zgonu - zasady prowadzenia dokumentacji medycznej pacjenta - asysta przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowanie pola operacyjnego i znieczulenie miejscowo okolicy operowanej - zasady posługiwania się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi - zasady zaopatrywania i leczenia prostej rany w tym zakładania i zmieniania jałowego opatrunku chirurgicznego - asysta przy badaniu sutków, węzłów chłonnych, gruczołu tarczowego oraz jamy brzusznej w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonywanie badania palcem przez odbyt - ocena wyniku badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich - zasady doraźnego unieruchomienia kończyny, wyboru rodzaju unieruchomienia koniecznego do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontroli poprawności ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego - zasady zaopatrywania krwawienia zewnętrznego	E.U25 E.U30 E.U35 E.U36 E.U37 E.U38 F.U1 F.U2 F.U3 F.U4 F.U6 F.U7 F.U8 F.U9 K1-K11
--	---	--

7. LITERATURA
Obowiązkowa
Uzupełniająca

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
PZ pediatria E.U20 E.U2 E.U25	Wypełniona karta wakacyjnych praktyk studenckich i informacja o koordynatorze praktyk wakacyjnych	Suma umiejętności praktycznych > 6 pkt Kompetencje społeczne i profesjonalizm > 5 pkt

E.U9 E.U10 E.U13 E.U4 E.U14 E.U12 E.U16 E.U24 E.U28 E.U29 E.U38 E.U32 K1-K11	Ocena umiejętności praktycznych (dokonuje Koordynator Praktyk w miejscu odbywania praktyki): Skala ocen: bardzo dobra (5,0): 10-11 pkt., dobra (4,0): 8-9 pkt., dostateczna (3,0): 6-7pkt., niedostateczna (2,0): < 6 pkt. 1 pkt – student nabył umiejętność praktyczną 0 pkt. – student nie nabył umiejętności praktycznej lub wykonuje procedurę nieprawidłowo Ocena kompetencji społecznych i profesjonalizmu (dokonuje Koordynator Praktyk w miejscu odbywania praktyki) Skala ocen: bardzo dobra (5,0): 9 – 10 pkt., dobra (4,0): 7-8 pkt., dostateczna (3,0): 5-6 pkt., niedostateczna (2,0) (< 5 pkt.) 1 pkt – student posiada kompetencję społeczną 0 pkt. – student nie posiada kompetencji społecznej	Zaliczenie praktyki przez Opiekuna Praktyk WUM Warunkiem zaliczenia praktyki jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej zarówno w zakresie posiadanych umiejętności praktycznych, jak i kompetencji społecznych.
PZ chirurgia E.U1 E.U3 E.U23 E.U24 E.U25 E.U30 E.U35 E.U36 E.U37 E.U38 F.U1 F.U2 F.U3 F.U4 F.U6 F.U7 F.U8 F.U9 K1-K11	Wypełniona karta wakacyjnych praktyk studenckich i informacja o koordynatorze praktyk wakacyjnych Ocena umiejętności praktycznych (dokonuje Koordynator Praktyk w miejscu odbywania praktyk) – na podstawie obserwacji studenta Skala ocen: bardzo dobra (5,0): 18-19 pkt., dobra (4,0): 14-17 pkt., dostateczna (3,0): 10-13 pkt., niedostateczna (2,0): < 10 pkt. 1 pkt – student nabył umiejętność praktyczną 0 pkt. – student nie nabył umiejętności praktycznej lub wykonuje procedurę nieprawidłowo Ocena kompetencji społecznych i profesjonalizmu (dokonuje Koordynator Praktyk w miejscu odbywania praktyki) – na podstawie obserwacji studenta Skala ocen: bardzo dobra (5,0): 9 – 10 pkt., dobra (4,0): 7-8 pkt., dostateczna (3,0): 5-6 pkt., niedostateczna (2,0) (< 5 pkt.) 1 pkt – student posiada kompetencję społeczną 0 pkt. – student nie posiada kompetencji społecznej	Suma umiejętności praktycznych > 10 pkt Kompetencje społeczne i profesjonalizm > 5 pkt Zaliczenie praktyki przez Opiekuna Praktyk WUM Warunkiem zaliczenia praktyki jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej zarówno w zakresie posiadanych umiejętności praktycznych, jak i kompetencji społecznych.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Informacje dotyczące praktyk zawodowych dostępne na stronie internetowej wydziału:

<https://lekarski.wum.edu.pl/node/763>

Należy zapoznać się z zamieszczonym na stronie Regulaminem praktyk wakacyjnych realizowanych na Wydziale Lekarskim WUM.

Praktyki zawodowe są realizowane w okresie wakacji.

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich